Poštnina plačana v gotovini.

Leto XV., štev. 261

Ljubljana, torek 13. novembra 1934

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455

Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Konsolidacija Balkana

Veliki pomen ankarske konference balkanskih zunanjih ministrov se najlepše zrcali v odmevu, ki ga je našla organizacijska izpopolnitev Balkanske zveze v mednarodni politični javnosti. Vodilni listi vseh evropskih držav so spremljali posvetovanja in sklepe balkanskih državnikov z največjo pozornostjo in jim posvečali simpatične komentarje.

Še pred letom dni je bilo opažati v evropskih političnih krogih obilo skepse napram možnosti notranjega zbližanja balkanskih narodov. Videlo se je, da prevladujejo v Evropi še vedno stari predvojni predsodki, ki so videli na Balkanskem polotoku samo medsebojno ljubosumnost, nezaupljivost in pomanjkanje smisla za skupne interese in pozitivno ustvarjajoče delo. Komaj leto dni smotrnega državniškega dela pa je postavilo pred Evropo meddržavno tvorbo, katere programska enotnost, načelna sklenjenost in ne na zadnje tudi tehnična organizacija opravičujejo konstatacijo, da se poraja v Evropi nova velesila.

Ko čitamo, kar pišejo letos o Balkanski zvezi vodilni publicistični organi evropske politike, se nam nehote vsiljuje primera z zgodovino postanka Male antante in njenega razvoja do današnje višine. Tudi to zvezo je Evropa ob njenem rojstvu sprejela z omalovaževanjem in se skozi dolgo dobo so ji leto za letom razni politični preroki napovedovali skorajšnji razpad. V resnici pa je šla Mala antanta od uspeha do uspeha in je danes v Evropi političen faktor, ki ga nikdo ne more podcenjevati. Na primeru Male antante, ki ji je zdaj sledila tudi Balkanska zveza, se izkazuje pravilnost in stvarna utemeljenost ideje regionalnih paktov kot organizacij za ohranitev in utrditev miru.

Analogija obeh zvez ni vidna samo v njuni zunanji zgodovini in njuna sorodnost ni utemeljena samo v dejstvu, da ju spaja skupno članstvo Jugoslavije in Rumunije. Obe zavezniški tvorbi imata skladne interese in skupen končni cilj. Že pred letom dni je govoril Tevfik Ruždi bej o enotni mirovni fronti od Prage do Ankare. Kar je bilo takrat resnično po ideji, je postalo z ustvaritvijo organizacijskega statuta balkanskih držav meso in kri.

Beograjska manifestacija 19. oktobra je zunanjemu svetu podala sliko solidarnosti in idejne kongruence, ki vežeta Malo antanto in Balkansko zvezo. Razprave v Ankari so stvarno navezale na začetek, ki je bil storjen v Beogradu, in pristopile k praktični realizaciji programa mirovne aktivnosti.

Eno glavnih vprašanj je naravno moralo biti, kako pritegniti k sodelovanju države, ki stojijo še izven zveze, ki pa so po geografskem položaju, pa tudi po svojih življenskih interesih tako navezane nanjo, da tvorijo dejansko integralen del balkanske celote. Ankarska konferenca je smela z zadoščenjem ugotoviti, da prizadevanja za izločenje in izravnanje še nerešenih sporov, ki do zdaj niso dopuščala, da se izpolni organizacijska vrzel balkanske skupnosti, vidno napredujejo. Nič manj pa ni razveseljivo dejstvo, da se tudi v teh državah samih vedno konkretneje oblikuje razumevanje za enotno fronto, ki edina lahko garantira emancipacijo Balkana od pogubnih tujih vplivov. Zlasti je bolgarski tisk podčrtaval važnost ankarske konference in razodeval dobro voljo Bolgarske, da s svoje strani podpre vsako akcijo za likvidacijo še obstoječih zaprek.

Naivno bi bilo pričakovati, da se nesoglasja, ki imajo historične korenine v temni preteklosti, izbrišejo preko noči. Ne gre tu morda za gole sentimente, nego za konkretne interesne kolizije, ki jih samo z besedami ni mogoče izravnati.

Tem bolj je torej treba pozdravljati, da je medsebojna pacifikacija prešla že k dejanjem. O delu za medsebojno tesno zbližanje Bolgarije in Jugoslavije, ki bo vedno ostalo zvezano z imenom blagopokojnega kralja Aleksandra, na tem mestu ni treba govoriti. Naši javnosti je dovolj znano, do kako razveseljivih rezultatov je že dozorelo obojestransko iskreno prizadevanje. Z zadovoljstvom pa je treba vzeti na znanje, da je stopila tudi ureditev rumunsko-bolgarskega razmerja v aktualen stadij in da je bil neposredno po ankarskem sestanku v tem pogledu storjen znaten korak naprej.

Razgovori bolgarskih državnikov z rumunskim zunanjim ministrom Titulescom, ki je na povratku iz Ankare posetil Sofijo, so že vodili do pomembnih rezultatov, ki pa so šele začetek pomirjevalne in zbliževalne akcije. Bolgarski službeni komunike izraža prepričanje, da bo delo za medsebojno izravnanje, ki se ima nadaljevati v najkrajšem času, končano z uspehom. Več pove bolgarski tisk, ki v popolnem soglasju pozdravlja prihod rumunskega državnika, češ, da se bo končna likvidacija medsebojnih sporov s tem pospešila in da bo prišlo čim prej v obojestranskem interesu do trajnega sporazuma. Tudi Titulescu sam je, kakor je izjavil zastopnikom tiska, poln optimizma in ne dvomi, da končni uspeh započete akcije ne bo samo vzpostavitev dobrih sosedskih odnošajev, marveč pravo politično prijateljstvo. V tem prepričanju ga utrjuje prijateljsko stališče, ki ga zavzema Bolgarija že zdaj napram Balkanski zvezi.

Ni dvoma da bo treba še precej časa in državniškega truda, preden bodo premagane zadnje ovire, da se tudi formalno vključi Bolgarska v balkansko solidarnost. Odločna volja vseh udeleženih in prizadetih činiteljev, združiti balkanske narode v eno veliko družino in ustvariti na jugovzhodu Evrope enoten tabor mirovne aktivnosti, pa daje utemeljeno upanje, da se bodo končno separatni interesi na vseh straneh podredili skupnemu višjemu cilju. Osamosvojitev in konsolidacija Balkana ni več utopija, marveč verjetna realnost dogledne bodočnosti.

OBLETNICA PREMIRJA V FRANCIJI POSVEČENA KRALJU-MUČENIKU

Letošnja obletnica premirja se je izpremenila v vsej Franciji v dan žalovanja za junaškim kraljem-zaveznikom Aleksandrom I. — Veličastna svečanost v Parizu

Pariz, 12. novembra. d. Pod slavolokom Etoil je bila snoči veličastna svečanost v spomin na pokojnega jugoslovenskega kralja Aleksandra. Že po zamisli kakor tudi spričo udeležbe najvišjih predstavnikov francoske republike ter zaradi sodelovanja ogromne množice Parižanov in ljudi iz bližnjih mest, se je svečanost razvila v grandiozni izraz spoštovanja do jugoslovenskega kralja-Mučenika.

Predsednik republike Lebrun in predsednik vlade Flandin sta osebno prisostvovala žalostni svečanosti, pariški nadškof in francoski kardinal Verdier pa je v znak spoštovanja do pokojnega jugoslovenskega vladarja izjemno in prvič stopil pod Slavolok zmage v svečanih odelih skupno z laiškimi zastopniki republike. Prvič je molil za nekatoliškega šefa države in slavil njegove neminljive zasluge.

Za svečanost so Slavolok zmage in vso njegovo okolico posebej okrasili, tako da je napravil na vsakogar najglobljі vtis. Zapadna stran Slavoloka je bila zastrta s črnimi zastori, pred njimi je bil postavljen nižji oder z nekoliko stopnjicami. Sredi odra so postavili katafalk, baš pred žaro z večno lučjo, ki gori nad grobom Neznanega junaka. Levo in desno katafalka je gorelo šest ogromnih sveč. Malo dalje od njih se je postavila častna straža republikanske garde. Za katafalkom je bila preko črnega zastora napeta ogromna jugoslovenska trobojnica z velikim kraljevim grbom v sredi.

Okrog 18. ure sta jugoslovenski poslanik Spalajković in maršal Franchet d' Esperey postavila pred katafalk sliko pokojnega jugoslovenskega vladarja, ki jo je napravil kipar del Sarte po mrtvaški maski velikega pokojnika. Okrog Slavoloka so tedaj pogasili vse luči. Samo pod njim je bila luč, ki je osvetljevala katafalk in grb nad njim, tako da ju je bilo jasno videti sredi teme. Opaziti ju je bilo celo z Elizejskega polja, 2 km daleč. Tudi v Aveniji Champs d' Elysees so pogasili vse luči. Le med platanami so samevale redke žarnice, ki so komaj razsvetljevale široko ulico.

Takoj po 18. uri so napolnile široko Elizejsko avenijo tisočglave množice, ki so se polagoma kljub dežju prelivale proti slavoloku. V sklenjenih vrstah so korakala udruženja bojevnikov s svojimi prapori. Ljudje so čakali na dežju poldrugo uro, da se je pričela slavnost. Na levi strani spomenika Neznanemu junaku je bilo rezervirano mesto za člane vlade in zastopnike Jugoslavije, na desni strani pa za predsednika republike ter zastopnike zbornice in senata. Okrog katafalka so se postavili zastopniki udruženja Poilus d' Orient.

Ob 19.15 se je pripeljal jugoslovenski poslanik Spalajković s svojo soprogo, za njim maršal Franchet d' Esperey, maršal Petain, generala Weygand in Gouraud, francoski poslanik v Beogradu Naggyar in bivši poslanik v Beogradu Daare, zastopniki francoskega senata in poslanske zbornice. Ko sta prispela predsednik vlade Flandin in predsednik republike Lebrun, so se oglasile v zvočnikih, ki so bili skriti za črnino, orgle iz notredamske cerkve, in pojavil se je kardinal Verdier, ki sta ga spremljala ruski metropolit Evlogije in dva protojereja. Kardinal se je poklonil pred katafalkom, pristopil k mitropolitu Evlogiju, ga pozdravil in se poklonil predsedniku republike in kneginji Olgi, poslaniku dr. Spalajkoviću in maršalu d' Espereyu. Minuto nato se je obrnil h katafalku in odmolil kratko molitev.

Za njim je pristopil mitropolit Evlogije s pravoslavnimi svečeniki in pričel se je pomen ob sodelovanju ruskega cerkvenega zbora. Ko so bile molitve zaključene, je mitropolit blagoslovil grob Neznanega junaka in oglasile so se trobente republikanske garde. K katafalku so pristopili predsednik republike Lebrun, predsednik vlade Flandin in ministri ter se poklonili pred sliko pokojnega kralja. Njim so sledili kneginja Olga, poslanik dr. Spalajković, vojni ataše general Mihajlović, svetnika poslaništva Lazarević in Djurović, poslaniško osobje in jugoslovenski oficirji, ki studirajo v Franciji, nakar je bil uradni del svečanosti zaključen.

Bila je že pozna ura, ko so pričeli defilirati pred katafalkom tisoči bivših bojevnikov. Močan njihov oddelek je obkrožil katafalk in grob Neznanega junaka, nakar so skozi gozd zastav defilirali najprej invalidi, slepci ter ostali pohabljenci, bojevniki vseh udruženj, patriotska društva in končno vsa ostala množica ljudstva.

V Lyonu

Lyon, 12. novembra. AA. Med svečanostjo premirja je imel general Doves v prisotnosti Edouarda Herriota in mnogih bivših bojevnikov govor, v katerem je slavil spomin na blagopokojnega kralja Aleksandra. Svoj govor je končal z besedami: Bivši bojevniki! Pozdravite slavni spomin na kralja Aleksandra. Počastite ta spomin, ker je bil pokojnik vaš tovariš!

O kralju-mučeniku je govoril tudi Herriot in izrekel priznanje Jugoslaviji za njeno sedanje ravnanje. Ta svečanost ne bi dosegla svojega namena, je rekel Herriot, če ne bi poslali jugoslovenskemu narodu izraze svojih simpatij in svoje volje, da mu pomagamo. V svojem nadaljnjem govoru je Herriot govoril s spoštovanjem tudi o Nj. Vel. kraljici-materi, ki je s smrtjo pokojnega kralja pretrpela najhujši udarec.

V Marseilleu

Marseille, 12. novembra. AA. Svečanosti, ki so jih včeraj priredili v Marseilleu na dan 17. obletnice premirja, so potekle z mnogo manjšim sijajem, zato pa ob mnogo večji zbranosti in pobožnosti. Običajna povorka bivših bojevnikov letos ni šla po onih ulicah kakor doslej, temveč je šla mimo starega pristanišča, tam je pa za trenutek obstala v pobožnem molku na mestu, kjer je bil 9. oktobra izvršen gnusni atentat. Bivši bojevniki iz Marseilla so včeraj tudi korporativno odšli na srbsko pokopališče na Frioulu.

Vedno večje zadrege madžarske vlade

Gospodarski krogi so nezadovoljni z režimom, očitki proti Madžarski pa izzivajo vedno hujše vznemirjenje

Beograd, 12. novembra. r. »Politika« objavlja dalјše poročilo iz Budimpešte, v katerem ugotavlja med drugim: Bombastična poročila o rezultatih Gömbösovih razgovorov v Rimu je sprejela madžarska javnost zelo hladno. Splošno je bilo že znano, da so imeli vodilni politiki prav v septembru mnogo razlogov revidirati marčni sporazum med Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Madžarska vlada je morala nujno prepovedati nadaljnje izdajanje treh listov, ker so že preveč kritizirali italijansko in avstrijsko politiko v odnošajih do Madžarske. Baš one dni si je Gömbös mnogo prizadeval, da bi izposloval osebni sestanek z Mussolinijem, ki pa je ponovno izjavil, da ga noče sprejeti. Po Mussolinijevem govoru v Milanu je že izgledalo, da namerava Italija prepustiti Madžarsko njeni usodi, da bi tako čimprej dosegla sporazum s Francijo in njenim zaveznikom. Tedaj pa so padli usodni streli v Marseilleu.

Na gospodarskem področju se položaj po atentatu dejansko ni v ničemur izpremenil. Madžarsko-avstrijska trgovinska pogajanja so propadla, bilanca madžarske trgovine z Avstrijo in Italijo pa se je znatno poslabšala. Gospodarski krogi so vedno glasneje očitali vladi, da toliko poveličevani rimski pakt Madžarom ni prinesel nikakih koristi, ter vedno odločneje so zahtevali, naj krene madžarska zunanja politika na pot sodelovanja s sosednimi državami. Pred Gömbösovim odhodom v Rim se položaj še ni razbistril. Tem večje je sedaj razočaranje gospodarskih in finančnih krogov, ko so spoznali, da Mussolini in Gömbös nista uredila niti najosnovnejših gospodarskih in trgovsko-političnih vprašanj. To je bilo jasno že pred njegovim odhodom v Rim, kajti če bi šlo za poglobitev gospodarskega sodelovanja, bi bili tudi avstrijski državniki sodelovali pri rimskih razgovorih. Gömbösu v Rimu ni uspelo uveljaviti niti ene izmed celo vrste zahtev madžarskega gospodarstva. »Kulturni sporazum«, je le slaba tolažba.

Madžarski tisk seveda ni smel priznati, da je šel Gömbös v Rim predvsem zato, da bi se sporazumel z Mussolinijem, kako naj se madžarska vlada brani pred evropskimi očitki zaradi marsejskega atentata. V Budimpešti vladi dejansko že mesec dni veliko vznemirjenje, ki se bliža že pravi paniki. Gömbösova vlada je ogrožena od vseh strani. To je tudi eden od razlogov, da je Gömbös tako naglo potoval v Rim. Na bližajočem se parlamentarnem zasedanju bo vendar moral vsaj z nečim opravičiti neuspeh trgovinske politike in rimskega pakta. Madžarsko javnost je njegov rimski sestanek ogrel le v toliko, kolikor predstavlja dokaz, da sploh še kdo podpira Gömbösa. Še vedno pa vso madžarsko javnost kot mora teži vprašanje, ali se vendarle ne bo pripetila kaka nezgoda zaradi marsejske tragedije.

Budimpešta, 12. novembra. AA. Ministrski predsednik Gömbös je danes poročal poslanskemu klubu vladne stranke o svojih potovanjih v inozemstvu. Omenil je topli in prijateljski sprejem, ki ga je bil deležen v tujih prestolnicah. Avstrijski državniki se zavedajo skupne usode, ki veže Avstrijo in Madžarsko. Zato hočejo storiti vse, da postane sodelovanje med obema državama še bolj tesno. To sodelovanje bo podprlo interese miru v Srednji Evropi. Gömbös je nato obširno govoril o dokazih prijateljstva, ki so mu ga izkazali na Poljskem in o sprejemu v Vatikanu. Glede svojega obiska v Italiji je opozoril na uradni komunike, ki odklanja vsako misel o nekakšni odtujitvi med Italijo in Madžarsko. Stiki med Italijo in Madžarsko so najprisrčnejši, saj slone na zanesljivih političnih dejstvih.

Klub je sprejel Gömbösova izvajanja s splošnim odobravanjem.

Mussolini ne pojde v Budimpešto

Budimpešta, 12. novembra. AA. Tu demantirajo poročila nekih tujih listov, da bo predsednik italijanske vlade Mussolini v kratkem obiskal Budimpešto in Dunaj.

Teroristi so za Gömbösa samo emigranti...

Kako skuša predsednik madžarske vlade zagovarjati teroristične zločince, pa se z lastnimi protislovji pobija

Budimpešta, 12. novembra. r. Predsednik madžarske vlade razvija po svojem povratku iz Rima naravnost obupno akcijo, da bi opral Madžarsko pred težkimi očitki, ki se v zvezi s preiskavo o marsejskem atentatu vedno bolj kopičijo. Ker je madžarski tisk že itak preobremenjen z raznimi demantiji in izjavami, so mu posebno dobrodošli inozemski novinarji, katere na vse mogoče načine vabijo, da bi se prepričali o nedolžnosti Madžarske. Madžarska vlada jim ponuja nele vse mogoče ugodnosti, marveč celo visoke nagrade za objavo Madžarski naklonjenih poročil. Seveda pa smejo novinarji, ki so gostje madžarske vlade, pisati le to, kar je budimpeštanskim mogotcem všeč. Večina novinarjev seveda odklanja vabeče ponudbe madžarske vlade in po lastni oceni popisujejo prilike na Madžarskem. Pa tudi napram takim novinarjem so madžarski državniki zelo zgovorni.

Veliko pozornost v mednarodnih diplomatskih in političnih krogih je vzbudila zlasti izjava, ki jo je te dni dal Gömbös danskemu novinarju Helsenu. V njej se Gömbös toplo zavzema za Pavelića, Perčeca in ostale teroriste in jih slika kot docela nedolžne emigrante, ki jim Madžarska kot gostoljubna dežela pač nikakor ni mogla odreči gostoljubnosti. Ko se je danski novinar zanimal za vzroke, ki so napotili Pavelića in Perčeca, da sta šla v emigracijo, se je Gömbös temu vprašanju previdno izognil, češ, da zaradi občutljivosti madžarskih sosedov o tem ne mara govoriti. Slej ko prej pa smatra Pavelića in Perčeca za politična emigranta, ki jima je Madžarska priznala pravico azila.

Skoro v isti sapi pa je Gömbös poudaril nekaj čisto nasprotnega. Pojma emigrant in terorist se ne smeta zamenjati, kakor se to na žalost dogaja v nekem delu evropskega tiska. Dasi so Pavelić, Perčec in njuni tovariši izvajali teroristično akcijo in imeli sila malo posla s politiko, so po Gömbösovem mišljenju vendarle samo emigranti.

Še en terorist aretiran

V Italiji so na zahtevo francoskih oblasti aretirali iz Berlina pobeglega terorista dr. Budaka — Tudi on je imel ponarejen potni list

Rim, 12. novembra w. Znanega hrvatskega emigranta dr. Mile Budaka, ki so ga italijanske oblasti aretirale na zahtevo francoske policije, so 9. novembra na policijski direkciji v Genovi na njegovo prošnjo zaslišali zastopniki francoskih varnostnih oblasti. Kakor javljajo listi, je dr. Budak izjavil naslednje:

Od 20. septembra do 7. oktobra sem bil neprekinjeno v Berlinu, kjer sem stalno bival od meseca maja naprej. Nemčijo sem zapustil 8. oktobra ko sem z jugoslovenskim potnim listom prekoračil mejo pri Kufsteinu. To izhaja iz mojega potnega lista. Še istega dne sem prekoračil mejo na Brennerju ter sem prišel v Italijo. Na italijanski meji sem pokazal češkoslovaški potni list, ki sem si ga preskrbel iz previdnosti, ker so me zasledovali elementi, ki so mi večkrat stregli po življenju. V Italiji sem ponarejeni potni list uničil. Z Brennerja sem z železnico odpotoval v Bologno, kjer se zdravi moja bolna žena. V Bologni sem ostal nekaj dni, nakar sem se preselil v Genovo. O marsejskem atentatu sem zvedel iz listov v Bologni. O atentatu samem ne vem absolutno nič. Tudi nimam nič skupnega z osebami, ki so zapletene v to afero.

Moldavski mitropolit umrl

Bukarešta, 12. novembra AA. Danes dopoldne je preminul v 81. letu starosti moldavski mitropolit Pimen. Pokojnik je spadal dolga leta med najmarkantnejše in najuglednejše osebnosti pravoslavne cerkve v Rumuniji.

Flandinov program

Pariz, 12. novembra. g. Vladna izjava, ki jo bo v torek popoldne prečital v zbornici ministrski predsednik Flandin, v senatu pa pravosodni minister Pernot, bo obrazložila vladni program. V tem programu bo zavzela najvažnejše mesto bodoča gospodarska politika, to je borba proti brezposelnosti in proti krizi ter izvedba zdrave finančne politike, zlasti s pospešenim sprejemom proračuna. Stališče do problema državne reforme še ni docela pojasnjeno, vendar je treba računati s tem, da bo Flandin predlagal, da se sestane Narodno predstavništvo v Versaillesu le tedaj, ako se bosta o tem vprašanju sporazumela senat in zbornica. V zunanje-političnem delu svoje izjave bo Flandin v sporazumu z zunanjim ministrom Lavalom najavil nadaljevanje politike, ki jo je pričel Barthou.

Za debato je bilo do sedaj vloženih šest interpelacij o splošni politiki vlade. Poleg tega je 30 poslancev sklenilo obnoviti svoje že pred sestavo Flandinove vlade prijavljene interpelacije. Proti zaupnici vlade bo glasovalo najbrže samo nekaj desničarskih ekstremistov in skrajna levica.

Nemški komisar za Posaarje?

Ženeva, 12. novembra. d. V vseh ženevskih političnih krogih je izzvala silno pozornost vest ženevskih listov, da so zastopniki neko prizadete države predložili Društvu narodov predlog za novo ureditev posaarskega vprašanja, v primeru, da bi plebiscit ugodno izpadel za Nemčijo. O tem predlogu naj bi razpravljal svet Društva narodov na svojem prihodnjem zasedanju. **Kakor znano, posaarsko vprašanje s plebiscitom še ne bo rešeno. Če bo Posaarje pripadlo Nemčiji, bo morala nemška vlada odkupiti vse posaarske rudnike od Francije. Cenijo jih na poldrugo milijardo zlatih frankov. Dotlej naj bi po omenjenem predlogu v Posaarju vladala nemška vladna komisija, ki bi bila podrejena Društvu narodov in bi imela nalogo urediti vsa materialna vprašanja, ki bi se pojavila ob prehodu Posaarja iz oblasti Društva narodov v okvir nemške države. Novi vladni komisiji bi načeloval nemški komisar. Šele, ko bi nemška vlada docela uredila finančno vprašanje glede Posaarja, bi ozemlje definitivno pripadlo nemški državi.** Kakor zatrjujejo listi, se je za ta predlog izrazilo že mnogo vplivnih političnih osebnosti.

Pariz, 12. novembra. AA. »Matin« trdi po informacijah iz zanesljivega londonskega vira, da je britanska vlada prva načela vprašanje varnosti, če pride do neredov v Posaarju, in da je britansko poslaništvo v Parizu izrečno opozorilo Lavala, da je treba proučiti primerne ukrepe za tak slučaj.

Eden o angleški politiki

London, 12 novembra AA Pravosodni minister Eden je govoril včeraj v Stratfordu (rojstnem kraju Shakespearea) o angleški zunanji politiki in rekel med drugim, da je ohranitev svetovnega miru glavni cilj angleške zunanje politike. Angleška zunanja politika temelji na sodelovanju z Društvom narodov. Velika Britanija se oborožuje samo toliko, kolikor je potrebno, da ostane v razmerju z oboroženostjo drugih držav. Po njegovem mnenju bi splošna konvencija o razorožitvi v izdatni meri okrepila mir.

Imenovanje upravnika dvora

Beograd, 12. novembra p. »Vojni list« je objavil ukaz, s katerim je imenovan za vršilca dolžnosti upravnika dvora pešadijski polkovnik Jovan Leko.

Novo grupiranje češkoslovaških strank

Dalekosežne posledice napovedane volilne reforme — Koalicije med opozicijskimi skupinami — Kartel vladnih strank — Solidarnost v zunanji politiki

n. Praga, 10. novembra.

Kakor je bilo pričakovati se je pokazalo takoj ob začetku jesenskega zasedanja češkoslovaškega parlamenta, da bo po relativno mirnem poletju nastopila izredno živahna politična perioda. Funkcijska doba zakonodajnih zbornic gre proti koncu; in dasi državnozborskih volitev ni pričakovati pred prihodnjo jesenjo, stoji vendar strankarsko življenje že sedaj pod vplivom bodoče volilne kampanje.

Ministrski predsednik Malypetr je v svojem ekspozeju napovedal, da bo vlada še v tekoči sezoni predložila zbornici že dolgo pričakovani zakon o registraciji strank in novelo k volilnemu redu, ki bo določala kvorum, to je minimalno število glasov, ki jih bo morala doseči vsaka kandidatna lista. Vlada in njena večina izhajata pri tem s stališča, da se mora uveljaviti večja ingerenca državne avtoritete na politične organizacije in da je treba zajeziti škodljivo cepljenje volilstva v neomejeno število strank in strančic. Ni dvoma, da bo s temi nameravanimi reformami prizadeta predvsem ali prav za prav izključno opozicija, ki se zaradi tega že zdaj pripravlja na najostrejšo borbo. Vendar ni pričakovati, da bi dosegla na parlamentarnih tleh kaj uspeha, če bo uspelo vladi rešiti problem kvoruma tako, da bo sprejemljiv za nemške aktiviste.

Zaradi tega se priprave opozicionalnih strank ne omejujejo zgolj na organizacijo glasovanja v zbornici, marveč iščejo poti za čim večje medsebojno zbližanje, ki bi omogočilo skupne kandidatne liste, za katerimi bi stale številčno dovolj močne fronte. Tako je združitev skupine poslanca Stříbrnega z narodnimi demokrati že perfektna. Vprašanje nastaja samo, ali bo ta zveza obema partnerjema rodila pričakovane sadove. Kajti nad Stříbrnim visi še vedno senca znane mučne afere premogovnih dobav; četudi je bila preiskava ustavljena, je vendar stranka narodnih demokratov, ki že zaradi svojega visokozaslužnega voditelja dr. Kramáfa uživa velik ugled, a to svojo najnovejšo zvezo vzela nase precejšnje breme, o katerem se ne ve, ali ga bo pridobitev ligističnih glasov odtehtala. Vsekakor je dala s tem opasno orožje v roke koaliranim vladnim strankam, ki se ga že zdaj pri vsaki priliki poslužujejo.

Na vidiku je še taktična zveza narodnih demokratov s Hlinkovimi klerikalci, ki pa se nahaja še v štadiju prvih priprav in je še negotovo, ali bo postala dejstvo ker Andrej Hlinka ni mož kompromisov in po vsej priliki tudi za ceno volilne pomoči ne bo pristal na kakršnekoli koncesije na račun svojega avtonomističnega programa. Baš ta nepristopnost in nepopustljivost je bila tudi glavni vzrok, da se je izjalovil načrt katoliškega bloka, akoravno so ga cerkveni faktorji z največjo vnemo favorizirali.

Razmerje med češko in slovaško klerikalno ljudsko stranko je danes bolj napeto, kakor je bilo pred pogajanji za imenovani blok. O možnosti, da bi se Hlinkovi avtonomisti približali ali celo pridružili vladni koaliciji, danes ni več govora. Nasprotno, koalirane stranke so se na Slovaškem baš v zadnjem času kartelirale in se bodo pri vsakih volitvah med seboj podpirale proti Hlinki in Razusu.

Pa ne samo na Slovaškem, tudi v tako imenovanih historičnih deželah je pričakovati podobnega kartela vladnih strank. Kajti ne da se tajiti, da je nacionalna opozicija precej globoko prodrla v mase. Občinske volitve v Piseku in Pečkah so za vladno večino memento, ki ga ne bo smela podcenjevati. V decembru se imajo vršiti volitve v okroglo osemdesetih občinah in takrat se bo vsaj približno videlo, v katero smer se volilstvo nagiba.

Še boljše merilo bodo volitve v deželna in okrajna zastopstva, ki jim je funkcijska doba že letos potekla. Spočetka so nameravali odložiti tudi te volitve na prihodnje leto in vlada je menda že pripravila tozadevni zakonski načrt. Zdi se pa, da je svojo namero opustila, in Malypetrov notranjepolitični ekspozé o takem vladnem predlogu res ničesar ne omenja. Informirani krogi iščejo vzroka v tem, da je nameravana sanacija avtonomnih financ, ki bi se naj bila vsaj sklenila, če že ne izvedla pred volitvami v avtonomne zastope, zadela ob težkoče. Če ne pride do odložitve, je menda kmalu pričakovati volitev, ki bodo prva obsežna preizkušnja sil med vladno koalicijo in nacionalnimi opozicionalci v češkoslovaškem in nemškem taboru.

Kakor pa je na polju notranje politike ozračje polno elektrike, tako se opaža razveseljiva edinost v pogledu na državo samo in njen mednarodni položaj. Debata o dr. Beneševem ekspozéju je bila prava manifestacija državljanske solidarnosti, v kateri so enako pozitivno sodelovale tudi opozicijske stranke. Pokazalo se je, da so država, njena svoboda in integriteta vsem Čehoslovakom, brez ozira na njih strankarsko opredeljenost, najvišji zakon, kateremu znajo podrediti vse druge svoje cilje. To dejstvo odtehta dozdevno strankarsko neslogo in razcepljenost. V tem iskrenem patriotizmu naroda in njegovih zastopnikov je moč češkoslovaške demokracije in jamstvo za njeno bodočnost.

Narod roma na Oplenac...

Včeraj so se med mnogimi drugimi poklonili v velikem številu tudi vojvodinski Nemci

Topola, 12. novembra. Včeraj se je razen mnogih delegacij iz raznih krajev države poklonilo pred grobom Kralja-Mučenika tudi mnogo Beograjčanov in prebivalcev iz drugih mest, skupno nad 2.000. Danes je prišla na Oplenac delegacija iz sreza prnjavorskega iz vrbaske banovine s poslancem protojerejem Jovanom Jovanovićem na čelu. V delegaciji je bilo 92 članov. Po cerkvenem opravilu je imel Jovan Jovanović zelo lep in ganljiv govor. Na grob Kralja-Mučenika je delegacija položila srebrn lovorjev venec. V delegaciji so bili prebivalci iz najbolj oddaljenih krajev vrbaske banovine.

Iz Vršca in okoliškega sreza je prišla deputacija 700 ljudi. Na čelu delegacij so bili poslanec dr. Mladen Lisavac, predsednik občine Milan Dragić, banski svetnik Karl Hauser in mestni tajnik Bojan Dimitrijević. Med svečeniki so prišli protojerej Svetislav Stojiković, arhimandritov namestnik v Vršcu, paroh Sava Ledić in duhovniki Mirko Kjurdjić, Mirko Bosljić in Vincencije Vitomirović. V delegaciji so bile zastopane vse narodne, kulturne, prosvetne, človekoljubne ter gospodarske organizacije iz Vršca in okolice. Tako so bili med drugimi cerkveno pevsko društvo, obrtniško pevsko društvo in kmetijsko pevsko društvo iz Vršca, dalje delegati Narodne odbrane, Sokola, naraščaja Jadranske straže in drugih nacionalnih društev. Prišlo je tudi več nemških pevskih društev, člani nemškega obrtniškega društva itd. V delegaciji je bilo okoli 100 Nemcev in mnogo Rumunov. Parastos je imel protojerej in arhimandritov namestnik Svetislav Stojiković ob asistenci duhovnikov iz Vršca. Po parastosu je imel Stojiković govor, ki je napravil globok vtis na vse prisotne. Ljudje so s solzami v očeh odhajali iz cerkve. Delegacija je položila na grob Kralja-Mučenika zelo lep srebrn lovorjev venec s posvetilom. Vence so položile tudi mnoge druge organizacije, mnogi so pa prinesli s seboj tudi prižgane sveče.

Beneš: Vojna ni potrebna

Govor češkoslovaškega zunanjega ministra v ameriškem radiju ob obletnici premirja

Praga, 12. novembra. g. Ob priliki mednarodnega dneva miru dne 11. novembra, je ameriška brezžična družba naprosila češkoslovaškega ministra Beneša za govor v radiju. V svojem govoru, ki so ga prenašale vse ameriške brezžične postaje, je dr. Beneš dejal, da pomeni 11. november 1918 obmejni kamen dveh časovnih period. Na 17. obletnico premirja pa nas navdaja strah. Nismo pozabili, da so one sile, ki so dočakale to vojno, prevzele moralično obveznost zaščititi svet pred ponovitvijo te nesreče ter organizirati mirno sodelovanje narodov. Zavedamo se, da nobena organizacija ni odstranila diferenc med narodi in državami, da nacionalne aspiracije ne bodo izginile s sveta in da bo komaj mogoče izločiti konflikte iz mednarodnih odnošajev. Kljub temu ne bomo prenehali poudarjati prepričanje, da je odveč in nevredno civiliziranih narodov, reševati konflikte z nasilnimi metodami. Elementi razkroja, sovraštva in revolte, ki jih od časa do časa srečamo, pa se ne ustavijo pred nobenim sredstvom in nobenim korakom, kakor je to dokazal nedavni strašni marsejski zločin. Prepričan pa je, da bodo taka strahotna dejstva dovedla vse države do sporazuma proti temnim silam. Vojna ni potrebna in ne bo koristila nikomur.

Nemčija išče izhoda iz svoje osamljenosti

Ozadje Ribbentroppove misije v Londonu — Francija odklanja nemške načrte

Pariz, 12. novembra. AA. Londonski dopisnik »Petit Journala« doznava, da so se razgovori med Hitlerjevim delegatom Ribbentropom in britanskim državnim podtajnikom za zunanje zadeve Edenom v glavnem nanašali na morebitno sodelovanje Nemčije pri bodočem delu Društva narodov. Nemčija bi se rada izmotala iz osamljenosti, v katero je zašla ko je 14. oktobra 1933 zapustila Društvo narodov.

Dopisnik dalje ugotavlja, da so pogoji pod katerimi bi Nemčija ponovno mogla stopiti v Društvo narodov, vezani na priznanje nemške enakopravnosti na polju razorožitve; edino pod temi pogoji bi se Nemčija vrnila v Ženevo.

»Journal« pravi v tej zvezi, da bi pomenilo hud udarec proti mednarodnemu pravu, če bi molče prešli preko napadov na versajsko mirovno pogodbo. Varnostni pakt, ki ga predlaga Nemčija, bi po mnenju »Journala« ne bil pravi pakt, ker bi kršil že priznano mednarodno pogodbo. »Echo de Paris« odklanja Ribbentropove predloge, češ da so nesprejemljivi. List upa, da bodo to sporočili Ribbentropu brez vsakega odlašanja.

Sofija, 12. novembra. AA. Oblastva so odkrila v obmejnih krajih nad 100 trupel. Sodijo, da gre za žrtve VMRO. Med žrtvami so tudi žene in otroci.

Nemčija se zanima za naše petrolejske vrelce?

Pariz, 12. novembra. d. V tukajšnjih finančnih krogih so razširjene doslej še z nobene strani demantirane vesti, da se je general Göring, ko se je poslednjič mudil v Beogradu, zanimal za koncesijo za eksploatacijo jugoslovenskega petrolejskega ozemlja. Koncesijo bi prevzela nemška država. Baje se Nemčija poteguje tudi za monopol za uvoz mineralnih olj v Jugoslavijo.

Doslej v Jugoslaviji sicer niso pridobivali petroleja, vendar se je ugotovilo, da je v državi več mnogo obetajočih petrolejskih ležišč. Pravico do izkoriščanja jugoslovenskega petrolejskega bogastva je imel dosedaj Armenec Savoyan. Že nekaj let pa se je pogajal z velikim petrolejskim koncernom, odnosno s sirom Henryjem Deterdingom, toda do sporazuma ni prišlo. Tudi francoski finančniki se zanimajo za jugoslovenski petrolej. Sedaj je baje nemška vlada pričela odločilna pogajanja za petrolej, ki ga nujno rabi za svoje letalstvo. (Vest objavljamo z vso rezervo. Op. ured.)

Aretacija barona Guttmanna v Zagrebu

Zagreb, 12. novembra. d. V Zagrebu je bil aretiran baron Viktor Guttmann-Gelse. Njegova aretacija je izzvala v finančnih krogih znatno zanimanje, ker je rodbina Guttmann spadala med največje producente lesa v državi. Baron Guttmann je bil aretiran zaradi kršitve deviznih predpisov. Aretiran je bil tudi upravitelj njegovih podjetij Čučka.

Poplave pri Zagrebu

Zagreb, 12. novembra. n. Zaradi deževja v dravski panovini je začela Sava danes pri Zagrebu tako naglo naraščati, da so se prebivalci naselbin ob Savi jedva rešili. Voda je naraščala tako naglo, da so ljudje komaj rešili najnujnejše, dočim je vse drugo postalo žrtev razbesnelih valov. Sava še neprestano narašča in se dviga voda vsako uro za 15 cm. Tako nagle poplave še sploh ne pomnijo. Oblasti so izdale potrebne ukrepe, da se prepreči nadaljnja katastrofa.

Iz državne službe

Beograd, 12. novembra. p. Z odlokom prometnega ministra je premeščena iz Mute k pošti Maribor I. poštna uradnica Danica Miklavčič.

Veliki izgredi na Dunaju

Dunaj, 12. novembra. p. *Snoči je prišlo na Dunaju do velikih komunističnih demonstracij in do krvavih spopadov s policijo. Komunisti so delili letake, v katerih ostro napadajo fašistični režim dr. Schuschnigga in pozivajo prebivalstvo, naj se na obletnico proglasitve avstrijske republike upre. Ko je policija skušala demonstrante razgnati, so se uprli z orožjem in je prišlo do ljutega streljanja. Policija sama je bila prešibka, ter je morala pozvati Heimwehr in Schutzkorps na pomoč. Šele pozno ponoči so z združenimi močmi demonstrante razgnali. Oblasti zatrjujejo, da so pri demonstracijah sodelovali tudi hitlerjevci, ki so začeli zlasti zadnje dni razvijati zopet živahno propagando proti režimu. V Gradcu, Leobnu in Brucku ter v Inomostu so včeraj in danes aretirali več sto hitlerjevcev, ker so baje pripravljali za danes demonstracije proti režimu.*

Narodno darilo Pilsudskemu

Varšava, 12. novembra. AA. Zveza poljskih rezervistov je na včerajšnji državni praznik sklenila, da bo začela zbirati prispevke za nakup posestva Zulowa, ki je nekoč pripadalo rodbini maršala Pilsudskega. Posestvo hoče izročiti zveza maršalu kot narodno darilo na poljski državni praznik 11. novembra 1935.

Reorganizacija angleške armade

London, 12. novembra. AA. »Daily Telegraph« poroča, da bo angleška vlada prihodnje leto izdatno povečala vojsko. Predvsem bodo izpopolnili njeno tehnično stran. Dosedanji proračunski krediti za te stvari bodo povečani najmanj za 5 milijonov funtov. Tudi sedanje število divizij bo pomnoženo. Najmanj dve diviziji bosta popolnoma motorizirani. Intendantska in provijantska služba bo poenostavljena in izpopolnjena.

Obrambni sporazum Anglije, Francije in Belgije

Pariz, 12. novembra. AA. *Današnji »Paris Midi« prinaša poročilo svojega posebnega dopisnika iz Londona, da je med britanskim, francoskim in belgijskim generalnim štabom prišlo do sporazuma o sodelovanju vojaškega letalstva teh držav za primer letalskega napada. Dopisnik dodaja, da so francoska, britanska in belgijska vlada neuradno sprejele na znanje ta sporazum svojih generalnih štabov.*

Boj proti korupciji v Rusiji

Moskva, 12. novembra. AA. Iz službe so odpustili 106 uradnikov. Očitajo jim, da so s svojo nesposobnostjo in s korupcijo zakrivili polom letošnjega bombažnega pridelka v ruski centralni Aziji. Vse te uradnike so obenem izključili iz komunistične stranke.

Vse na svetu hitro mine...

Dunaj, 12. novembra. Tu je umrla igralka Luiza Robinson, ki je spadala nekoč med najbolj znane in najbolj popularne operetne pevke na Dunaju. Zadnja leta je živela v veliki bedi. Pred dolgimi leti je v zvezi z neko rodbinsko afero prejela od neke visoke osebnosti odpravnino v znesku 200.000 goldinarjev. Umetnica pa je v najkrajšem času ves ta znesek zaigrala in je umrla v največji bedi.

Zveza gospodinj

priredi danes ob 16. uri v svojih prostorih na Bregu št. 8. predvajanje električne kuhe združeno s preizkušnjo. Vabimo interesirane gospe in gospodične. Predava gdč. Šerkova. Vstop prost.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za torek: Najprej milo, v večjem delu Avstrije najbrž od časa do časa jasno vreme.

Posetite

2. razstavo sarajevskih preprog

V LJUBLJANI, ŠELENBURGOVA ULICA štev. 7, II. nadstropje

Razstava je otvorjena vključno do torka, dne 20. t. m.

Prodajamo na 24 mesečne obroke

Kr. banovinska tkalnica preprog, Sarajevo

Gorenjske občine za bolnico v Kranju

Gorenjski občinski parlament je včeraj na svoji seji v Kranju soglasno pozdravil akcijo za zgradnjo bolnice v spomin na Kralja-Mučenika

Kranj, 12. novembra.

Javnosti je znano, s kako silnim navdušenjem je bil po vsej Gorenjski sprejet sklep kranjskega občinskega odbora, naj Gorenjska pokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. postavi spomenik v obliki javne bolnice za vso Gorenjsko v Kranju. Tudi vse občine na teritoriju sreske izpostave v Škofji Loki so se soglasno pridružile sklepu kranjskega občinskega odbora ter so svoje lokalne interese podredile temu višjemu smotru. Pri zbiranju fonda za bolnico pa bodo prišli v poštev še razni faktorji, v prvi vrsti krajevni pripravljalni odbori.

Predsednik kranjske občine g. Ciril Pirc je kot predsednik pododbora županske zveze za kranjski srez sklical danes dopoldne v občinski posvetovalnici sejo pododbora, na kateri so poleg drugih tekočih zadev debatirali tudi o gorenjski bolnici. Želja kranjskega odbora je, naj vse občine in vse ljudstvo na Gorenjskm sodeluje pri gradnji gorenjske bolnice v Kranju. Župan Pirc je zaradi soglasnega sklepa kranjskega odbora povabil na sejo tudi narodnega poslanca g. Ivana Lončarja, sreskega načelnika svetnika g. dr. Ogrina, bansko upravo v Ljubljani, ki jo je zastopal višji inspektor g. Gorkič, ter vse župane kranjskega in kamniškega sreza, nadalje iz Radovljice, Kranjske gore in Jesenic.

V svojem poročilu se je dotaknil vprašanja spomenikov v splošnem, kakor tudi v podrobnostih in zagovarjal načrt, da se zgradi nova bolnica. Omenil je tudi, da se bodo k delu pritegnili vsi faktorji in končno prečital razveseljivo poročilo z že znanega škofjeloškega sestanka.

Sreski načelnik dr. Ogrin je poročal o akciji za bolnico, ki se je začela prav za prav že l. 1932 in je med drugimi zdravstvenimi ustanovami omenil zlasti gorenjsko ubožnico.

Višji inspektor g. Gorkič je dal nekaj praktičnih nasvetov. Parlament gorenjskih županov je nato v dolgi stvarni debati vsestransko pretresel vprašanje gradnje bolnice in zbiranja potrebnega fonda. Debate so se poleg g. Pirca udeležili še šolski upravitelj Lapajne iz Cerkelj, župan Križnar iz Stražišča in župan Hafner iz Stare Loke. Soglasno je bila nato na podlagi predlogov g. Lapajneta, dr. Ogrina in dr. Dolarja sprejeta naslednja resolucija:

1. Vsi prisotni zastopniki občin kranjskega in deloma kamniškega sreza pozdravljajo načelno sklep kranjskega občinskega odbora o gradnji bolnice za Gorenjsko v Kranju v spomin Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

2. Pododbor županske zveze za kranjski srez vabi odbore vseh občin kranjskega, radovljiškega in deloma kamniškega sreza, da se pridružijo na svojih sejah sklepu kranjskega občinskega odbora glede gradnje gorenjske bolnice.

3. Pododbor županske zveze za kranjski srez naj povabi vse občine kranjskega, radovljiškega ter deloma kamniškega sreza, da sklenejo po svojem zakonitem zastopstvu s pravilnimi sklepi obvezno prispevati letno v sklad za gradbo bolnice znesek, ki bo odgovarjal trem odstotkom davčnega predpisa za dotično proračunsko leto v dotični občini.

Današnji sestanek gorenjskih županov pomeni stvarno prvi kamen, položen v temelj, iz katerega naj vzraste v dogledni bodočnosti veličastna stavba gorenjske bolnice kot spomenik pokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju!

Pomožna akcija v Mariboru

Maribor je lani samo na račun Pomožne akcije prispeval nad milijon dinarjev za siromašne in brezposelne

Maribor, 12. novembra.

Ožji odbor Pomožne akcije, ki mu predseduje župan dr. Lipold že od njegove ustanovitve, je pričel ponovno s svojim hvalevrednim socialnim delom. Bliža se zima in z njo bo narasla beda med najsiromašnejšimi sloji mestnega prebivalstva, ki bi bilo brez pomoči izročeno svoji grenki usodi. Zato je imel ožji odbor Pomožne akcije danes zvečer v mestni posvetovalnici sejo, ki so se je udeležili tudi predstavniki mariborskega gospodarstva. Župan g. dr. Lipold je najprej izčrpno poročal o delovanju Pomožne akcije v lanskem letu, nato pa še o njenih uspehih od ustanovitve pred štirimi leti.

Mestna občina mariborska je bila prva v naši državi, ki je uvedla tako akcijo in so njenemu vzgledu sledila druga mesta in drugi kraji. Pri ustanovitvi je sicer prevladovalo optimistično mnenje, da bo krize kmalu konec in da bo Pomožna akcija le začasna. Ker pa je kriza vedno hujša in je pričela pritiskati k tlom vedno širše plasti prebivalstva, je bila Pomožna akcija vsako leto oživljena, konstituirala sta se širši in ožji odbor in je bil izdelan poseben pravilnik, na čegar podlagi in po naredbah banske uprave so se podeljevale podpore in pomoč najpotrebnejšim. Lanskoletna akcija je vrgla v denarju 984.455 Din, tu so všteti tudi vsi prispevki iz javnih sredstev. Darila v blagu so dala okrog 100.000 Din, tako da je lani Maribor prispeval za svoje siromake samo na račun Pomožne akcije nad milijon dinarjev, pri čemer niso vštete socialne dajatve, ki jih žrtvuje mestna občina vsako leto in ki znašajo po proračunu skoro 3 milijone dinarjev.

Iz lanskoletnih prispevkov je ostalo na razpolago še 129.000 Din, ki bodo prišli prav sedaj ob pričetku zime in iz česar se razvidi, kako skrbno in umno gospodarstvo je uvedeno pri razdeljevanju podpor. Prispevali so k Pomožni akciji vsi sloji, izdatno pa zlasti industrijci in gospodarstveniki. Po svojem poročilu je predlagal župan dr. Lipold, kako naj bi se letos izvedla Pomožna akcija. Po njegovem mnenju naj bi se zbiranje po hišah, ki lani ni imelo zaželjenega efekta, in bi bil celotni efekt letos še manjši, opustilo. Kot predsednik mesta namerava tudi letos izdati oklic na vse prebivalstvo, naj da po svojih močeh in naj bi se uvedle vse akcije kakor lani. Trdno je prepričan, da se bo prebivalstvo njegovemu apelu odzvalo tudi letos in da bo vsak dal, kolikor more. Ker je bila sprožena misel o posebnem socialnem davku, je predsednik naglašal, da bi bil ta davek ponekod prehud, ponekod pa premil in zato vsekakor neprimeren.

Društvo hišnih lastnikov, Trgovski gremij, obrtništvo in Društvo stanovanjskih najemnikov pa se bodo medsebojno dogovorili, kako naj se pomaga Pomožni akciji, da pride do sredstev. Tako bo tudi letos Maribor za zimo po vseh močeh pomagal v sili in stiski.

Plenarna seja SKJ

Sokolstvo v počastitev spomina kralja-Uedinitelja — Na praznik uedinjenja bo Sokolstvo priseglo zvestobo mlademu kralju

Beograd, 12. novembra. Včeraj se je vršila v prostorih Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije plenarna seja uprave. Ob začetku seje je imel predsedujoči prvi namestnik starešine E. Gangl govor o pokojnem Viteškem kralju Aleksandru I. Uedinitelju. Pri razpravah o vprašanjih dnevnega reda se je razvila izčrpna debata in so sprejeli sklep, da se organizatorska vprašanja prenesejo na redno glavno skupščino, ki bo meseca aprila prihodnjega leta. Nato so sprejeli predloge glede poglobitve delovanja posameznih odsekov Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, ki imajo na skrbi sokolsko delo v najširših slojih našega naroda, zlasti na vasi.

Letošnji 17. december, rojstni dan Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja, se v vsem jugoslovenskem Sokolstvu proslavi kot dan posta. Vsak pripadnik sokolske organizacije mora ta dan od svojih življenjskih potreb čim več prihraniti in denar darovati široko zasnovani socialni akciji, ki se bo izvedla meseca decembra v vsem Sokolskem Savezu po že prej sprejetem sklepu o prodaji sokolskih src.

O letošnji proslavi 1. decembra kot državnega in sokolskega praznika so izdelali podrobnejša navodila, ki jih je dobila vsaka sokolska enota. Ta praznik bo vsa Jugoslavija slovesno proslavila kot spomin na Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja in bo članstvo vseh sokolskih enot Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije priseglo zvestobo Nj. Vel. kralju Petru II.

Žalne svečanosti dne 17. novembra

Beograd, 12. novembra. AA. Dne 17. t. m. bodo v vseh molilnicah kraljevine Jugoslavije — izvzete so rimsko-katoliške, kjer so se vršile že 9. t. m. — službe božje za pokoj duše Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

V Saborni cerkvi v Beogradu bo služba božja ob 11 dopoldne. Cerkvena opravila bo opravil patriarh z arhierej in svečeniki. Službe božje se udeleže: kraljeva namestnika dr. Stanković in dr. Perović, člani kraljevske vlade, predsedništvo senata in Narodne skupščine, šefi diplomatskih zastopstev in njihovi vojaški atašeji, bivši ministrski predsedniki, dvorni dostojanstveniki, častni adjutanti Nj. Vl. kralja, vojvoda, generaliteta, admiraliteta, predsedniki državnega sveta, glavne kontrole, kasacije, apelacije in drugih prestolniških sodišč, predsednik beograjske občine z občinskim svetom, upravnik mesta Beograda, predsednik Akademije znanosti, pomočniki ministrov, rektor vseučilišča, guverner Narodne banke, upravnik državnih monopolov, bivši poslaniki, državni svetniki, člani glavne kontrole kasacije, akademije, predsedniki zbornic, predsednice ženskih narodnih društev in drugih nacionalnih organizacij.

Naši kraji in ljudje

Bratske besede bolgarskega pravnika

Od nekega ljubljanskega pravnika smo prejeli tale dopis s prošnjo za objavo:

Letošnje poletje sem se v Sofiji in v Zagrebu spoznal na pravniških zborovanjih z mnogimi bolgarskimi pravniki. Nekatere izmed njih smo povabili tudi v Slovenijo in jim na hitro roko pokazali naše znamenitosti. Pri tem nam je mnogo pripomogel župan ljubljanski g. dr. Dinko Puc, za kar se mu najlepše zahvaljujemo. Prijatelji iz Sofije, ki so se že davno povrnili domov, ne morejo pozabiti zlasti naravnih lepot, ki so jih uživali v slovenskih in drugih jugoslovenskih pokrajinah. V vsakem pismu nas zagotavljajo, da jim ostanejo neizbrisno v spominu dnevi, ki so jih preživeli v bratski Jugoslaviji. V poslednjem pismu se moj prijatelj, sodnik okrožnega sodišča v Sofiji, spominja tudi črnega dogodka v Marseilleu in mi med drugim piše:

»... Dovoli mi pred vsem, da preko Tebe izrazim vsem ljubljanskim tovarišem moje in vseh mojih tovarišev najiskrenejše sožalje za hudo izgubo, ki ste jo pretrpeli 9. oktobra t. l. Veruj mi, brat, da mi vsi iskreno sočustvujemo in globoko žalujemo za vašim kraljem, katerega smo smatrali tudi za svojega prijatelja. Mi vsi čutimo, da je bil atentat 9. oktobra naperjen prav tako proti nam, proti ideji bratstva med balkanskimi Slovani. Toda, četudi je kralj mrtev, ideja za bratstvo med nami Bolgari in vami Jugosloveni ne bo zamrla. Ona bo živela, ker njeni nositelji pri nas ne bodo pozabili na izkušnje v preteklosti. Nasprotno se mi zdi, da bodo te izkušnje podvojile naše sile in da se bomo še z večjim navdušenjem trudili, da dosežemo skupen ideal južnih Slovanov. Te misli niso samo moje; tako mislijo domala vsi Bolgari. Moral bi biti v Sofiji, ko je bil Vaš pokojni kralj tukaj, da bi bil videl naš narod, kako toplo in prisrčno ga je sprejel! In baš zato, ker ta lepi spomin na skorajšnje njegovo gostovanje še ni bil pozabljen — zato je atentat dne 9. oktobra prišel tudi za nas Bolgare kakor strela z jasnega neba! Toda dragi prijatelj, mi ne moremo spremeniti tega, kar se je zgodilo. Pač pa nam ostane vzvišena naloga, da gremo po isti poti, po kateri smo pričeli; kajti samo po tej, mislim jaz, bomo umirili dušo pokojnega Vašega kralja in osrečili svoja naroda ...«

Ustanovitev mladinske knjižnice v Ljubljani

T. K. D. »Atena« nas naproša, da objavimo poziv, iz katerega posnemamo:

Prosvetni odsek telesno-kulturnega društva Atene v Ljubljani snuje pod vodstvom profesorjev *knjižnico in čitalnico za mladino.*

Potreba take knjižnice in čitalnice je pri nas zelo velika, zato je tudi prosvetna oblast banske uprave v Ljubljani z veseljem pozdravila ta načrt in obljubila svojo podporo. Splošna gospodarska kriza, ki je prizadela vse sloje, onemogoča namreč staršem in drugim vzgojnim činiteljem, da bi nudili mladini dovolj nji primernega štiva, ki naj smotrno izpopolnjuje v šoli pridobljeno izobrazbo in znanje. Ob skromnih dohodkih je knjiga redek dar, ki ga starši kupijo otrokom le ob posebnih prilikah. Tudi šolske knjižnice so preslabo založene, in ne zadoščajo potrebam. Prirastek dijakov je na šolah sorazmerno mnogo večji od prirastka knjig v šolskih knjižnicah, ki so zlasti z novejšimi deli slabo preskrbljene.

Prav zato, da se prepreči ob splošnem gospodarskem vpadku še vpadek duševnega nivoja naše mladine, da se ji omogoči popoln duševni razvoj, ki ga doseže ob knjigi, je prosvetni odsek telesno-kulturnega društva Atene v Ljubljani pričel snovati knjižnico in čitalnico za mladino.

Knjižnica in čitalnica bo poslovala vsako popoldne v svetlih in zračnih prostorih »Šolske kuhinje« v Prečni ulici. Okoli sto članom bo omogočen sočasen obisk čitalnice, kjer bodo mladini na razpolago tudi vse knjige listi in časopisi, katerih ni mogoče izposojevati na dom.

Kaj bo knjižnica in čitalnica nudila mladini? Program je obsežen in bogat. Knjižnica bo opremljena z vsemi mladinskimi spisi in listi, kar jih je izšlo v slovenskem jeziku. Nadalje bo vodstvo skušalo pridobiti vse pomembne mladinske knjige in liste srbskohrvatskega slovstva, stremelo pa bo tudi za tem, da se knjižnica izpopolni z mladinskim slovstvom drugih narodov.

Poleg mladinskega slovstva bo nudila knjižnica doraščajoči mladini možnost, da si ob vseh pomembnih slovenskih leposlovnih, poučnih in splošnokulturnih znanstvenih knjigah poglobi svoje duševno življenje, obogati svoj jezikovni zaklad ter izpopolni v šoli pridobljeno znanje zlasti literarne zgodovine.

Program je torej obsežen in bogat. Skromnejša so denarna sredstva, ki jih ima ustanoviteljica na razpolago, zlasti ob pričetku, ko se je treba z vsem na novo opremiti. T. K. D. »Atena« se torej obrača na *slovensko javnost s prošnjo, da jo podpre v njenem delu in stremljenju.* Po mnogih domovih leže mladinske knjige, katerim so otroci odrasli. Marsikdo ob preveliki zaposlenosti ne utegne, da bi ponovno segel po knjigi, ki ga je nekoč obogatila in mu razširila duševno obzorje. V svoji knjižnici bi lahko pogrešal to ali ono knjigo, s katero bi povečal našo zalogo. Take knjige darujte torej za mladinsko knjižnico v Ljubljani.

Sprejemajo se najrazličnejše knjige, tudi posamezni zvezki in številke raznih domačih in drugih mladinskih in literarnih časopisov in listov, ilustriranih revij, knjižnih zbirk in posamezne knjige različnih izdaj, zbranih in izbranih spisov. Za vsak dar bo TKD Atena hvaležna, saj bo pomagal uresničiti njen program. Kdor namerava kaj pokloniti, naj sporoči po dopisnici dan in uro, kdaj lahko pride kdo po knjige, ali pa naj jih dostavi osebno v društveno pisarno, Prečna ulica 2, pritličje, oziroma sporoči tam, kam in kedaj lahko pošljemo po knjige.

Znaki preranega staranja!

vedno utrujeni... neodločni... nervozni... neredna potreba...?

Pijte redno Rogaško slatino »Tempel« vrelca. Vprašajte Vašega zdravnika!

Poplavne nevarnosti

Sava, Savinja, Drava in Dravinja z nekaterimi pritoki so močno narasle in povzročile občutno škodo

Maribor, 12. novembra

Po deževju, ki je trajalo vso noč, so močno narasle reke in potoki. Zaradi neprestanih nalivov je prestopila tudi Dravinja z vsemi pritoki bregove in se razlila po njivah in travnikih, da je podobna dolina od Konjic do Makol velikemu jezeru. Voda je poplavila vse ceste in je bil promet z vozili danes zjutraj onemogočen. Šolski otroci ponekod niso mogli v šolo. Poljčane so bile popolnoma odrezane od sveta. Ker je prenehalo deževati, se ni bati večje nevarnosti. Dravinja je poplavila tudi okolico nižje Ptuja, a tudi Pesnica je prestopila bregove ter napravila znatno škodo.

Drava je pri Št. Janžu prestopila svoje bregove ter poplavila večje kose zemljišč.

Celje, 12. novembra

Celjsko kotlino je danes zopet obiskala huda poplava, ki je ni nihče pričakoval. Deževati je pričelo v nedeljo zvečer, davi pa je dež ponehal. Ta množica dežja je zadostovala, da je začela Savinja davi rapidno naraščati. Voda je dosegla dopoldne 3.30 m nad normalo in je preprečila iztok vode iz potokov, ki so zaradi tega tudi narasli in prestopili bregove. Voda je zalila cesto v Liscah, mestni park, takozvani »Otok«, del Ljubljanske ceste, Glazijo, del Ipavčeve ulice, javno bolnišnico, kjer je povzročila velko škodo v kleteh in javnih skladiščih Masarykovo nabrežje, ves predel v Zavodni pod Starim gradom, cesto v Polulah, železniški podvoz pri hotelu »Pošti«, kjer so uvedli promet s čolni, in del Dolgega polja. Savinja je povzročila veliko poplavo tudi pri Žalcu, Petrovčah in Laškem. V Celju in okolici je mnogo kleti pod vodo.

Savinja je nosila včeraj ves dan velike množine lesa in poljskih pridelkov. Včeraj so vse šole ob 9. dopoldne ukinile pouk in poslale mladino domov. Mnogo otrok zaradi poplave sploh ni moglo v šolo. Zjutraj se je peljalo več sejmarjev s tovornim avtomobilom iz Celja v Laško. Na poplavljeni cesti v Polulah je avtomobil zadel v kup gramoza in se prevrnil. Sejmarji so popadali v vodo, a so se hitro rešili.

Opoldne je začela voda polagoma padati. Ker je dež že zjutraj ponehal, izgleda, da je nevarnost nadaljnjega naraščanja Savinje minila. Stvarna škoda, ki jo je povzročila poplava, je zelo velika.

Zagorje, 12. novembra

Okrog 10. ponoči so opazili rudniški čuvaji, da potok Medija nenavadno hitro narašča. Danes zjutraj ob 2. je Medija že tako narasla, da je pri kisovških rovih poleg Bajcarjevega mlina izstopila iz struge in se izlila po rudniškem tiru od centrale do separacije. Voda je odnašala hlode iz izlaških žag. Škoda je velika. Občutno je prizadet zlasti lastnik mlina in žage gospod Bajcar. Voda je pokvarila žito in pol vagona soli, ki jo rabijo za soljenje svežih kož. Kotredešca pa je raztrgala nekaj nasipa nove struge.

Litija, 12. novembra

Deževje zadnjih dni je dvignilo Savo že včeraj za cel meter nad normalo. Snoči pa so se začele valiti proti Litiji velike mase vode in je reka poskočila davi ob 7. do 3 metrov nad povprečno vodno višino. Sava je tudi danes ves dan rapidno naraščala in ob 17 dosegla 3.55 m nad normalo. Deževje je povzročilo tudi precejšnjo materialno škodo.

V Gornjem Logu je spolzel na cesto del hriba, ki je zaprl vsak promet in pretrgal tudi v dolžini kakih 300 m vse telefonske zveze ob cesti. Delavci so ves dan popravljali telefonsko progo proti Vačam. Močno je prizadeta tudi cesta v bližini Krnice in Spodnjega Hotiča. Ta cesta je glavna prometna žila do Ljubljane in je zdaj že nekaj dni pod vodo. Zlasti je bil oviran danes promet iz Ljubljane proti Šmartnemu pri Litiji, kjer je bil sejem, na katerega pa ljubljanski sejmarji niso mogli. Eden izmed kramarjev pa je le hotel z avtomobilom nadaljevati pot po naplavljeni pokrajini. Voz je nenadoma obtičal v vodi. S tremi pari konj so ga z veliko težavo izvlekli iz vode. Sejmar je nato hotel nadaljevati pot preko Konja, kar pa mu seveda prav tako ni uspelo.

Zasavska pokrajina od Zaloga in Litije do Zidanega mosta nudi neobičajno sliko. Promet je na mnogih drugih krajih onemogočen, tako n. pr. med Litijo in Ponovičami. Cesta pod postajo Sava pri Litiji pa do Mošenika je poldrugi meter pod vodo. Močno so zaradi deževja narastli tudi okoliški dotoki, tako se je davi razlil čez bregove potok Reka. Zalil je tudi most, tako da so morali šolarje in druge ljudi z vozovi prevažati čezenj.

Vsa okolica mnogo trpi zaradi materialne škode. Ljudje bi pa bili vendarle lahko rešili les in pridelke, ki so bili v bližini brega, če bi bile oblasti dobile o pravem času obvestila o naraščajoči vodi iz krajev ob gornjem toku Save. Vsaj svojčas smo stalno dobivali taka opozorila in ljudje so lahko ob vodi domala vse rešili.

Odkopavanje starega Nauportusa

Vrhničanom je prof. Schmid odkril življenje prednikov iz drugega stoletja pred Kristom

Vrhnika, 12. novembra

Ves mesec so hodili Vrhničani ven na Dolenje njive, kjer jim je profesor Schmid razkazoval uspehe svojega dela. Zdaj zasipajo delavci zadnje jame in skoro bo stari Nauportus zlezel spet v podzemlje. Spomladi bo tam spet lepo polje, slava stare Vrhnike pa se bo pela v učenih bukvah in na katedrih visokih šol.

To, kar so letos odkopali, je bil center vsega javnega in trgovskega življenja v Nauportu. Zelo obširen, s kamenitimi ploščami tlakovan trg, zazidan skoraj okrog in okrog z javnimi in trgovskimi poslopji. Narava sama je dala temu trgu ugoden položaj in tudi njegovo lice. Ljubljanica napravi tam velik ovinek in v ta ovinek so postavili davni predniki svoj forum. Tako je bil precejšen del naselbine že zavarovan pred sovražniki z globoko strugo Ljubljanice.

Stara rimska cesta iz Italije je vodila doli z Raskovca približno tam, kjer vodi še sedaj tako imenovana Stara cesta. Tu ob levi strani ceste proti Sv. Trojici so bili grobovi. S konca sedanje Stare ceste je vodila pot nekako v smeri sedanje Klodičeve ulice mimo novega kolodvora proti Ljubljanici. Ob tem delu ceste so morale biti stanovanjske naselbine, ki čakajo odkritja za prihodnje leto. Ravno nekako sredi Ljubljaničinega ovinka je držal čez Ljubljanico most. Pri sedanjih delih sta bili odkriti na desnem bregu Ljubljanice dve vrsti hrastovih pilotov, ki so nosili približno 6.5 m široko mostišče. Ena vrsta pilotov stoji prav v strugi in je pri mali vodi še dobro vidna. Druga vrsta pa je že v zemlji na bregu. Prof. Schmid je enega teh pilotov popolnoma izkopal. Dolg je 3.5 m, les je v dveh tisočletjih popolnoma počrnel, sicer je pa še kompakten in ga je bilo mogoče prav uspešno impregnirati. Najdba tega mostu je morda najvažnejša pridobitev letošnjega dela.

Od mostu je vodila cesta na trg. Na vsaki strani ceste je stalo po eno veliko skladišče. Skladišča so bila predeljena v več podolgovatih prostorov, ki so bili proti trgu odprti. Vse kaže, da so imela ta skladišča zidane samo temelje, dočim so bile stene zgoraj lesene in ometane z ilovico. Krita pa so bila z opeko. V skladiščih so bile posebne shrambe, podobne ozkim koritom, kamor so postavljali vrče z vinom in druge stvari, ki jih je bilo treba boljše zavarovati pred živahnim prometom v skladišču. Odkrili so tudi večjo, vodnjaku podobno shrambo za meso in druge jestvine, ki jih je bilo treba dati na hladno. Ob levem skladišču je bil potem trg odprt; vsaj doslej ni bilo mogoče najti sledov kakšnih arhitektur. Prav lahko pa je mogoče, da je bil tod trg zavarovan s kakšnim jarkom. Od desnega skladišča dalje pa vodi ob Ljubljanici z obzidjem sklenjena vrsta raznih poslopij. So med njimi preproste, najbrž stanovanjske stavbe, še eno večje skladišče in pa javna poslopja. Občinska hiša, kjer sta uradovala magistra vici (župana), je predeljena z zidom v dva prostora. Eden je nekoliko večji od drugega, kakor je bil tudi eden magistrov po činu pred drugim. Svetišče je stavljeno popolnoma po klasičnem tipu templa. Tu so najbrž častili boginjo Aequorno, varuhinjo Ljubljanice in brodarjev. Svetišče je bilo zidano iz lepega, skrbno obdelanega materiala. Tudi stebrišče s točilnicami je v tej vrsti poslopij. Celo stranico trga pa je zavzemalo na južni strani, obširno, nad 60 m dolgo in le malo ožje vojaško poslopje, čigar zunanje zidovje je debelo nad 2 m. Na jugozahodnem delu tega poslopja je stolp. To vojaško poslopje je bilo odkrito šele proti koncu letošnjih del, ko so že nagajali nalivi in so bile zaradi tega preiskane le vogelne točke. V tem poslopju je pričakovati tudi največ izkopnin.

Po ostalih razvalinah so namreč že preje večkrat brskali, izkopali to in ono starino, toda za znanost so bila prejšnja dela kaj malo koristna. Kopači so si najdbe razdelili, jih tudi prodajali in le rajni župan Gabrijel Jelovšek se je spomnil tudi ljubljanskega muzeja. V skladiščih in vojašnici je bilo najdenih več mlinskih kamnov. Kruh pa so naši predniki namakali v vino in vseh najdenih ostankov amfor niti ni mogoče prešteti. Izmed ostalih najdb bi bilo omeniti kamenito utež, več nožev, svetilk, ključ, okraske in prstan z rdečimi kamni pa še vse polno drugih stvari. Važne so najdbe novcev, ker je ž njimi mogoče določiti vsaj približno čas nastanka in dobo trajanja naselbine.

Že pred prihodom Rimljanov je bilo tod živahno tržišče in res so se med razvalinami Nauporta našli izdelki prejšnjih prebivalcev še iz 2. stol. pred Kr. Potem so prinesli prekupčevalci že tudi denar iz predcesarske dobe in iz prve dobe Augustove vlade. Ostali novci segajo noter do srede 3. stol. po Kr. Seveda ni dobil prostor takoj svoje dokončne oblike. Pod vrhnim zidom je bil na enem mestu viden drug starejši zid, pa ni bilo niti časa niti denarja, da bi se ona globlja starejša plast natančnejše preiskala.

Hvaležni smo Vrhničani g. prof. Schmidu, da nam je pokazal domovanje naših prednikov, v znanstveni svet pa ponesel glas našega Nauporta. Zadovoljen je bil pa tudi on z nami, zlasti z lastniki zemljišč, ki so mu z razumevanjem dovolili kopanje. Le stari gospod H. je prvi dan nekoliko godrnjal, potem pa sta postala s profesorjem kar najboljša prijatelja in ni bilo skoraj dneva, da ga ne bi bil obiskal.

Mr. Hočevar, predsednik občine.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči **»Franz Josefova« grenčica** najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče **»Franz Josefove« vode** zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

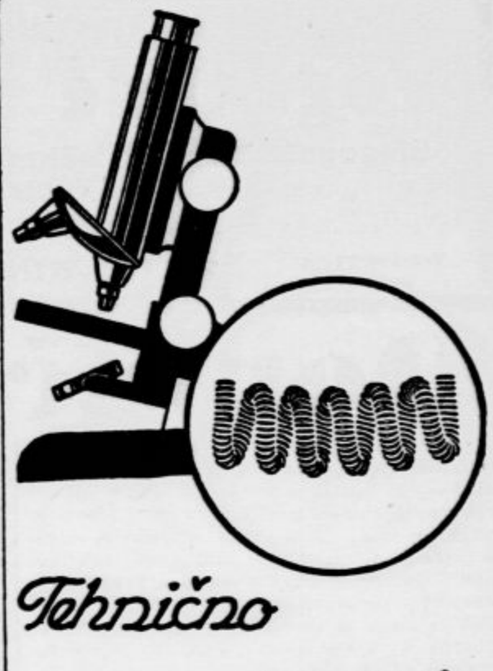

Tehnično znanje

iz znanstvena raziskovanja so brez prestanka na delu. Z velepomembnim izumom nitke, ki je zvita v dvojni vijačnici, je svetlobna množina pri moderniih TUNGSRAM D žarnicah občutno povečana. Svetlobna množina je na žarnicah podana v dekalumenih, a poraba toka v wattih.

ŽARNICE **TUNGSRAM D**

nitka v dvojni vijačnici - svetlobna množina v dekalumenih

Ali si že član „Vodnikove družbe"?

Za izboljšanje kolektivne pogodbe rudarjev TPD

Ljubljana, 12. novembra

Danes dopoldne so se pri generalni direkciji TPD vršila pogajanja med zastopniki družbe in delavstva o nekaterih spremembah in dopolnitvah nove kolektivne pogodbe. Deputacijo rudarjev je vodil načelnik II. skupine rudarske zadruge Pliberšek iz Trbovelj, zastopani pa so bili tudi revirji Hrastnik, Zagorje, Huda jama in Kočevje. Predmet razprave je bilo med drugim tudi vprašanje o deputatu premoga v Hudi jami, kjer so rudarji prejemali doslej nižji deputat kakor njihovi tovariši v drugih revirjih. Družba je v tem pogledu privolila v izenačenje hudojamskih rudarjev z drugimi revirji. Zastopniki rudarjev so tudi zahtevali, da se pomožnim (v naši rudarski terminologiji pravijo: učnim) kopačem prizna višja kategorija. Predstavniki družbe so obljubili, da bodo o tej stvari še razpravljali. Poleg tega bo TPD v bodoče dajala svojim delavcem odškodnino za čas oročnih vaj, kakor to določa obrtni zakon.

Zastopniki delavcev so odločno zagovarjali tudi izboljšanje stanovanjskih razmer v rudarskih delavskih kolonijah. V Trbovljah in drugod je v surovem stanju pod streho več stanovanjskih hiš, ki jih je podjetje zgradilo v časih boljše konjunkture, pa je z nastopom krize končno dograditev odložilo na nedoločen čas. Te hiše bo družba zdaj v doglednem času dogradila do kraja, s čimer bo na razpolago večje število novih stanovanj in bodo lahko dobili naturalna stanovanja tudi takšni samski delavci, katerih očetje so rudniški upokojenci in ki žive s svojimi starši v skupnem gospodinjstvu.

Življenjski jubilej dolenjskega rodoljuba

Trgovec in posestnik v Novem mestu g. Josip Ogorentz praznuje danes svoj 60. rojstni dan. Jubilant je prevzel od svojega očeta dobro urejeno manufakturno trgovino, ki je že takrat slovela zaradi svoje solidnosti daleč po Dolenjskem. Kot mlad in izobražen trgovec — v Gradcu je dovršil višjo trgovsko akademijo — si je kmalu pridobil tolik ugled, da so mu meščani poverili za daljšo dobo tudi župansko mesto. Pod njegovim županovanjem je bilo ugodno rešenih mnogo za mesto perečih gospodarskih vprašanj. V dokaz zaupanja in spoštovanja, ki ga jubilant uživa, pa služi tudi to, da deluje še vedno kot častni predsednik upravnega odbora mestne hranilnice. Slavljenec se je vneto udejstvoval tudi vedno v vseh narodnih organizacijah. Član Dolenjskega Sokola je postal že v onih časih, ko so gospodovali ljudstvu nemški grofje in baroni. Bil je vedno navdušen Sokol in podpiral sokolsko organizacijo z vsemi svojimi močmi. Zaslužnemu meščanu, požrtvovalnemu Sokolu in dobremu družabniku želimo še mnogo srečnih let.

KULTURNI PREGLED

Iz glasbenega življenja

Žalni koncert ljubljanske Glasbene Matice

V petek je priredila Glasbena Matica v Ljubljani v počastitev spomina blagopokojnega kralja v veliki dvorani hotela »Unionac« žalni koncert. Nastopila sta oba sestavna korpusa Glasbene Matice in Filharmonične družbe: Pevski zbor in Orkestralno društvo, ojačeno z orkestrom drž. konservatorija, pod taktirko svojih dirigentov M. Poliča in L. M. Škerjanca. Dvorana je bila drapirana v črno in sredi galerije je bila soba blagopokojnega kralja. Svečanožalno razpoloženje dvorane je vplivalo tudi na mnogoštevilno občinstvo, ki je s pritajeno in podvojeno pazljivostjo sledilo sporedu. Koncert so poleg velikega števila meščanov in dijaštva posetili tudi predstavniki državnih, civilnih in vojaških oblasti ter zastopniki kulturnih institucij. V taki zbranosti se doslej še ni vršil noben koncert, k čemur je mnogo pripomoglo tudi dejstvo, da ni bilo običajnega aplaudiranja po točkah.

Po govoru dr. Vladimirja Ravniharja kot predsednika Glasbene Matice je nastopil v celoti mešan zbor pod vodstvom opernega pevca g. Mirka Poliča. Izvajal je ciklus žalnih spevov »Opelo« srbskega skladatelja Stevana Hristića. Kompozicijsko namerno preproste skladbe so zložene na staroslovenske stihe in so polne vernosti, vdanosti, obenem pa sile. Posvečene so spominu vojnih žrtev za narodovo osvobojenje in napisane tako rekoč s srčno krvjo. Predvajanje pevskega zbora Glasbene Matice je bilo vzorno, impozantno in glasovno izenačeno, kakor smo navajeni le pri zboru Glasbene Matice.

Po odmoru je nastopilo Orkestralno društvo Glasbene Matice v zvezi z orkestrom drž. konservatorija pod vodstvom dirigenta L. M. Škerjanca in v zasedbi, kakršne v Ljubljani še ni bilo. Polnozvočni, a nevsiljivi ton godalnega orkestra, ki je štel okrog 50 godbenikov, se je kakor nalašč prilegal intimni, decentni svečanosti. Točke sporeda so bile elegičnega značaja; med njimi sta bili dve domači. Adamičeva »Žalna koračnica« in istega skladatelja »Na grobu«, ostale pa iz svetovne literature, in sicer Čajkovskega »Elegija«, komponirana ob smrti skladateljevega prijatelja Aleksandra Samarina, Sibeliusov »Andante« in Saint-Saensov Preludij k oratoriju »Potop«. Adamičeva »Žalna koračnica« je sicer mladostno delo, izšlo v »Novih Akordih« za klavir, a močno občuteno in kleno v svojih potezah. Instrumentiral jo je prof. Saša Santel s finim smislom za zvok godal. »Na grobu« je gotovo Adamičeva najjačja orkestrska skladba: v melanholični resigniranosti se prelivajo hromatično vezani akordi v krajnih delih, medtem ko sredo zavzema širokopotezna melodija violončelov. Sibeliusova »Romanca« (Andante) je dramatična skladba, kakršnih je srečati malo v literaturi za godala. Čajkovski nikjer ne zataji svoje tipično slovanske melodike, ki obdaja v dveh krajnih odstavkih pretresljivo dramatično sredino. Saint-Saensov preludij slednjič prinese v prvem odstavku kratko ekspozicijo fuge, nakar sledi melodija za solo-violino s spremljavo orkestra. Violinski solo je podal solist prof. Karlo Rupel z zgledno fineso, občutenostjo in stopnjevanjem do zmagovitega viška.

Vse točke orkestra so bile naštudirane s skrajno točnostjo in vestnostjo ter je orkester godal, ki je po svoji naturi znatno manj pester nego veliki orkester, zvenel tako zvočno, da kaj takega pri nas doslej še nismo čuli. Perfekten v barvnosti in dinamika, je mogel nastop orkestra vzdržati publiko v stalno naraščajoči napetosti, ki se je javljala ob nenavadni pozornosti in mirnosti.

Tako je Glasbena Matica na dostojen in svojemu velikemu kulturnemu poslanstvu primeren način počastila spomin slavnega heroja, ki je bil tudi njen posebni zaščitnik.

S. K.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET"

André Burdino v „Manon"

V soboto je sloviti francoski tenor André Burdino gostoval tudi v ljubljanski operi. Pel je v Massenetjevi operi »Manon« Chevaliera des Grieuxa. Manon smo uvrstili po zaslugi Štritofove priredbe in zaradi odličnega sodelovanja v obeh glavnih vlogah ge. Gjungjenac in g. Gostiča med najmikavnejše predstave pretekle sezone. Še višje se je Manon dvignila s sobotnim gostom iz Pariza. Burdino in Gjungjenac! Težko je reči, komu izmed obeh bi prisodil palmo večera. G. Burdino, lirični tenor tipične francoske barve, mojster krasne pevske tehnike, lahkotni zmagovalec vseh višinskih zaprek, lastnik v vseh legah izravnanega glasu, polnega iskrene miline, eruptivne strastnosti, pridušenega ognja, široke, v srce segajoče kantilene, vročib dramatičnih akcentov, eleganten, navidezno zavidljiv mladosten, lep, možat, velikosvetski, gransenjerski ej osvojil a mah tudi našo publiko zlasti pa je mladino navdušil do ekstatičnih krikov. Neštetokrat je moral pred zastor, s sopevko go. Gjungjenac in sam. Po pravici sta si dea Grieux in Manon na enake dele razdelila pri nanje poslušalcev. Ogrevala in dvigala sta drug drugega in ko bi jima bila dana zadostna prilika, da bi v predhodni pripravi zadostno in temeljito spoznala medseboino igro, bi doživeli, ako bi bilo to mogoče, še večji umetniški užitek.

G. Burdino gostuje kot José v »Carmen« še enkrat v četrtek in opozarjam domače občinstvo, naj nujno na ta izredni pevski dogodek, kajti, kljub sijajnim ocenam ki so šle pred njim, gledališče v soboto ni bilo polno, kakor bi smel Burdino pričakovati.

—č.

Za raziskavanje slovenskega glasbenega folklora

V letošnjih počitnicah so se pričele priprave za ustanovitev Instituta za raziskavanje slovenskega glasbenega folklora kot posebne ustanove Glasbene Matice ljubljanske. Zaradi nujne in stvarne potrebe po institutu so bile vse priprave v kratkem času dovršene, tako da je Glasbena Matica ob koncu meseca avgusta že v načelu sklenila ustanovitev instituta, ki ima z izdatno pomočjo Filharmonične družbe v Ljubljani zagotovljen obstoj. Strokovno vodstvo instituta, pri katerem bodo sodelovali naši priznani znanstveniki in strokovnjaki, je poverjeno g. Francetu Marolt u, možu, ki je z intenzivnim dosedanjim delom veliko in stvarno pripomogel, da se je naša narodna pesem v poslednjem času zopet začela močno uveljavljati na koncertnem odru.

O ustanovitvi instituta je bila beseda tudi na zadnjem občnem zboru Filharmonične družbe, ki je ponovno izvolila za predsednika skladatelja Antona Lajovica. Naj navedemo nekaj misli o institutu samem.

Znanost in poezija, samorasli sestri človekovega duhovnega stremljenjain ustvarjanja, sta postavili v romantični epohi geslo: Razširiti lastni predstavni krog in ga obogatiti z zakladi narodne pesmi. Slovanski preporo

DANES

Pogrebne svečanosti

blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja

Predstave ob 4., 7. in 9.¼ uri zvečer.

Telefon 21-24 **ELITNI KINO MATICA** Telefon 21-24

Domače vesti

• **Odmevi »Jutrove« kulturne rubrike v inozemstvu.** Slovaški literarni mesečnik »Elán«, ki izhaja v Pragi in zbira okoli sebe elito slovaških literatov, je priobčil v pravkar izšli 2. številki članek svojega sodelavca J. Irmlerja »Kulturne rubrike naših političnih časopisov«. Pisec kritizira kulturno poročevalstvo slovaških dnevnikov in stavi za vzor »Jutrov« kulturni pregled, o katerem pravi, da je »temeljito in vzorno urejen«. V dokaz navaja članke in večje beležke, ki jih je »Jutro« priobčilo v teku enega meseca, in sicer v mrtvi sezoni med počitnicami. Navajajoč dolgo vrsto člankov, pravi da ti dovolj označujejo »pestrost in živahnost rubrike, ki je za svojo popolnost dolžna hvalo urednikovi dovzetni in razgledni osebnosti. Tak urednik in tak list bodi vzor tudi nam!« O »Jutrovi« kulturni rubriki so že ponovno poročali tudi nekateri češki listi (»Nar. Listy«, »Nar. Politika«, »Lid. Noviny i. dr.), ki iz nje posnamejo marsikakšno informacijo, dalje revije »Slov. Přehled« »Jihoslov-československ. revue«, nova »Slovanska revue«, mesečnik »Rozhledy po literatuře a uměni«, izmed ruskih listov pa pred časom pariška »Rusija na slavjanstvo«.

• **Časten uspeh našega tenorista na Dunaju.** Odlični naš operni pevec g. dr. Maks Adrian je bil pretekli teden nenadno pozvan iz Ljubljane na dunajsko ljudsko opero, kjer je potem v sredo nastopil v naslovni vlogi v Wagnerjevem »Lohengrinu«. Bil je glasovno izborno razpoložen in je žel velikanski uspeh. V zadnjem dejanju je po veliki pripovedki (Gralserzählung) žel aplavz na odprti pozornici. Ravnateljstvo opere ga je potem uspehu takoj povabilo na nadaljnja gostovanja. Umetniku toplo čestitamo. Kakor čujemo, bo še nekajkrat nastopil v Ljubljani (Trubadur), potem pojde pa v Berlin. Njegov brat Ado Darian je že tam. Sprejeli so ga z odprtimi rokami. Vse kaže, da si bosta umetnika-brata priborila v letošnji sezoni še mnogo lepih uspehov.

• **Diplomirana sta na tehnični fakulteti** ljubljanske univerze g. Bojan Stupica in g. Oton Gaspari, sin znanega našega akademskega slikarja g. Maksima Gasparija. Čestitamo!

• **Zagrebške »Novosti« o razstavi slovenske grafike.** Kakor je »Jutro« v svoji ponedeljski izdaji že poročalo, so bili na letošnjo reprezentativno razstavo zagrebške Trojice povabljeni tudi zastopniki slovenske grafike. Razstave zagrebške Trojice veljajo za elitno umetniške prireditve v Jugoslaviji in je že samo povabilo našim grafikom, da razstavijo z mojstri, kakor so Babić, Becić in Miše, lepo priznanje. Dela slovenskih umetnikov pa so tudi v zagrebški kulturni javnosti vzbudila veliko zanimanje in so deležna tople pohvale, o čemer priča zlasti recenzija, ki so jo prinesle »Novosti« v svoji nedeljski številki. — »Slovensko mlado grafiko predstavlja sedem zanimivih talentov«, piše kritik, »ki so deloma že našli svoje individualne načine izražanja. Socijalni siže Maksima Sedeja in nekakšna resignacija Vena Pilona vsebujeta mnogo dokumentarične sile. Lesorez Doreta Klemenčiča spominja na klasične japonske liste. France Mihelič je sodobno socijalen, Božidar Jakac suveren v tehniki, Miha Maleš lirsko subtilen, a Tone Kralj baročno bujen. Vsi ti slikarji imajo simpatično skupno karakteristiko: vsi vedo, da je njih dolžnost, govoriti s pomočjo likovnih izraznih sredstev, in vrše to svojo dolžnost z mnogo iskrenosti in z odkritim izpovedovanjem svojih umetniških credov, in danes je to potrebno bolj kakor kdajkoli.«

• **Letalska razstava v Parizu.** Med 14. mednarodno letalsko razstavo v Parizu od dne 16. t. m. do 2. decembra bodo številni kongresi. Osebe, ki potujejo pri tej priliki v Pariz, imajo na francoskih železnicah do Pariza 50 odstotni popust. Te vozovne listke dobe na vseh francoskih železniških postajah z obmejnimi vred. Tudi na tujih železnicah bo znašal popust od 25 do 50%. Za obiskovalce so v Parizu predvidene posebne olajšave v hotelih in za obiek raznih prireditev. Organizirani bodo tudi obiski posameznih tvornic in predvajanja letal, dalje skupni izleti itd. Podrobne informacije daje tajništvo za potovanje in kongres (Secretariat des Voyages et Congres, 26 Avenue de l' Opera, Paris), dalje letalska zveza (Federation Aeronautique, 12 Rue du Faubourg Saint-Honore, Paris) in francoski odbor za propagando (Comite Francais de Propagande, 6 Rue de Galile, Paris).

• **Poroka.** V nedeljo 11. t. m. se je poročil na Brezjah g. dipl. inž. Franjo Baltič, uradnik Higienskega zavoda v Ljubljani z gospodično Mary Rozmanovo. Kumovala sta g. Dušan Roš iz Beograda in ženinov oče g. dr. Vilko Baltič, predsednik Pokojninskega zavoda in državni svetnik v p. Čestitamo!

Danes španski tenor

Don Jose Mojica

v romantičnem filmu

DIC TURPIN

bandit — kavalir

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave ob 4., 7. in 9.¼ zvečer.

• **Spominska lipa v Radečah.** Dne 9. novembra je občina Radeče vsadila spominsko lipo v čast Nj. Vel. kralju Petru II. in v počastivev spomina Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja, ki je umrl mučeniške smrti dne 9. oktobra 1934 kot apostol miru vMarseille. Pod koreninO lipe je predsednik občine gospod Anton Polanc položil steklenico s pergamentom, ki naj poznim rodovom pokaže naše globoko spoštovanje in ljubezen do Nj. Vel. kralja Petra II. in veliko ljubezen do pokojnega viteza miru, kralja Aleksandra I. Uedinitelja. Lipo je izročil g. Robert Premerstein šumar v Radečah, predsedniku občine g. Antonu Polancu, s katerim sta jo skupno vsadila v mestnem parku v prisotnosti delovodje občine.

• **Lipahov »Glavni dobitek« v Pragi.** Nadvse delavna in kulturno inicijativna Jednota slovanskih žen v Pragi, ki skupno z Društvom slovanske vzajemnosti in z Zvezo slovanskih društev stalno upriarja v dvorani Umelecke Besede v Pragi igre slovanskih avtorjev, je pred kratkim ob velikem zanimanju občinstva uprizorila tudi Frana Lipaha komedijo »Glavni dobitek«, ki sta jo prevedla v češčino J. Borko in O. Minařik. Igral je ansambel Scene dobrih avtorjev, režiral pa je delo M. Otto. Jednota slovanskih žen ima letos na repertoarju še po eno delo iz bolgarskega, srbiškosrbskega, poljskega, ruskega in slovaškega slovstva in ne more z njeno vnemo za kulturno zbližanje Slovanov tekmovati pač nobena druga organizacija v slovanskem svetu, ki si je nadela podobne cilje.

• **Privilegirano izvozno društvo v Beogradu** objavlja, da nima nobenega izpraznjenega mesta za uradnike ali kakršnekoli druge uslužbence in da naj se reflektanti s svojimi prošnjami ne obračajo več do društva, ker se vse prošnje sploh ne bodo več obravnavale.

• **Temelje Dioklecijanove palače bo treba učvrstiti.** Strokovnjaki so v Splitu ugotovili, da so začeli popuščati temelji Dioklecijanove palače in da je zaradi tega v veliki nevarnosti monumentalna zgodovinska stavba. Izdelali so načrt za učvrstitev ki ga bo treba čimprej izvršiti.

• **Novo knjigo o bosanski revolucionarni** mladini pripravlja znani ruski pisatelj Vladimir Lepedjev, ki se mudi že dalje časa v Bosni in zbira podatke izpred vojne dobe. Od rojakov nekdanjih bosanskih nacionalnih revolucionarjev in od še živih udeležencev nekdanjega revolucionarnega mladinskega pokreta je dobil že mnogo podatkov za svoje delo, ki bo izšlo v francoskem jeziku.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠIŠKI. — Telefon 33-87.

Ljubezenska drama

Moje hrepenenje si ti!

Usoda žene, ki ljubi poročenega moža. Ljubezen moža do zakonske žene in ljubice. V glavni vlogi **Ronald Colman, Francis Kay in Philips Barry.** Predstave v torek, sredo in četrtek **ob 7. in 9. uri.**

V dopolnilo nov Foxov zvočni tednik.

PRIDE! PRIDE!

Premiera češkega filma:

Mlada srca, mlada ljubezen (Reka)

ČE STE DOVRŠILI 45 LET,

se nagibate k sklerozi, gihtu in zastajanju sečne kisline. Za čiščenje krvi in ledvic morate piti

Radensko

Mnogo je raznih mineralnih vod, ali Radenski zdravilni vrelec je samo eden v vsej Jugoslaviji. Vsebuje 23!! raznih zdravilnih sestavin. Zato se tako zdravo in dobro počutijo oni, ki redno pijejo Radensko.

Aromatin

Glas o dobrih klobasah gre daleč na okrog; za dobre klobase je pa le »Aromatin«

• **Za zvezo Banjaluke z jugovzhodno Bosno.** Nedavno so začeli graditi novo cesto, ki bo znatno skrajšala zvezo Banjaluke z jugozapadnimi kraji. Cesta bo vodila od Banja luke do Sanskega mosta in potem proti Lušci Palanki Ta nova cesta je velike gospodarske važnosti in ker so z graditvijo zaradi pomanjkanja gmotnih sredstev dolgo odlašali, so dali kmetje iz vseh prizadetih občin brezplačno na razpolago delovne moči.

• **Vaška premogovna industrija.** Vaščani Otoka, Savraščaka in Medsave, vasi, ki leže na obali Save, živijo v stalnih borbah z reko, ki jim odnaša plodno zemljo. V svoji borbi pa so vaščani našli sedaj način, po katerem jim bo Sava povrnila vsaj nekaj povzročene škode. V teh vaseh je namreč sedaj zacvetela prava obrt in industrija izkoriščanja premoga, ki ga Sava prinaša iz trboveljskih revirjev. Vaščani so si napravili posebne posode, ki so jih pritrdili na dolge droge, da z njimi, ko se vozijo s čolni, po reki lovijo premog. Delo je težavno in tudi nevarno, zaslužek pa je revnim vaščanom dobrodošel. Letos so že prodali za preko 80.000 Din premoga iz Save. Prodajajo ga po 18 do 20 Din za 100 kg.

• **Mladega morskega psa** je ujel ribič Martin Milešić iz Vranjica pri Splitu v svojo mrežo. Zajeti morski pes tehta nekaj preko 2 kg, spada pa k najnevarnejši vrsti morskih psov. Ribič je svoj plen izročil obalni oblasti, ki mu je plačala običajno nagrado.

• **Povečana kazen za poneverbo.** Bivša blagajničarka na novosadski železniški postaji, Katica Dejanović, ki je oškodovala državno blagajno za 1.026.637.75 Din s prodajo iz prometa izločenih voznih listkov, je bila na razpravi pred novosadskim okrožnim sodiščem 11 maja t. l. obsojena v petletno ječo. Dejanovićeva je, ko so razkrili njen zločin, pobegnila in so jo prijeli v Mariboru. Sokrivde je obdolžila višjega uradnika general direkcije Božidarja Defranceschija, ki je prvi prišel na sled njenemu sleparstvu, in uradnico generalne direkcije Margito Galamboševo, ki pa ju je sodišče oprostilo. Pravega svojega sokrivca pa Dejanovićeva, ki je s prisleparjenim denarjem živela zelo razkošno, nikakor ni hotela izdati. Ker sta se proti razsodbi novosadskega sodišča pritožila i državni tožitelj i obsojenka, se je s stvarjo bavilo novosadsko kasacijsko sodišče, ki je povišalo kazen Dejanovićevi od petih na devet let ječe.

• **Zasledovanje nevarnega zločinca.** Varnostna oblastva zasledujejo zakrknjenega starega grešnika 60letnega Ignacija Zupana iz Breznice v radovljiškem srezu. Zupan, po domače Bohinčev, se klati že dolga leta okrog po Gorenjskem brez posla in je tudi brez stalnega bivališča. Stari potepin je kaj nevaren človek: zaradi vlomov, tatvin in požigov je bil že 14 krat kaznovan, vendar ga kazni nikakor niso izpametovale, kaj šele poboljšale. Pretekli teden se je Nace potikal spet v okolici Kranja, kjer je nadlegoval ljudi, izsiljeval od njih denar in jim grozil, če mu niso hoteli dajati miloščine v denarju Dne 8. t. m. je polegal zraven vasi Čirčiče, kjer se je zvečer naenkrat pokazal na hiši nekega posestnika rdeč petelin. Nastal je hud požar, ki je povzročil 160.000 Din škode. Sum zaradi požiga je takoj padel na že kaznovanega požigalca Zupana, ki pa je preden so ga mogli dobiti, pobegnil iz vasi Kam se je zatekel, doslej še niso mogli ugotoviti in ga tudi orožniki zaman iščejo. Zasledovani Zupan je precej visoke postave, nagnjen nekoliko naprej ter nosi navadno rjavo pelerino.

• **Grd roparski umor.** V Perkovcih pri Slavonskem Brodu je živel star možiček Josip Sočković. Imel je svojo hišico z majhnim posestvom, ki ga je pridno obdeloval, a obenem je bil tudi tkalec. Bil je vse svoje življenje samec. Ker je bil zelo varčen, so bili ljudje prepričani, da hrani v svoji hišici lepe denarce, in to mu je naposled prineslo grozno smrt. V nedeljo zjutraj so opazili sosedje, da je tkalčeva hiša še vedno zaprta, dasi je starec drugače zelo zgodaj vstajal. Ker se na njihovo trkanje ni oglasil, so vdrli vrata. Nudil se jim je strašen prizor. Tkalec je ležal na postelji, ki je bila vsa krvava. Glavo mu je nekdo presekal, brez dvoma s sekiro, in na prsih je imel veliko rano. Bil je seveda mrtev in že hladen. Takoj obveščena varnostna oblast je ugotovila, da se je morilec že zvečer skrivaj vtihotapil v hišo in se skril v podstrešju. Ponoči je napadel spečega starca in mu porinil nož v prsi. Ker najbrž ta rana ni bila smrtna, je vzel sekiro in mu z njo racepil glavo, nato pa pograbil denar in še nekatere druge reči in pobegnil. Vkljub splošnemu prepričanju, da je stari tkalec imel v svoji hiši precej denarja, vkljub najvestnejši preiskavi niso našli niti dinarja. Ropar je odnesel vse, ako ni imel starec denarja skritega na kakem skrivnem kraju. Ropar je moral vsekakor zelo dobro poznati umorjenca, njegovo hišo in njegove navade. Oblasti ga doslej še niso izsledile.

Samo še danes

KEN MAYNARD

Prerijski svirač

Senzacijonalni film Divjega zapada

ZVOČNI KINO DVOR. telef. 27-30

Cene 4.50 in 6.50 Din

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

• **Mlinar presoja kakovost moke po njeni barvi** in po zmletju. Fin občutek njegovih prstov se je razvil po večdesetletni praksi. Odjemalec ne more imeti teh izkušenj, zato služi zaščiti njegovih interesov znana numeracija raznih vrst moke. Vsaka gospodinja ve, da je moka številka »0« boljše kakovosti kakor moka številka »4« in bi bilo za gospodinjo zelo neprijetno, če bi trgovci z moko iz kakršnegakoli vzroka hipoma ukinili te oznake. Označevanje robe s kakovostno znamko olajšuje ocenjevanje Uvaževanje tega je privedlo tudi Tungsram tovarne do tega, da podajajo svetlobno množino svojih novih D žarnic, katerih nitka je zvita v dvojni vijačnici, in ki imajo večjo svetlobno moč ter so gospodarnejše, v mednarodnih dekalumenih. S tem je tudi vsakemu kupcu dana možnost, da pri nakupu presodi kakovost žarnice. Žarnice so le tedaj dobre kakovosti, pravilneje rečeno gospodarne, če kljub majhni porabi učinka izžarevajo velike svetlobne množine, o čemer bo odslej konzument po novi oznaki v mednarodnih dekalumenih na podstavku žarnice že v naprej poučen. Ker hoče vsakdo prejeti za svoj denar popolno protivrednost, ravnate v svojo lastno korist, če kupujete le take žarnice, ki Vam s podatkom v dekalumenih in z dodatnim podatkom v wattih nudijo možnost, da se že pri nakupu prepričate o njih stopnji svetlobnega učinka.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in olisira tovarna JOS. REICH.**

• **Redno uživanje Radenske je za Vaše zdravje nujno potrebno.**

Iz Ljubljane

u— **Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju** bo imel danes ob 18. v sejni dvorani Trboveljske premogokopne družbe na Aleksandrovi cesti svojo 3. sejo.

u— **Hubadova župa. Jutri 14. t. m. ob** 20. se bo vršila skupna pevska vaja ljubljanskih pevskih zborov ((moških in ženskih) v prostorih pevskega društva »Zvon« v Mestnem domu. 23. t. m. se bo vršil cerkveni koncert v frančiškanski cerkvi. Dolžnost vseh pevcev in pevk je, da se vaje brezpogojno udeleže.

u— **Ljubljanskim v Hubadovi župi JPS** včlanjenim pevskim zborom. Prihodnja pevska vaja za žalni koncert 23. t. m. bo v četrtek dne 15. t. m. ob 20. v prostorih pevskega društva Ljubljanski Zvon v Mestnem domu. Udeležba je obvezna za moške in mešane zbore. Arhivarji naj prineso notni material za žalne speve seboj. Pridite vse in vsi točno. Uprava Hubadove župe JPS.

u— **Poziv Kola jugoslovenskih sester.** Odšel je on, ki je imel tako globok socialni čut in vedno odprte roke za bedo svojega ljudstva. V spomin na Njegovo vročo ljubezen do trpečih se obračamo do Vas vseh z iskreno prošnjo, da nas podprete pri delu v Njegovem smislu. Odbornice Kola JS bi rade vsaj nekoliko olajšale bedo, ki žene lačno deco iz njih mrzlih domov na cesto in pred vrata premožnejših iskat obleke ali kos kruha. Prosimo, ne odklonite nas, ko se Vam — kakor slednje leto — približamo z nabiralno polo. Vsak, tudi najmanjši dar bo sprejet z zahvalo KJS in z zahvalo malih obdarovanih, ki so bili vsi tako blizu srcu našega blagopokojnega kralja.

Sport — Kmet

d. z o. z.

Aleksandrova cesta štev. 7.

u— **Jadranaši — juristi, v četrtek 15. t. m. ob 11. obvezen sestanek v čitalnici.** — Odbor.

u— **Karin Hardt v filmu »Prebujene strasti«,** že pri premieri smo opazili, da se naša kinopublika jako zanima za filme, ki nam na lep način rešujejo probleme mladine. Še danes se nekateri spominjajo tega remek dela, ki je marsikateremu segel globoko v dušo. Na željo nekaterih, ki so to delo že enkrat videli in mu priznavajo prvenstvo med filmi, smo ta film uvrstili še enkrat na program ZKD. Prva predstava se bo vršila v petek ob pol 3. v prostorih Elitnega kina Matice.

u— **»Nekoč je živel kralj...« Pod tem** naslovom se bo začela vrsta pravljičnih uric TKD Atene, ki so se lansko leto pod vodstvom naših priljubljenih umetnic ge. Avguste Danilove in gospe Polonice Juvanove tako sijajno obnesle in so zaslovele pod imenom »Urica v Deveti deželi«. Uvodne besede v spomin blagopokojnega kralja mučenika bo govorila gospa Danilova. Pod spretnim vodstvom gospe Juvanove se bo mladina s pesmimi poklonila manom ljubljenega kralja-očeta. Gospa Juvanova nas bo seznanjala z dogodki iz blagopokojnikovega življenja, ki osvetljujejo njegovo neskončno dobroto in ljubezen do mladine. Priznani mladinski pisatelj in časnikar g. Vl. Kapus bo razgrinjal pred nami dogodke iz lovskega življenja blagopokojnega kralja in prestolonaslednika našega sedanjega ljubljenega mladega kralja Petra II. Kolikokrat je vneti lovec spremljal kraljevskega gosta po gorenjskih loviščih, koliko lepega in zanimivega nam bo povedal iz onih srečnih dni. Starši in vzgojitelji poskrbite, da Vaša mladina ne bo zamudila prisrčnega spominskega slavja, ki se bo vršilo v četrtek 15. t. m. ob 17. v beli dvorani hotela »Uniona«. Vstopnina 2 Din za kritje stroškov.

u— **Smrtna kosa.** Po kratki bolezni je umrla trgovka gospa Albina Zajc. K večnemu počitku jo bodo položili jutri ob pol 16. na pokopališču v Štepanji vasi. — Pokojni blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

u— **Društvo »Delo in eksistenca« poverjeništvo za Šiško in Bežigrad,** je v Medvedovi ulici 8. otvorilo svoj lokal, ki je vsak dan od 8. do 18. brezposelnim članom društva na razpolago kot ogrevalnica. Da smo mogli vsaj za mrzlo zimsko dobo preskrbeti toplo zatočišče za naše brezposelne člane, je zasluga naših cenjenih dobrotnikov v Šiški in za Bežigradom, ki so nam pomogli z darovi v gotovini in v blagu (s kurjavo). V imenu naših najbednejših se jim toplo zahvaljujemo.

u— **V Ljubljani deževen Martin. Prav** zanimiva je bila letos nedelja sv. Martina. V tako zvanem II. padavinskem pasu je Martin močno poškropil z dežjem, drugod pa je bila lepa solnčna nedelja. Močni nalivi so se vrstili v nedeljo po vseh krajih od Gorenjske tja do Celja in Kočevja. V Ljubljani sami so bili tako silni nalivi, da je Ljubljanica narasla za 0.50 m, prav tako so narasli pritoki. V 24. urah je v Ljubljani in okolici padlo 58.7 mm dežja, kar pomenja prav velikansko množino padavin. Včeraj zjutraj je bilo prav toplo južno vreme. Toplomer je kazal 10 stopinj C nad ničlo, barometrsko stanje pa je bilo izredno nizko, namreč 750 mm.

---

rod je bil uspeh te smeri; pod njegovim okriljem sta se pri vseh Slovanih mogočno razvili zlasti dve znanosti: slavistika in etnografija. Zgledi Vuka, Šafarika, Kollarja, Čelakovskega so vžgali v centralnem žarišču slovenske literature in splošne kulture, prižgane v XVI. stoletju in vse dotlej le medlo pojemajoče, nov plamen, ki ga je netila zlasti »Čebelica«. Zois in Vodnik sta pričela zbirati slovensko narodno pesem, »Čebelarji« so omogočili Poljaku E. Korytku izdajo zbirke »Slovenske pesmi kranjskiga naroda« (1839—1844). Več narodnih pesmi je po vsej Sloveniji nabral St Vraz in izdal »Narodne pesmi ilirske« I. (1839) Te in druge tiskane ter rokopisne zbirke so rabile dr. K. Štreklju kot gradivo za »Slovenske narodne pesmi«, ki jih je izdala Slovenska Matica v štirih knjigah (1895—1923). Vendar so se dotlej zbirali po večini le teksti, dasi je narodna pesem neločljiva v melodiji in besedi. Stanko Vraz je prvi začel sistematično zbirati in zapisovati načrte popevov Šele l 1906 se je lotil »Odbor za zbiranje slovenske narodne pesmi« po »osnovnih načelih« za publikacijo »Avstrijske narodne pesmi« zbiranja napevov na širši podlagi, sistematično in znanstveno Zbrano gradivo (ca 15.000 napevov) je prevzel l 1927 kr etnografski muzej v Ljubljani v nadaljnjo uporabo. Znanstveno je začel raziskavati naš glasbeni folklor dr St. Vurnik, ki se je lotil dela s strogo etnografskega stališča. Po njegovi prerani smrti je delo docela zastalo, in se je bilo bati, da bo trudoma zbrano gradivo obležalo mrtvo.

Zato se je Glasbena Matica v Ljubljani odločila, da postavi v svojem delokrogu posebno ustanovo »Institut za raziskavanje slovenskega glasbenega folklora«.

Institut je pričel 16. oktobra pod vodstvom g. Franca Marolta z rednim delom. O delovanju novega instituta bomo kdaj pa kdaj informirali naše čitatelje. Vsekako je treba novo kulturno ustanovo toplo pozdraviti in ji želeti obilo uspeha

---

Trium! otroškega gledališča. S srečnim domislekom je naša drama v nedeljo dopoldne odprla hišo za malo občinstvo. Na repertoarju je bila zgodba o Snegulčici in njeni zlobni mačehi, stara znanka malih pripovednikov in poslušnikov — toda kdo izmed njih ne bi rad zmerom iznova čul te čudovite pravljice in zmerom iznova trepetal za usodo te dobre, lepe, samo malo preveč lahkomiselne kraljičine? Naval je bil tolikšen, da so morali nekoga s praga odnesti v bolnišnico in da bi bilo skoraj treba hišo razširiti. Režija prof. Šesta je dala igri široko teatraliko in je dejanje prepredla z mnogimi materialnimi domisleki, ki so divje razvnemali mali publikum. Gledališče je prav za prav ustanova otrok, saj je igra njihova iznajdba, in tako bi otroci upravičeno terjali svoj teater. V nedeljo so živo pokazali, kako razumejo to stvar. Spontano so glasno posegli vmes, s klici iz lož in z galerije so hoteli preprečiti katastrofo na odru. Nekaj kulturnega pranagona je bilo v tem doživetju in nekaj slutnje o tem, kakšne oblike išče novi, bodoči teater. Otroci so pač najbogatejši izmed vseh ljudi: vsa davna dedščina je v njih in slutnja vsega, kar krijejo v sebi prihodnji dnevi. Snegulčico je igrala V. Juvanova, kraljico M. Danilova, princa Jan, lovca Potokar, ministra Jerman. Bile so ure triumfa, ki je tudi mrkega velikega gledalca potegnil za seboj. — **Fri.**

Prof. dr. Vebra knjigi o Bogu je posvetil v zagrebškem »Obzoru« dne 8 t. m. daljši članek dr. Ivan Esih, ki obenem prikazuje na kratko celoten razvoj in sistem filozofije prof. dr. Vebra. Kakor sam omenja, mu je pripomogla do vpogleda v glavno problematiko dela še neobjavljena razprava, ki jo je spisala docentka filozofije na naši univerzi ga. dr. Alma Sodnikova.

Četrta številka beograjskega tednika »Ideje« je izšla samo na štirih straneh. Na prvi strani ugotavlja uredništvo, da »raspro davaoci novina, na jedan zaprepašćujući način, ne odgovaraju uopšte svojim obavezama«, zaradi česar je potrebna temeljita reorganizacija komaj ustanovljenega lista. Kako se bo izvršila, ni znano: obžalovati bi bilo, če bi propadel poskus lista, ki je imel veliko ambicijo, postati osrednji organ kulturnega življenja v Jugoslaviji. V tej številki je poleg uvodnika Miloša Crnjanskega o Zagrebu in raznega drugega gradiva objavljeno obsežno pismo, ki ga je pisal srbski pesnik Vlad. Petković — malo pred odhodom na pot, o kateri ni vedel, da je njegova poslednja (utonil je z ladjo, ki so jo torpedirali Nemci). Spomin tega originalnega glasnika pesimizma med predvojno literarno generacijo obujata tudi dva primera njegove lirike. Todor Manoilović je zastopan z novelo »Moja pariska avantura«. Upravičeno se v članku »Književne anonse o nama u inostranstvu« graja poročanje o jugoslovanskem kulturnem življenju v inozemstvu, zlasti v zvezi z nedavnim člankom nekega Iva Barbića v pariških »Les Nouvelles Littérairee«, čigar površne in netočne opazke smo tudi mi zavrnili.

Miroslava Krleže roman »Povratek Filipa Latinowicza« je pričela objavljati v slovaškem prevodu revija »Slovenské smery« (Bratislava).

»Književni Sever«, ki izhaja v Subotici pod uredništvom M. Kneževića, je posvetil predzadnjo številko jugoslovenski prozi. Urednik je zbral prispevke raznih odličnih sotrudnikov, filoloških in literarnih strokovnjakov, ki vsestransko pojasnjujejo formalno in vsebinsko stran naše narodne in umetne proze. V naslednji številki, ki spopolnjuje prejšnjo, se nahaja tudi članek dr. Iv Laha »O sloveneski prozi«, ki podaja razvoj našega slovstva z ozirom na prozo.

Dr. Vojtech Měrka, Ksaver Meško. K šestdesetatym narodeninám. Nitra 1934. — Za šestdesetletnico Ksavera Meška je izšla v slovaškem jeziku drobna brošurica (22 strani) čije avtor je pri nas znan kot prevajalec Cankarja, Meška, Gruma in drugih pisateljev Dr. Vojtech Měrka poudarja na naslovni strani, da je svoj spis namenil mladini. Zaradi tega je moral v uvodu povedati kaj splošnega o slovenski literaturi. Nato podaja prav kratek oris slavljenčevega življenja in prehaja k zgoščeni karakteristiki Meškove poezije, proze in dramatike. Najdaljše je seveda razglabljanje proze, ki bi pa utegnilo vsebinsko samo pridobiti, če se ne bi pisec predolgo mudil pri Meškovem mladostnem romanu »Kam plovemo«, tako da je bil moral boljši spis »Na poljani« odpraviti prav na kratko in se le iz daljave dotakniti najznačilnejših Meškovih spisov: lirično-psiholoških novel. Za prvo informacijo in za obzorje šolske mladine je ta knjižica dobra, v ostalem pa je zapisal pravilno sodbo dr. Rajmund Habřina, ki je referiral o nji v nedeljskih »Lid. Novinah«: Plemenitemu namenu, ki je vodil avtorja pri tem opisu, bi bilo posebno ustreženo, če bi slovaški čitatelj našel ob koncu bibliografijo prevodov iz Meška na češki in slovaški jezik Vsekako je knjižica zasluženega propagatorja kulturnih stikov med Jugoslavijo in Češkoslovaško dr. Měrka prikupen dokaz pozornosti ne le do Ks. Meška, marveč do slovenske literature vobče.

Trgovsko-gospodarski leksikon, ki ga izdaja v redakciji dr. Nemo Umetniška propaganda, je pravkar dosegel deveti zvezek, ki obravnava gesla »Davki« do »Denar«. Med njimi so posebno obširni članki o dednem pravu, o delavskem vprašanju, o delniških družbah Jedrnato obravnavano gradivo te vrste najbolj dokazuje, kako pomembna in uporabna je ta praktična enciklopedija naših gospodarstvenikov.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

u— **Vse kradejo.** Ivani Zajčevi iz Sp. Kašlja je ukradel nekdo izza vrat stoine cerkve košaro z namiznim prtom, pod katerim je imela več zelenjave in jestvin ter denarnico z okrog 100 Din. — Iz drvarnice Rudolfa Lebarja v Linhartovi ulici je odnesel neznan tat železno peč, t. zv. gašprčka, vrednega 60 Din. — Iz javnega stranišča na Napoleonovem trgu je ukradel nekdo celo električno žarnico z zaščitno mrežo vred.

Iz Maribora

a— **Tezensko postajališče pod streho.** Že preteklo soboto so lepo okrašeni mlaji naznanjali, da je sirova zgradba tezenskega postajališča zgrajena. Odbor za gradnjo postajališča in stavbenik Špes ml. sta priredila pridnim zidarjem v Flisovi gostilni zakusko. Zdaj še čakajo, da bo mestna občina napeljala vodovod, kar je tudi obljubila.

a— **V mariborsko bolnišnico** so pripeljali včeraj iz Rač 32 letnega poštnega služitelja Franceta Horvata, ki se je pri sekanju drv nevarno vsekal v levo roko, iz Ruš pa 26letnega tesarja Alojzija Rošerja, ki se je pri tesanju ranil na desni nogi.

a— **Obsodba dveha mladih roparjev.** Včeraj dopoldne sta se zaradi drznega roparskega napada zagovarjala pred senatom okrožnega sodišča v Celju 18 letni Maks F., posestnikov sin iz Brestrnice pri Mariboru, in 22letni Alojzij Ledenik iz Brestrnice. V noči na 3. julija sta na poti Maribor-Kamnica ustavila brata Otona in Friderika Jurančiča. Ko je Maks z nožem strahoval Otona, je Ledenik naperil samokres na Friderika Jurančiča. Nato sta pobrala bratoma 1 kg saharina, več zavojčkov kresilnih kamnov in 3500 Din gotovine. Pri razpravi sta vse priznala, zatrjevala pa sta, da nista imela namena ropati, temveč sta hotela Jurančičeva ovaditi orožnikom, češ, da tihotapita. Odločno sta tudi zanikala, da bi bila vzela 3500 Din, kar pa so jima dokazali. Maks F. je bil obsojen na 5 let težke ječe, Alojzij Ledenik pa na 4 leta robije.

a— **Vlom.** V noči na ponedeljek so neznani vlomilci obiskali pisarno Thomove tekstilne tvornice v Mlinski ulici. Razbili so šipe na oknih in se tako splazili v notranjost. Bili pa so najbrže prepodeni in so brez plena izginili brez sledu. Na razbitih šipah so pozročili tovarnarju okrog 100 Din škode.

Iz Celja

e— **Matija Ljubša †.** V nedeljo je umrl v celjski bolnici v starosti 72 let znani zgodovinar kaznilniški kurat v p. g. Matija Ljubša. Pokojnik se je rodil 24. februarja 1862 v Vanetini pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Ljudsko šolo je obiskoval v Negovi, gimnazijo pa v Mariboru in Celju. Leta 1887. je dokončal bogoslovno fakulteto v Gradcu. Nato je bil kaplan v Fohnsdorfu in Arvežu, kjer se je začel intenzivno baviti z lokalno zgodovino. Od leta 1891. do 1913. je bil drugi kurat v Karlovski moški kaznilnici v Gradcu in gojil tesne stike z graškimi Slovenci. Po upokojitvi l. 1913. je živel do l. 1918. v Gradcu, do l. 1926. v Mariboru, nato pa do svoje smrti v Celju kot pomožni uradnik vikariatske pisarne. Pokojnik je napisal mnogo odličnih zgodovinskih razprav, bil je agilen javni delavec, podpornik dijakov, zaveden narodnjak in kremenit značaj. Pogreb bo danes ob 14. iz celjske župne cerkve na okoliško pokopališče. Matiji Ljubši bodi ohranjen časten spomin!

e— **Starešinska organizacija »Sloga« v Celju** je priredila v soboto 10. t. m. članski sestanek, posvečen spominu Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja in spominu na oni usodni 12. november, ki je zadal naši domovini bolečo in težko rano. Po uvodnih besedah jurista Prekorška, ki so bile posvečene kralju Mučeniku, je sledila deklamacija dijaka Cergola »Našemu kralju«. Nato je govoril jurist Černigoj o Rapallu, dijak Cigoj pa je recitiral pesem »Begunci«. Lepo obiskani sestanek v žalno okrašeni dvorani Narodnega doma je omladina zaključila s himno »Hej Slovani«.

e— **Na Ljudskem vseučilišču** bo predaval danes ob 20. oblastni inspektor v p. g. M. Senković o predmetu »Otrok in knjiga«. Opozarjamo na to poučno in zanimivo pedagoško predavanje.

e— **V celjski bolnišnici so umrli:** v soboto 45letni posestnik Franc Goručan s Pristave pri Šmarju in 9letna Jožefa Borovnikova, hčerka posestnice iz Brezna pri Vitanju, v nedeljo pa 70letna dninarica Katerina Šaberlova iz Petrovč.

e— **Dve tatvini na Bregu.** V noči na nedeljo je neznan storilec s ponarejenim ključem odprl vrata stanovanja sreskega cestnega nadzornika g. L. Weixlerj av vili »Savinji« na Bregu št. 15 pri Celju. Tat je odnesel iz predsobe 33 jajc, 5 kg sviniske masti in steklenico likerja v skupni vrednosti 155 Din. V isti noči se je nekdo splazil v neko drugo stanovanje na Bregu in odnesel 1000 Din vredno črno moško suknjo.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 nov spored.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1 čas opazovanja 2 stanje barometra, 3 temperatura, 4 relativna vlaga v odstotkih 5 smer in brzina vetra, 6 oblačnost 1—10 7 padavine v mm. 8 vrsta padavin. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo

12. novembra

Ljubljana 7, 750.2, 9.6, 98, 0, 10, dež 58.6; Ljubljana 13, 751.1, 12.4, 69, SW3, 10, —, —; Maribor 7, 743.1, 3.0, 90, 10, dež, 47.0; Zagreb 7, 750.1, 11.0, 90, E2, 10, dež, 21.0; Beograd 7, 754.0, 11.0, 60, SE vihar, 6, —, Sarajevo 7, 753.2, 15.0, 70, S4, 10, —, —; Skoplje 7, 761.2, 3.0, 90, 0, 6, —, —; Kumbor 7, 756.6, 16.0, 80, ENE4, 10, dež, 2.0 Split 7, 752.4, 17.0, 90, SSE8, 10, dež 5.0; Rab 7, 752.8, 12.0, 90, NW4, 10, dež, 39.0; Rog. Slatina 7, —, 10.95, SW1, 10, dež 44.0

Temperatura: Ljubljana 12.2, 7.8; Maribor 10.0, 2.0; Zagreb 12.0, 11.0; Beograd 17.0, 10.0; Sarajevo —, 1.0; Skoplje 15.0, 0.0; Kumbor 16.0, 14.0; Split 16.0, 11.0; Rab 15.0, 11.0; Rog. Slatina 14.0, 10.0.

Gospodarstvo

Pred novo uredbo o zaščiti denarnih zavodov

Kakor smo že na tem mestu ponovno opozorili, bo 4. decembra potekla veljavnost sedanje uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov. Ta uredba je bila izdana na osnovi § 6. podaljšanega zakona o zaščiti kmetov, na čigar osnovi izdane uredbe veljajo še leto dni, če se medtem ne uzakonijo. Uredba o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov pa ni bila uzakonjena; ker je stopila v veljavo 4. decembra 1933 bo 4. prihodnjega meseca poteklo baš leto dni.

Po informacijah ki jih objavlja beograjsko »Narodno blagostanje«, se pripravlja nova uredba o zaščiti denarnih zavodov, ki bo nadomestila sedanjo. Nova uredba bo slična stari. Predvidena pa je znatna sprememba v tem, da se bo v primeru pretvarjanja hranilnih vlog v delnice v novi uredbi smatralo, da oni vlagatelji, ki se v tem vprašanju ne bodo izjasnili, pristajajo na ta način sanacije. S tem bi bila sanacija denarnih zavodov z delno pretvoritvijo hranilnih vlog v delnice znatno olajšana.

Tudi beograjska »Pravda« objavlja k vprašanju nove uredbe o zaščiti denarnih zavodov članek predsednika beograjskega združenja bank dr. Vlade Markovića, ki pravi med drugim naslednje: Glede podaljšanja zaščite denarnih zavodov sta možna dva načina. Prvi način, da se uredba uzakoni, je težko izvedljiv, ker je do 4. decembra kratek rok in ker bi uzakonjenje zahtevalo obširno diskusijo v Narodnem predstavništvu. Drugi način da se izda nova uredba na osnovi § 63 finančnega zakona za leto 1934/35 je primernejši. Taka uredba bi veljala, dokler se ne uzakoni, torej ni rok veljavnosti omejen. Pisec pri tem poudarja, da bo treba uredbo temeljito korigirati, da bo ustrezala potrebam in možnostim za ureditev položaja skoro četrtini naših denarnih zavodov odnosno njihovega odnošaja do upnikov. V tem pogledu ima kraljevska vlada na razpolago obširen elaborat. Posvetovalni odbor za denarne zavode pri ministrstvu za trgovino in industrijo je namreč že pred meseci pripravil predloge za spremembo te uredbe. Člani tega odbora so kot strokovnjaki in poznavalci kreditnih razmer precenili, kaj vse je potrebno in izvedljivo glede na situacijo, v kateri se nahaja precejšnje število denarnih zavodov in na situacijo njihovih upnikov, da se olajša postopni prehod v normalno stanje. Zato bi bilo delo tega posvetovalnega odbora upoštevati, ker bi s tem dobili uredbo, ki b ustrezala stvarnosti in ki bi pripomogla k cilju, zaradi katerega se uredba izdaja. Izdaja nove uredbe ne more biti odvisna od rezultatov pregleda denarnih zavodov, ki se vrši ali se bo še vršil, ker so rezultati tega pregleda potrebni le za oceno pri odločanju kakšna vrsta zaščite je posameznemu zavodu potrebna. Novo uredbo je treba izdati brez ozira na preglede, ki se vrše ali se bodo še vršili. Končno mora imeti nova uredba, kakor sedanja, splošni značaj in mora veljati za vse denarne zavode.

Stanje Narodne banke

Poslednji izkaz Narodne banke od 8. t. m. zaznamuje znova povečanje podlage, in sicer za 5.6 na 1981.8 milijona Din; pa tudi devize, ki se ne vštejejo v podlago in kjer smo zadnje tedne opažali nazadovanje, zaznamujejo v prvi četrtini novembra povečanje za 6.1 na 26.2 milijona Din. Zlata in devizna podloga, ki je kakor rečeno dosegla 1981.8 milijona Din, je sedaj za 141.7 milijona Din večja nego ob koncu letošnjega marca, ko smo zabeležili najnižje stanje 1840.1 milijona Din. Obenem imamo sedaj najvišje stanje podlage v zadnjih dveh letih. V novembru 1932 je namreč podloga zdrknila pod mejo 2 milijard, sedaj pa se je znatno približala tej meji.

Zaloga kovanega denarja v nikelju in srebru v blagajnah Narodne banke se je le nebistveno povečala za 0.6 na 159.4 milijona dinarjev, tako da je obtok kovanega denarja nadalje relativno visok in znaša okrog 1040 milijonov, dočim je lani v tem času znašal 990 milijonov. Menična in lombardna posojila so se zmanjšala za 4.8 na 1836 milijonov dinarjev.

Obtok bankovcev, ki se je ob ultimu oktobra povečal za 90 milijonov, se je v prvi četrtini novembra zopet skrčil za 32.0 na 4348 milijonov in se drži približno na lanski višini dočim je za 434 milijonov manjši nego pred dvema letoma in za 953 milijonov manjši nego pred tremi leti. Obveznosti na pokaz, ki so se ob koncu oktobra precej zmanjšale, so narasle za 51.9 na 1231.3 milijona Din, obveznosti z rokom pa so le nebistveno nazadovale za 0.3 na 769.7 milijona Din.

Kritveno razmerje se ni bistveno spremenilo in znaša kritje v zlatu in devizah 35.51 odstotka, kritje v samem zlatu pa 32.41 odstotka.

Izvoz jabolk v Nemčijo

Letošnji izvoz jabolk v Nemčijo, od katerega smo si obetali toliko koristi, je pokazal zelo slabe rezultate. V početku izvozne kampanje, ko smo imeli znatnejše možnosti za izvoz zgodnjih jabolk, so obstojale znane ovire, ker ni bilo izvoznih dovoljenj. Odkar pa imajo izvozniki na razpolago izvozna dovoljenja je situacija za izvoz zaradi nizkih cen v Nemčiji zelo slaba, čeprav dobivajo naši izvozniki izvozno premijo. Nemčija sama je imela letos prav dobro lastno sadno letino, tako da je v glavnem potreba uvoza jabolk odpadla. Iz poročila o nemškem tržišču jabolk, ki ga objavlja »Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine« je razvidno, da so trenotno v Nemčiji rezerve zimskih jabolk prav znatne. Sedaj je v Nemčiji dovoljena prodaja zimskih jabolk na drobno. Inozemskih jabolk je na trgu zelo malo iz enostavnega razloga, ker so cene v Nemčiji zelo nizke. S sigurnostjo pa se pričakuje, da se bo cena zimskim, odnosno poznim jabolkom v teku sezone močno popravila. Zato se v tem poročilu priporoča, naj se trgovci zaenkrat še vzdržujejo ponudb.

Druga ovira za uvoz v Nemčijo pa je stanje nemško-jugoslovenskega kliringa. Ker znaša saldo tega kliringa v našo korist za 180 milijonov dinarjev, morajo naši izvozniki čakati na vrstni red izplačila 4 do 5 mesecev. Ker nismo imeli letos pričakovane možnosti večjega izvoza v Nemčijo, smo morali izvažati v druge države kolikor se je pač dalo. Največ je še šlo jabolk v Italijo, deloma tudi v Češkoslovaško in Avstrijo. Kakor pa se čuje, je šel precejšen del jabolk, ki smo jih izvozili v Italijo, naprej v Francijo, pri čemer so italijanski trgovci imeli lep zaslužek.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine objavlja dopis »Prizada« glede pošiljanja jabolk v Nemčijo, v katerem se opozarja, da mora imeti vsaka pošiljka jugoslovenskih jabolk fitopatološko potrdilo, ki ga dobe izvozniki od pristojnih kmetijskih referentov. V tem potrdilu mora biti predvsem potrjeno, da je natovorjeno blago zdravo in da ni napadeno od uši San Jose, odnosno, da je sadni okoliš, kjer je zraslo sadje, v tem pogledu zdrav. Nadalje navaja obvestilo, da **je izvozna premija za bodoče pošiljke jabolk v zabojih povišana na 80 Din za 100 kg** (dosedaj 60 Din). Končno sporoča Prizad, da bo najbrž v kratkem dovoljen v Nemčijo tudi uvoz naših jabolk v razsutem stanju. Prizad je predlagal, da se ta jabolka izvažajo preko obmejnih postaj Salzburg, Passau, Bodenbach in Oderberg. Za izvoz jabolk v razsutem stanju pa se ne bo priznavala nobena izvozna premija. Prizad si poleg tega pridržuje pravico, da sam regulira izvoz jabolk v razsutem stanju.

Gospodarske vesti

= **Situacija na svetovnem trgu pšenice.** Kakor je iz najnovejšega poročila mednarodnega poljedelskega instituta v Rimu razvidno, se bo svetovna situacija glede pšenice v tekočem gospodarskem letu znatno zboljšala. Sedaj ceni rimski institut letošnji svetovni pridelek pšenice na **889 milijonov metrskih stotov** nasproti 987 milijonom, kolikor je znašal lanski svetovni pridelek in 1015 milijonom, kolikor je znašal pridelek leta 1932. (l. 1928. je znašal rekordni svetovni pridelek 1070 milijonov stotov). Vse te številke veljajo brez Rusije. Evropski pridelek pšenice je znašal letos 402 milijona metrskih stotov nasproti lanskemu rekordnemu pridelku 476 milijonov stotov. Ker je letošnji svetovni pridelek manjši, nego znaša predvidena svetovna poraba pšenice, pričakuje rimski institut na podlagi svojih računov, da bodo ob koncu gospodarskega leta 1934-35., torej pred prihodnjo novo letino, znašale preostale zaloge le še 108 milijonov metrskih stotov nasproti 178 milijonom ob koncu l. 1933-34. in 188 milijonom ob koncu l. 1932-33. Kakor znano, je obstojanje starih neprodanih zalog pšenice že vrsto let največja ovira za zboljšanje pšeničnih cen. Zmanjšanje teh preostalih zalog za 70 milijonov stotov na 108 milijonov pa bo menda še občutnejše, ker bodo zlasti v Ameriki zaradi pomanjkanja krmil porabili precej pšenice za živinsko hrano, na drugi strani pa zaradi tega, ker je tudi letošnji svetovni pridelek rži zelo slab. Če upoštevamo višino starih zalog, ki jo pričakuje rimski institut pred prihodnjo novo letino v višini največ 108 milijonov stotov, tedaj je v tem pogledu situacija sedaj ugodnejša kakor zadnjih šest let, ko so bile preostale zaloge vedno precej večje.

= **Notranje posojilo v Rumuniji.** Pretekli teden je bil v Rumuniji otvorjen vpis velikega notranjega posojila, za katerega je rumunska vlada vršila že dalj časa obširne priprave. Prva dva dneva vpisovanja sta prinesla nepričakovano ugoden rezultat in je bilo vpisanih preko 2 milijardi lejev, to je okrog 850 milijonov dinarjev. Zanimivi so pogoji tega posojila. Novo posojilo bo nosilo le 4.5 odstotka obresti, zato pa je emisijski tečaj zelo nizek in znaša 88 odstotkov nominalne vrednosti. Vrhu tega se bo vsaka obveznica z nominalno vrednostjo 1000 lejev amortizirala s 1200 leji in je amortizacijski rok razmeroma kratek, ker znaša le 14 let. Da bi posojilo imelo še večjo privlačnost, je opremljeno kot premijsko posojilo in bo vsako leto izžrebanih 57 dobitkov po 100.000 do 3 milijone lejev v skupnem znesku 12.6 milijona lejev, in sicer na vsako milijardo vpisanega posojila. Emisija tega posojila predstavlja deloma tudi konverzijo prejšnjih državnih posojil in sicer na ta način, da lahko vpisniki novega posojila vplačajo eno tretjino vrednosti vpisane vsote v določenih starih rumunskih državnih obveznicah. Izkupiček tega posojila je namenjen za likvidacijo letečih državnih dolgov in za nove državne investicije, predvsem za gradnjo bolnišnic, cest, za pospeševanje kmetijstva in deloma za opremo armade z modernimi pripomočki.

= **Nazadovanje nemške zlate podlage.** Iz Berlina poročajo, da se je v prvem novembrskem tednu zlata podlaga Nemške državne banke zmanjšala za 4.7 milijona na 77.8 milijona mark, a devize, sposobne za kritje, so se pomnožile za malenkost (za 0.3 milijona) na 4.2 milijona mark.

= **Letošnja vinska letina.** Iz Beograda poročajo, da se po dosedanjih poročilih iz posameznih vinorodnih okolišev naše države približno ocenjuje letošnja vinska letina na 2.5 milijona hl. V povprečju zaostaja letošnji vinski pridelek za preko 10 odstotkov za lanskim, ki je znašal 2.8 milijona hl in je bil že znatno manjši nego znaša povprečna vinska letina v naši državi. Samo v nekaterih vinorodnih področjih, kakor v enem delu Dalmacije in v južnem Banatu, je bil letošnji vinski pridelek večji, drugod pa je bil slabši.

= **Iz trgovinskega registra** se je izbrisala tvrdka Kristjan Dobnik in drug, import-eksport v Celju (zaradi opustitve obrata).

= **Potrjena je poravnava** o Hočevarju Martinu, stavbnem podjetniku in posetniku v Novem mestu, ker je poravnalno postopanje končano.

Borze

12. novembra

Na ljubljanski borzi so oficielni tečaji deviz danes ostali v glavnem nespremenjeni. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nadalje 8.10 do 8.20, dočim je bil v Zagrebu promet po 8.14. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v angleških funtih po 231, v grških bonih po 29, dočim so se španske pezete nudile po 5.75.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je tečaj vojne škode pri doseženem nižjem stanju ustavil in je bil danes promet za kaso po 321 in za december po 321 in 322. Tečaji ostalih državnih vrednot se niso bistveno spremenili. V delnicah Trboveljske premogokopne družbe je prišlo do prometa po 100 in v delnicah Šečerane Osijek po 135.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2302.63 — 2303.99, Berlin 1365.69 — 1376.49, Bruselj 794.96—798.90, Curih 1108.35 — 1113.85, London 169.53—171.13, Newyork 3376.33 — 3404.59, Pariz 224.38—225.50, Praga 142.12—142.98, Trst 290.85 — 293.25 (premija 8.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.10 do 8.20.

Curih. Pariz 20.2575, London 15.34, Newyork 307.3750, Bruselj 71.80, Milan 26.31, Madrid 41.9750, Amsterdam 207.8250, Berlin 123.40, Dunaj 57, Stockholm 79.10, Oslo 77.10, Kobenhavn 68.50, Praga 12.8350, Varšava 58, Atene 2.92, Bukarešta 3.06.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 12.28, London 26.92, Milan 46.09, Newyork 538.59, Pariz 35.57, Praga 21.86, Curih 175.23, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 318—320, 7% invest. 70 den., 7% Blair 51—52, 8% Blair 58—60, 4% agrarne 38—39, 6% begluške 53 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 321—326, za dec. 322—323, 7% investicijsko 70—71, 4% agrarne 40—41, 7% Blair 51.25—52.50, 8% Blair 58—60, 7% Drž. hip. banka 60—63, 6% begluške 53—54; delnice: Nar. banka 4100 den., PAB 206 do 215, šećerana Osijek 130—135, Trbovlje 100—110, Ljevaonica Osijek 135 blago.

Beograd. Vojna škoda 321—322 (319), za dec. 324—325 (324, 323), 7% investicijsko 69—71, 4% agrarne 39.50—40, 6% begluške 54.25—54.50 (54.25), 7% Blair 52.50—57, 7% Drž. hip. banka 63 den, (63.50), PAB 210.50—212 (211).

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12.90, Državne železnice 20.10, Trboveljska 13.50, Alpine-Montan. 10.35.

Blagovna tržišča

HMELJ.

+ *Položaj na inozemskih hmeljskih tržiščih.* Kakor je »Jutro« že poročalo, je pretekli teden nastopila na žateškem hmeljskem trgu izredno čvrsta tendenca in so se cene v teku tedna dvignile za 300 Kč pri 50 kg. Zadruga hmeljskih trgovcev v Žatcu poroča, da je dviganje cen nastopilo že prejšnjo soboto, kjer je več domačih velepivovarn izdalo naloge za nakup 1000 stotov hmelja. Ker so zaloge letošnjega blaga na žateškem trgu sila pičle, so nakupovalci nekaj dni kupovali vse, kar je bilo dosegljivo. K temu povpraševanju domačih pivovarn pa se je pridružilo še nadalje živahno povpraševanje za izvoz, kar je povzročilo, da so se cene skokoma dvigale. Zadruga hmeljskih trgovcev navaja naslednje cene: za prvovrstni hmelj 2300 do 2375 Kč za 50 kg (85 — 89 Din za kg), za srednji hmelj pa 2200 do 2300 Kč (81 — 85 Din kg). Tudi z ostalih češkoslovaških okolišev poročajo o viharnm povpraševanju ki ga navzlic rastočim cenam ni mogoče kriti. — Na nürnberškem trgu, kjer so bile cene doslej nad svetovno pariteto in se ni kupovalo za izvoz, je prišlo do preokreta v toliko, da se je v preteklem tednu živahno razvila kupčija za izvoz. Povod zato je dala naredba pooblaščenca državnega prehrambenega stanu za hmeljsko trgovino, po kateri je bila ukinjena prosta trgovina znamkovnega hmelja med producenti na eni strani ter hmeljsko trgovino in pivovarnami na drugi strani, ki je odslej pridržana samo nemški prometni družbi za hmelj. Ta družba pa je glede na ugodnejšo situacijo za izvoz prilagodila cene hmelju za izvoz svetovnim cenam. Tako je bilo omogočeno, da je bilo pretekli teden nakupljenih za izvoz skoro 1000 bal letošnjega hmelja in tudi nekaj lanskega. Predvsem so bile kupljene za izvoz znatnejše količine običajnega gorskega hmelja po 165 do 175 mark za 50 kg (61 — 65 Din za kg), dočim znaša cena temu hmelju v notranji trgovini 225 mark. Hallertauski hmelj notira v notranji trgovini 260 do 300 mark, spaltski hmelj pa je v notranji trgovini dosegel ceno 345 mark za 50 kg (128 Din za kg).

ŽITO.

+ **Winnipeg,** 12. nov. Začetni tečaji: Pšenica za dec. 78, za maj 82.6250.

+ **Ljubljanska borza** (12. t. m.) Tendenca za žito je bila mirna. Nudi se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): **baška** 78 kg po 157.50, 160; **baška** 79 kg po 162.50—165; **koruza** (po navadni tarifi): **stara suha,** promptna po 147.50 — 150; **nova umetno sušena** s kvaliteto garancijo po 115 do 117; **času primerno suha** po 107.50 do 110; **moka** (fco Ljubljana, brez prom. davka): »0« 237.50 — 240; banatska »0« 240 do 242.50; slavonska 235 — 237.50.

+ **Novosadska blagovna borza** (12. t. m.) Tendenca neizpremenjena. Promet srednji. **Pšenica:** baška okol. Sombor in Novi Sad, in južnobanatska 106 — 108; srednjebaška in gornjebaška 108 — 110; baška, ladja Tisa 120 — 122; baška, ladja Begej 119 do 121; baška in banatska, ladja Dunav 118 do 120; slavonska 114 — 116; sremska 110 — 112; gornjebanatska 107 — 109 — **Oves:** baški in sremski 78 — 79; slavonski 82 — 84, baški, ladja 86 — 88. — **Ječmen:** sari, 67/68 kg 120 — 122.50. — **Koruza:** baška in srem. 55—56; za dec.-jan. 58—60; banat. 52—53; sremska suš. ladja 69—70. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 175 — 195; »2« 155 — 175; »5« 135 — 155; »6« 115 — 125; »7« 100 — 110; »8« 92.50 do 95; sremska in slavonska »0g« in »0gg« 172.50 — 182.50; »2« 152.50 — 162.50; »5« 132.50 — 142.50; »6« 112.50 — 122.50; »7« 100 — 110; »8« 90 — 95. — **Fižol:** baški in sremski beli 127.50 — 130. — **Otrobi:** baški in sremski v jutastih vrečah 76 — 78; banatski v jutastih vrečah 74 — 76; baški ladja 79 — 81.

VINO.

+ **Vinsko tržišče v dravski banovini** (10. t. m.) Preskrba z novimi vini se vrši začasno v večji množini z navadnimi domačimi cenenimi vini po 3 do 4.50 Din, medtem ko gredo dražja vina od 5 Din naprej še po malem v denar. Prodajajo se ljutomerska vina tudi že po 7 do 7.50 Din, toda le v neznatnih množinah in za posebne potrebe. Vsekakor postane pozneje večje zanimanje in povpraševanje tudi po teh vinih, ker se bodo letošnje že itak pičle zaloge pri producentih dravske banovine, naglo krčile. Zato so gospodarsko trdnejši producenti s svojimi kvalitetnimi vini precej reservirani, računajoč na skorajšnji dvig cen, ki bodo letošnja vina pretočena in se ustalijo. Še največ se zdaj kupujeo nova vina v krškem, brežiškem in ptujskem srezu, odnosno v Halozah sploh. Izjemno povpraševanje je posebno po dobri črnini in prvovrstnem cvičku. V Banatu se troujejo vina po 1.60 do 1.90, boljša po 2 do 2.50 Din, v Dalmaciji pa navadna po 1.80 do 2.25, boljša po 2.40 do 2.80 Din. Kljub temu ni zaželenega živahnega prometa, kajti prevozni stroški so izredno veliki.

DEBELI LJUDJE pri delu in razvedri lu hitro opešajo • prekomerna debelost pa se da odstraniti z zauživanjem neskodljivih in znanih

BOXBERGER KISSINGEN TABLET ZA HUJŠANJE

Dobijo se v vsaki lekarni — pokrajinski S.P. štev. N-Z pod S-br. 159 od 5. julija 1934

NUR-BLOND
specialni shampoo za blondinke
vrne plavim lasem, ki so potemneli, prejšnji zlati lesk. Dobiva se povsod.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

REPERTOAR

DRAMA.

Začetek ob 20.

Torek, 13.: Orlič. B.
Sreda, 14.: Velika noč. A.
Četrtek, 15.: Migo, dekle z Montparnasa. Četrtek.
Petek, 16.: Zaprto.

OPERA.

Začetek ob 20.

Torek, 13.: Hoffmannove pripovedke. A.
Sreda, 14.: Rigoletto. Sreda.
Četrtek, 15.: Carmen. Gostovanje Andréa Burdina. Izven.
Petek, 16.: Zaprto.

*

V torek 13. t. m. se ponovi Rostandov »Orlič« v prof. Šestovi režiji za red B; igra s katero je otvorila drama mnogo obetajočo gledališko sezono. Imela je pričakovan uspeh vsled izredno posrečene zasedbe vlog, za katere ima teater v svojem ansamblu najustrezljivejše moči: g. Jana za Orliča, g. Levarja za Metternicha, g. Cesarja za Flambeauja in vso ostalo vrsto igralcev in igralk, ki tekmujejo v odličnih kreacijah.

Verdijev »Rigoletto« se poje v sredo 14. t. m. za red A z g. Primožičem v naslovni partiji in gdč. Župevčevo kot Gildo. Vojvodo Mantuanskega poje g. Banovec, grofa Monterona g. Marjan Rus, Madaleno ga. Kogejeva, Sparafucila g. Zupan. Dirigent g. Neffat.

Drevi se pojejo »Hofmannove pripovedke« za red Sreda.

André Burdino, ki je žel pri prvem gostovanju navdušene aplavze občinstva za njegovo odlično kreacijo de Grieuxa, s katero je pokazal profinjeno pevsko in igralsko kulturo, se poslovi od Ljubljane 15. tm. v četrtek kot don Jose v Bizetovi »Carmen«. G. Burdino upravičuje najboljše mnenje o njegovih umetniških kvalitetah tudi kot don Jose. Toplota petja, ki ga gradira z igro, polno zveneči glas, temperamentna in strastna igra v zadnjem dejanju, s katero očara poslušalca, so vrline tega odličnega pevca. Občinstvo opozarjamo, da si pravočasno nabavi vstopnice za poslednje gostovanje znamenitega umetnika.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Torek, 13.: Hlapci. C. Znižane cene.
Sreda, 14.: Hamlet. A.

★

»Gugalnica« na mariborskem odru. Olga Scheinpflugova, ki ni samo znana kot izborna češka igralka (članica praškega Narodnega divadla), temveč je tudi priznana pisateljica posebno komedij in veseloiger (mariborskemu občinstvu je gotovo še v najboljšem spominu njeno »Okence«), je napisala novo veseloigro »Gugalnica«, ki ima vse odlike prejšnjih del Scheinpflugove: prav teatrsko pisana vsebina, razgibani, učinkoviti prizori in plastično risani tipi. Premiera bo še ta teden režija je Kovičeva.

Otvoritev glasbene sezone bo v teku prihodnjega tedna. Prva opereta bo Lehariev »Carjevič«, ki je delo divčne prav seriozne glasbe in učinkovitega dejanja. Režija je Košičeva, glavne uloge igrajo Udovičeva, Barbičeva, Sancin, Kovič P. in Harastović.

Stroj - človek

Robot, ki rešuje zamotane enačbe — Mehanizem prekaša največje matematike vseh časov — Uspehi z roboti iz aluminija in jekla — Detektorska ušesa, električne oči

Ameriška inženerja Push in Willburg sta si dala pravkar patentirati stroj, ki nadomešča delo človeških možganov za izvršitev najtežjih računskih nalog Najbolj zamotane enačbe s tremi neznankami rešuje ta aparat z lahkoto in hitreje nego Inaudi, kralj računalcev na pamet, nezmotljiveje nego veliki Gauss, kralj matematikov vseh časov.

Misleči stroj obeh Američanov je nekaj čudovitega, menda najpopolnejša mehanična priprava, ki so si jo človeški možgani izmislili doslej za te svrhe. A najnovejši čas nam je poklonil v področju mislečih strojev še marsikaj, kar je nemara celo čudovitejše. Postavimo za primer kovinskega raziskovalca stratosfere in jonosfere, o katerem je bilo na tem mestu že nekaj govora in ki si ga je omislil londonski Narodni laboratorij za fiziko. Profesor Piccard in vsi rekorderji najvišjih ozračnih plasti se lahko skrijejo pred tem raziskovalcem iz jekla in aluminija. Njegovi izdelovalci se niso niti potrudili, da bi dali svojemu izumu, kakor je bilo nekoč navada, podobo nepopolnega vzora, človeka. Čemu neki? Človeško telo ima tisoče priprav, ki so namenjene povsem drugim stvarem nego poletom v stratosfero in so pri takšnih poletih tudi hudo v napoto. Po čemu bi neki stratosferni robot potreboval človeške noge in roke? Saj ga nosi balon. Čemu bi mu srce in pljuča, ki v razredčenem zraku klaverno odpovedujejo? Čemu človeške oči, ki so baš za bistveno žarkovje višin, kozmično žarkovje, slepe? Robot Narodnega laboratorija lahko vztraja brez vseh teh stvari, kajti vse, kar je na njem, je rojeno za stratosfero, kar gotovo ne velja za organizem prof. Piccarda. Nima živcev, ki bi kdaj odrekli, nima potrebe po jedi, pijači in spanju, njegova detektorska ušesa slišijo vsak brezžični signal, njegovo oko s svetlobno električno stanico opazi vsak val skrivnostnih žarkov, ki brzijo skozi stratosfero, njegov spomin je nezmotljiv in neizčrpen, ker ima obliko fotografske plošče, ki si zabeleži zvesto vsak vtis in si ga ohrani dolga, dolga leta nespremenjenega.

Računalni aparat obeh Američanov in angleški stratosferni robot sta le dve posamezni figuri iz ogromne armade mislečih strojev, ki koraka v zadnjih letih naprej in preti zrasti svojemu ustvaritelju človeku, čez glavo kakor homunkulus pokojnega Paracelza. Ti stroji krmarijo letala, prižigajo in ugašajo natančno ob uri svita mestno razsvetljavo, stražijo s previdnimi očmi oklopne blagajne in prodajalne, onemogočajo trčenja na železniških progah, opravljajo tisoče raznih del in so pri teh delih neprimerno zanesljivejše, močnejše in pametnejše nego človek, ki jih je ustvaril.

Kakšna razlika med njimi in njihovimi predniki, nedolžnimi igračami v človeški podobi, kakršna je bil mister Teleluks, ki je odkrival pod vplivom svetlobnih žarkov spomenike, dr. Mistikus, ki je telefoniral in držal govore, ali gospod Televoks, ki je stregel obiskom v trgovini! Iz njihove vrste stopa samo Okultus, prvi strojni vojak, ki ga je brezžično valovje ravnalo na daljavo. Navzlic svojemu stote težkemu kovinskemu telesu je bil hiter kakor lahek tank, njegove oči so bile probojni reflektorji, stokrat osrejši od človeških oči in silovitega zamaha njegove gumijevke bi ne vzdržal niti slon. Vojak, ki je neranljiv, moreč velikan, prava pošast iz nekega norega človeškega sna današnjih dni...

Na poti v London

Princesa Olga, soproga kneza - regenta Pavla v Parizu na poti k londonskim svečanostim svoje sestre princese Marine, ki se omoži 29. t. m. s Kentskim vojvodo

Krvavo sežiganje vdov v Indiji

V bližini indskega mesta Masulipatama so hoteli domačini po ondotni šegi sežgati neko vdovo. Ko je grmada že gorela, je oblast odredila, da morajo vojaki dvigniti ženske z gorečega kupa, kar se je tudi zgodilo. Toda ne brez incidenta. Čin vojakov je namreč naletel na velik odpor pri domačinih, ki so začeli vojake kamenjati. Vojaški poveljnik je zategadelj dal povelje za streljanje. V borbi je obilno kosila smrt. Obležalo je namreč štirinajst Indcev in en Anglež.

Lloyd George svari mladino

Razstava slik vojnih grozot v Londonu

Te dni so v Londonu otvorili razstavo slik iz svetovne vojne. Razstavo so priredili ob letošnji obletnici premirja po velikem klanju, o katerem smo še nedavno čitali, da je zahtevalo 10 milijonov mrličev na bojiščih. 19 milijonov ranjenih, 7 milijonov pohabljenih, 9 milijonov sirot in 5 miljonov vdov, skupno torej 54 milijonov žrtev. 10 milijonov beguncev, ki so morali zaradi vojne zapustiti domove, tukaj ni vštetih.

Razstavo je obiskal na dan otvoritve tudi bivši minister Lloyd George, ki je skušal s svojimi besedami predočiti angleški mladini vse strahote in grozovitosti medsebojnega klanja. Govoril je takole:

»Ne spadam med tiste, ki pravijo, da lahko vsak trenutek poči vojna. Nasprotno, med tistimi sem, ki trdijo, da se vojna lahko zavleče še za dolgo dobo. Toda navzlic temu je treba povedati, da vojna preži na poti, po kateri hodi človeštvo. Ta pošast nas lahko vsak trenutek napade, kakor sta to povedala že češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš in angleški ministrski predsednik Macdonald.

Doraščajoči generaciji velja torej predočiti, kaj je prav za prav vojna. Ta razstava prikazuje vse grozote vojne. Predvsem je potrebno, da si jo ogledajo tisti, ki niso bili v vojni. Mladi ljudje, je nadaljeval državnik, nimajo niti pojma o strahotah tega, kar se je odigravalo v letih 1914 do 1918. Ali ni tragično, da bi morali ravno ti mladi ljudje, naši otroci, v primeru vojne na bojišče? Razstava v Londonu, je zaključil Lloyd George, bo marsikomu odprla oči. Naj spozna mladi svet, kaj se pravi uničevati človeška življenja z bombami, strupeimi plini in strojnicami.«

Pravilno dihanje in dolgost življenja

Nemški zdravnik dr. Roemheld je nastopil z novo teorijo o pomenu dihanja za človeško življenje. Z röntgenskimi preiskavami je dognal, da se z vsakim vdihom in izdihom s pomočjo trebušne mrene spremeni oblika srca in glavne dovodnice. Pri vdihavanju se trebušna mrena zniža in raztegne dovodnico, pri izdihavanju se zviša in jo stisne. Dihanje izvaja neko vrsto pasivne telovadbe, ki rabi izboljšanju krvnega obtoka in odpravi razpadlih snovi, s tem torej podaljšanju življenja nekega organa. Roemheld priporoča to gimnastiko trebušne mrene oziroma glavne dovodnice zdravim v utrditev, bolnim, posebno takšnim s povišanim krvnim pritiskom in poapnjenjem žil, pa isto tako, samo z nekimi omejitvami.

Klobuk à la Marina

Pariške modistke imajo polne roke dela za klobuke nevesti Kentskega vojvode, princesi Marini. Izdelano je tudi pokrivalo, ki bo dobilo ime po bodoči vojvodinji Kentski

Flandin daje izjavo novinarjem

Novi francoski ministrski predsednik Pierre Etienne Flandin čita pariškim novinarjem deklaracijo, namenjeno za javnost

Univerzalna ura

ki tehta 50 kg, ima 2500 delov in jo je konstruiral graditelj deset let

Tehnični uradnik železarn v Vitkovicah Jan Mašek je v 10letnem, napornem delu zgradil univerzalno uro.

Ta ura je 135 cm visoka in 48 cm široka in sestoji iz štirih stebrov, ki je eden med njimi namenjen običajnemu časomeru, drugi koledarju, tretji astronomski in četrti planetni uri. Ko bije zvonec ure, se prikažeta Adam in Eva. Koledar ne kaže samo sekund, minut in ur, temveč tudi dneve, tedne, mesece in leta. Kolesje se z umno napravo navija samo.

Na globusovem omrežju se v skladu z vsakokratno geografsko dolžino in širino kaže čas sončnega vzhoda in zahoda v vsakem mesecu in stanje sonca ob posameznih urah dneva. Mesec se vrti tako okrog sebe, da prikazuje tudi lunino meno na določen dan. Na posebnem kazalniku čitaš sončni in zvezdni čas. Tudi začetek letne dobe se kaže avtomatično. Zanimiv je planetarij, v katerem kroži osem planetov okrog sonca, med njimi tudi zemlja s svojim mesecem.

Vsa naprava tehta 50 kg in sestoji iz 2500 delov, ki jih je izdelal Mašek sam.

Usoda ruskega dijaštva

Predsednik ruske vlade Kalinin je odredil s posebno okrožnico preiskavo razmer na sovjetskih visokih šolah. Mnogo visokošolcev se je namreč v zadnjem času odtegnilo študiju, ker vladajo na univerzah v Rusiji nevzdržne razmere.

Učilnice na visokih šolah so hladne, ker jih sploh ne kurijo. Tudi manjkajo pripomočki, ki so neobhodno potrebni za pospeševanje pouka. Dijaki so slabo preskrbljeni z živili. Tudi prenočišč nimajo, zato morajo mnogi spati v javnih azilih, deloma celo na cestah. Profesorski zbor je končno površen in večkrat zevajo vrzeli tam, kjer bi se moralo kazati znanje.

Zaradi tega so ruski visokošolci že nekajkrat posredovali pri ruski vladi, slednjič pa so se obrnili naravnost na Kalinina. Komisija, ki jo je ta določil na zahtevo dijakov, je ugotovila porazna dejstva. Univerze v Rusiji so popolnoma odrekle. Tudi boljševiška stranka, ki ima vso moč in razpolaga z vsemi sredstvi, ni storila nič za dijaštvo. Vlada v Moskvi napoveduje ostre sankcije in je že odpustila več oseb, ki so z lahkomiselnostjo in malobrižnostjo sokrive civilizacije nevrednih razmer.

Pet ur živ pokopan

Iz Berlina poročajo o naravnost čudežni rešitvi nekega delavca, ki je bil zaposlen pri kanalizaciji v Dahlemu. Delavec je padel v 6 m globoko jamo, za njim se je vsul plaz kamenja, ki ga je popolnoma pokril. Pet ur so si gasilci prizadevali, da bi rešili mladega delavca in res se je 30 gasilcem po dolgem in napornem delu posrečilo odkopati nesrečnika. Vsi so menili, da je mrtev, a ko so ga dvignili na prosto, se je izkazalo, da je živ. Delavca so oddali v bolnišnico, kjer se zdravniki nikakor ne morejo načuditi, kako je mogel biti pet ur zasut ne da bi se zadušil.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Propali kandidat

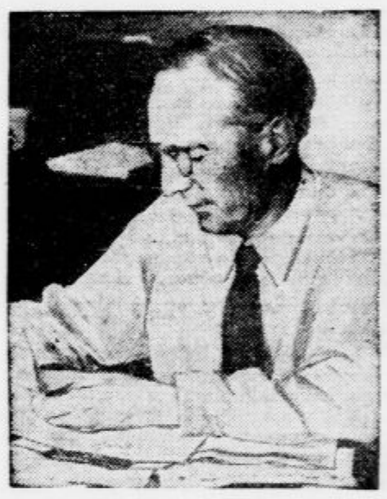

Pri zadnjih volitvah v Ameriki je kandidiral na listi demokratske stranke za guvernerja tudi pisatelj Upton Sinclair, ki je za primer svoje izvolitve najavljal dalekosežne davčne reforme. Američani so njegov radikalni program odklonili ter izvolili rajši njegovega nasprotnika, takisto demokrata

To vedo vse

V Ameriki so priredili anketo, ki je imela namen dognati, kakšna je izobrazba ter interesni krog mladih deklet. Odgovori, ki jih je na vprašanja napisalo 1000 dijakinj, pravijo, da so vsa ameriška dekleta zmožna naslednjih »veščin«: kozmetike, kramljanja o filmu in — flirtanja.

Nemčija oborožuje letala

Londonski »Daily Mail« poroča, da bo v Nemčiji v najkrajšem času dozidana največja tvornica za aeroplane. V tem objektu bo zaposlenih 30.000 delavcev, ki bodo izdelovali oborožena letala. Poleg tega reorganizirajo v Berlinu Daimlerjeve tvornice, ki bodo v najkrajšem času začele izdelovati izredno urne tanke. Kruppove tvornice bodo opremile tanke z izredno učinkovitimi topovi.

ANEKDOTA

Toscanini je v New Yorku obiskal koncert nekega slovitega, a precej samolastnega nemškega dirigenta. Po koncertu je ta pozdravil italijanskega mojstra, se mu zahvalil za obisk in ga vprašal: »Kako vam je ugajalo izvajanje moje Eroike?« Toscanini je odvrnil: »Po pravici povedano: Beethovnova mi je bolj všeč.«

VSAK DAN ENA

»Le mirno stoj in glej, vsak trenutek bo odletel iz te kletke ptiček.«

»Gospod, nikarte me imeti za norca, rajši vzemite zaslonko 6.5 in osvetlite desetinko sekunde!«

Veliki prirodoslovec

Ob 50. obletnici smrti Avgusta Edmunda Brehma

V turinskem Reuthendorfu je živel leta 1813. nenavaden pastor. Pisal se je Kristijan Ludovik Brehm. Skoro vsak dan je zjutraj obesil puško čez ramo in pohajkoval po gozdovih. Puško pa je nosil bolj zaradi lepšega. Na svojih gozdnih potih je namreč proučeval naravo in njene prebivalce. To je bilo njegovo bogoslužje. Seveda je zaradi študija ustrelil marsikakšen primerek. Sčasoma je na ta način zbral kakšnih 9000 ptičev in je tako postal eden najboljših ornitologov svoje dobe.

Brehm je imel kaj ostro oko in je urejeval zbirko ptic po čisto samostojnih vidikih. Odlika njegove zbirke je bila posebno ta, da je obsegala vse variacije ptičjih vrst z ozirom na spol, bivališče in letno dobo. Tako je postal Brehm nekakšen predhodnik raziskovalca Darwina. Brehmova hiša je bila vedno polna tujcev, ki so ga obiskovali, da bi mogli občudovati njegovo zbirko. Spraševali so pastorja tudi o znanstvenih vprašanjih in pastor jim je rade volje dajal pojasnila, ki mu jih je narekovalo življenjsko zkustvo iz prirode.

Temu pastorju se je narodil 2. februarja 1829 deček ki so mu pri krstu dali ime Alfred Edmund. Že v otroških letih je Alfred Edmund spremljal očeta na izletih po šumah. učil se je spoznavati in razlikovat ptiče po perju in glasu. Pod modrim očetovim vodstvom je mali Brehm vzljubil prirodo in je videl v očetu edinstvenega voditelja in učitelja za življenje.

Vendar pastor ni namenil svojega sina prirodoslovni stroki. Hotel je iz njega napraviti arhitekta, dočim je starejši sin v Jeni študiral medicino. Alfred Edmund Brehm bi bil morda res postal arhitekt, da ni spremenilo njegovega življenjskega koncepta naključje. Ko je bilo mlademu Brehmu 18 let, je namreč baron Müller zasnoval ekspedicijo v Afriko, ki je bila tedaj cilj vseh prirodoslovcev. Müller pa je, preden je odrinil na pot v črni kontinent, obiskal pastorja Brehma, da bi dobil pri njem navodila o nekaterih živalih, ki žive v Afriki. Alfred Edmund je bil prav tiste dni doma in tako je baron govoril tudi z njim. Mladi Brehm je napravil nanj tako silen vtis, da je baron prosil očeta, naj dovoli sinu, da se pridruži njegovi ekspediciji.

Tako se je poleti 1847 odprava v Trstu vkrcala na ladjo. Že začetek potovanja ni bil srečen. V Kairi je dala ekspediciji mnogo opraviti sončarica. Čim so to nevarnost odstranili, je nastal v mestu potres in navdal ekspedicijo z novim smrtnim strahom. Šele čez precej časa jim je postala usoda tako mila, da so mogli kreniti na pot. Baronove ladje so jadrale vzdolž Nila. Müller in mladi Brehm pa sta lovila ribe ob obali. Po nekaterih nevarnih pustolovščinah je odprava l. 1848. dosegla Khartum.

Tam pa sta se baron in Brehm sprla in razšla. Brehm, ki ga je zamikalo samostojno delo, je odšel proti Modremu Nilu. Tam šele je doživel strašno razočaranje. Lotila se ga je mrzlica, ki ga je tresla na življenje in smrt. Bolezen ga je tako oslabela, da je bil čisto pohabljen. Pridružiti se je moral zopet baronu, ki se je z Brehmom spravil, prijateljstvo med obema pa je bilo ohlajeno za vselej.

Kmalu nato je krenila odprava v Kordofan, kjer je čakala mladega naravoslovca naježja preizkušnja. Mrzlica ga je vnovič napadla, klima je še bolj izčrpala njegove fizične sile in tudi domačini so začeli nagajati ekspediciji. Na tem potu so doživeli vsakojake prigode, vesele in žalostne. Nekoč je prišla odprava v odljudno naselbino. Baronovi ljudje so bili lačni in žejni in so hoteli kupiti nekaj piščancev. Piščancem pravijo v Zgornjem Egiptu »farha«, in Müllerjevo moštvo se je takoj odpravilo za farhami. Po dolgem barantanju so se res dogovorili z nekim domačinom, ki jim je obljubil »farho«. Kako pa so zijali, ko so videli, da jim je mož pritiral namestu piščanca — dekletce! V tem kraju namreč pomeni beseda »farha« deklico.

Štiri mesece je prebila ekspedicija v tem kraju, ki je bil pravi pekel. L. 1849 se je odpravil baron Müller v Evropo po denar, ki mu je bil v Afriki pošel. Brehmu je bilo naročeno, naj obrazuje in pripravi novo ekspedicijo. Res jo je sestavil, toda ne brez razočaranja. Pridružilo se je nekaj ljudi, od katerih si je mladi raziskovalec obetal obilne denarne podpore, a namestu 84.000 piastrov je dobil na razpolago samo 30.000 piastrov. Ta ekspedicija je bila od vsega začetka nesrečna. Udeležil se jo je tudi Brehmov brat Oskar, ki pa je kmalu po prihodu v Afriko utonil v Nilu pri kopanju. In ker nesreča nikoli ne pride sama, so začeli delati odpravi težave še oderuški Armenci, h katerim se je moral zateči Brehm po denarno pomoč. Naposled mu je šel na roko novi guverner Khartuma Abd el Lalif paša. Po tej srečni pogodbi se je podal Brehm zopet v predele Modrega Nila, kjer je nabral obilico prirodoslovnega gradiva. S te poti je prinesel mladi raziskovalec 1400 primerkov afriškega živalstva. In prav v tem času je započel Brehm svoje interesantne študije o duševnem življenju živali.

Ko se je ekspedicija približala kraju, pa je ostal Brehm zopet brez sredstev. V Kairi je izvedel, da je baron Müller finančno propadel. Kaj storiti, da ne bo dolgoletni trud zaman? Brehm ni dolgo pomišljal. Prodal je vse, kar je imel pri sebi, celo svojo dragoceno uro, obleko, knjige in perilo. V dneh, ko ga ni tresla mrzlica, je hodil v naravo. Vendar ne dolgo. Zopet je pritisnila denarna stiska. Brehm se je moral posvečati reševanju finančnih vprašanj. Dajali pa so mu obljube, denarja ni videl. Končno se ga je zopet usmilil Lalif paša. Posodil mu je še 5000 piastrov, ki mu jih je Brehm, kakor prvo posojilo, pošteno vrnil. Vzradoščen nad tem je pisal paša pastorju Brehmu pismo, v katerem mu je čestital k takšnemu sinu.

Tako je živel in študiral Brehm naravo in njene prebivalce iz najneposrednejše bližine. Preživel je na tujem pet let. Iz domovine je odšel kakor mladenič, vračal se je kakor zrel mož. To potovanje je odločilo smer Brehmovega življenja, napravilo je iz njega naravoslovca in učenjaka svetovnega formata. Takoj po povratku v domovino je opustil študij arhitekture in se ves posvetil prirodoslovni stroki. Študiral je v Jeni in na Dunaju.

Prijel pa je tudi za pero, napisal najprej knjigo popotnih črtic iz Afrike, nato knjigo o ptičih. S tem pa je bilo njegovo veliko delo započeto. Kmalu se je spravil na enciklopedično opisovanje živalskega življenja vseh vrst. Tako je nastalo slovito Brehmovo »Življenje živali« z ilustracijami, knjiga, ki je prevedena skoro na vse kulturne jezike.

Tudi Slovenci imamo svojega Brehma. Kdo ne pozna Frana Erjavca, ki je kakor Brehm, opazoval in študiral živali v prirodi ter nam zapustil svoje »Živali v podobah«? Pravkar izhaja nova izdaja Erjavčevih spisov in spomin na 50. obletnico Brehmove smrti bomo počastili najdostojnejše s tem, da sežemo po našem Brehmu, velikem prijatelju prirode in vsega stvarstva, Franu Erjavcu!

SPORT

Občni zbor SK Sore

Članstvo mladega sportnega kluba Sore v Škofji Loki se je sestal nedavno k izrednemu občnemu zboru, ki je pokazal, da je v tej mladi instituciji prav mnogo življenjske sile in vsestranske delavnosti. Uvodoma so se sportniki oddolžili s trikratnim slava klici spominu blagopokojnega kralja, potem pa je podal poročilo predsednik dr. Kocijančič, ki se je zahvalil gg. oficirjem za uspešno sodelovanje in navajal težkoče, ki se ima boriti z njimi pred letom ustanovljeni sportni klub. Tajnik g. Josip Jesenovec je navajal smučarsko tekmo, 30 nogometnih tekem, 20 rednih odborovih sej, 5 izrednih sej, 3 sestanke nogometne sekcije, 2 sestanka smučarske sekcije itd. Te številke dovolj zgovorno povedo, da se je v klubu pridno delalo. Klub šteje 89 rednih članov in 19 podpornih. Blagajnik g. Matulj je navajal okrog 20.000 Din prometa, toda stanje blagajne ni zadovoljivo. Gospodar Tomo Pirc je povedal, da je med klubovimi dobrotniki tovarna šešir, ki je dala na razpolago mnogo vsakovrstnega inventarja, last delavstva te tovarne. Sledila so poročila smučarske sekcije (Andrej Hafner), nogometne sekcije (Marguč Silvester), ki je bila med najdelavnejšimi. Na sportnem torišču je Sora na drugem mestu na Gorenjskem, ima pa verificiranih 27 igralcev. Rezultat vseh 30 tekem je 130:90 (13:9) in to v korist nasprotnikov. Zgubila je Sora 13 tekem, 6 je bilo neodločenih, 11 pa dobljenih. Poročala sta še Oman Tine za lahko-atletsko sekcijo, ki pa je zanjo premalo zanimanja in Vera Podlipnikova, za ženske sekcije (hazeno). Po izglasovanju absolutorija so bile takoj volitve novega odbora. Prodrla je z veliko večino druga lista z Alojzijem Kmetičem, ravnateljem tovarne šešir, na čelu. Ostale funkcije so prevzeli: Ivanc Boris podpredsedstvo, Franjo Cerar tajništvo, Anton Ogrin arhiv, Matulj Franc blagajno, načelniki sekcij so: Čedomir Stojanović nogometne, Grohar Ciril lahkoatletske, Hafner Marija hazene, Suvajčić Dejan ping-ponga in smučarske dr. Kocijančič Viktor. Izvoljeni so bili nato tudi revizorji in razsodišče.

Ob zaključku je razpravljal občni zbor o sporazumu s Sokolom. Navzoči so ugotovili, da so pravila le prepis pravil SK Ilirije in da jih ne bodo popravljali, ker ni za to stvarne potrebe. Pač pa je bila večina drugih točk sprejeta, ker je SK Sora na tem, da živi z vsemi v soglasju in znosljivem sožitju. Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, je novi predsednik g. Kmetič zbor zaključil.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje s seje p. o. dne 7. novembra 1934.)

Vzamejo se na znanje dopisi klubov: Mladike, št. 40. od 7. novembra, Jugoslavije od 3. novembra, Čakovečkega SK, br. 424, od 6. novembra, Železničarja od 29. oktobra in 5. novembra, Mure, št. 423, od 1. novembra, SZNS Ljubljana od 29. oktobra, poročila službujočih odbornikov gg. Jančarja, Logarja, Štiftarja, Sokliča, Ilovarja, Škerlja in Krhlikarja, nadalje zapisniki OO. Trbovlje od 5. novembra, OO. Celje od 29. oktobra in 5. novembra, OO. Maribor od 22. in 29. oktobra ter 5. novembra.

Upravnemu odboru se predasta kluba Enakost in Gorenjec, oba Jesenice, zaradi odpovedi, da ne nastopata dalje v prvenstvenem tekmovanju. Vzame se nadalje dopis Gorenjca št. 286, od 6. novembra, da odstopa od nadaljnjega prvenstvenega tekmovanja in prepušča vse preostale tekme 3:0 p. f.

Upravnemu odboru se odstopi sodniško poročilo o prekinitvi prvenstvene tekme Dobrna : Amater 4. novembra v Trbovljah. Enako se odstopi u. o. dopis Dobrne v isti zadevi.

Čakovečki SK se obvešča, da mora pravočasno poskrbeti za policijsko službo pri prvenstvenih tekmah.

Odobri se prijateljska tekma SK Zagorje : Retje 11. novembra v Zagorju. Naknadno se odobrita prijateljski tekmi Sora : Ilirija v Škofji Loki in Korotan : Primorje v Kranju, obe 4. novembra.

Upravnemu odboru se preda ss. g. Seitl, ker se ni odzval odboru za delegiranje sodnikov za sojenje prvenstvene tekme Olimp : Atletik SK 4. novembra v Celju in ss. g. Betetto, ker se ni odzval OZDS za sojenje poskusne tekme SK Mengeš : Primorje 4. novembra v Mengšu.

Poskusna tekma SK Mengeš : Primorje, odigrana 4. novembra v Mengšu, se ne verificira, ker se je vršila samo dvakrat po 30 minut, na kar se opozarja SK Mengeš, da mora odigrati novo poskusno tekmo.

Kazenskemu odboru se predajo igralci: Zupanc Franjo (SK Celje) s takojšnjim suspenzom in Volkar Alojzij (SK Celje), oba zaradi prestopka na prvenstveni tekmi SK Celje : SK Maribor 4. novembra v Celju. Pajk Franc (Dobrna) s takojšnjim suspenzom radi prestopka na prvenstveni tekmi Dobrna : Amater 4. novembra v Trbovljah.

Upravnemu odboru se preda Gorenjec, ker ni oddal postave moštva na predpisani tiskovini pri prvenstveni tekmi Gorenjec : Bratstvo 4. novembra na Jesenicah. Nadalje Jadran, ker ni postavil primernega stranskega sodnika pri prvenstveni tekmi Jadran : Sloga 4. novembra v Ljubljani. — Tajnik II. Novak.

(Nadaljevanje seje p. o. novembra 1934)

Kazenskemu odboru se predajo igralci: Kamnikar Viki (Svoboda, Ljubljana) zaradi prestopka na prvenstveni tekmi Svoboda : Mladika 4. novembra, Pajk Franc (Dobrna) zaradi prestopka na prvenstveni tekmi Dobrna : Amater 4. novembra v Trbovljah Ševarević Marjan (Sloga, Ljubljana) zaradi prestopka na prvenstveni tekmi Sloga : Jadran 4. novembra, Vidović Vincenc (Rapid) in Rottman Janko in Majcen Kornelij (oba Svoboda, Maribor), vsi trije zaradi prestopka na prvenstveni tekmi Svoboda II. : Rapid II. 4. novembra, Kozjek Vinko (Bratstvo) zaradi prestopka na prvenstveni tekmi Bratstvo : Gorenjec 4. novembra, Ulčar Pavle (SK Radomlje) in Leroch Alfred (Disk), oba zaradi prestopka na prvenstveni tekmi SK Radomlje : Disk 4. novembra v Domžalah Anzelc Slavko Gvardjančič Alojzij in Boh Rudi (vsi Mladika) zaradi prestopka na prvenstveni tekmi Svoboda : Mladika 4. novembra t. l.

Protest SK Celja proti verificiranju prvenstvene tekme SK Celje : Svoboda, odigrane 7. oktobra 1934 v Celju se na podlagi izjave SZNS zavrne, ker ni vzroka za anulacijo. Iz istega razloga se zavrne tudi protest SK Ptuja proti verificiranju prvenstvene tekme SK Ptuj : Mura, odigrani 23 septembra v Ptuju.

Protest Jadrana proti verificiranju prvenstvene tekme Jadran : Reka se bo obravnaval na prihodnji seji po zaslišanju navedenih prič.

Dopis Čakovečkega SK, br. 423-34, od 5. novembra se bo obravnaval, ko prejme p. o. sodniško poročilo o prvenstveni tekmi Čakovečki SK : Železničar od 4. novembra.

Vzamejo se na znanje poročila službujočih odbornikov s poslanimi seznami verificiranih igralcev o vršenju zaobljube dne 28. oktobra 1934 gg. Dorniga za Svobodo, Tržič, Mahkovca iz Celja za klube Olimp, Jugoslavijo Atletik SK in SK Celje, Kokola iz Laškega za kluba SK Laško in Olimp. OO. Maribor in klubov SK Žalec, SK Kamnik, SK Radovljica. — Tajnik II., Novak.

Sekcija ZNS (Službeno). Drevi ob 20. seja upravnega odbora v kavarni Evropi. Tajnik I.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Sekcijski občni zbor se vrši drevi ob 19. uri v telovadnici šole na Grabnu (Cojzova cesta). Dnevni red: poročilo vodstva o delu v pretekli sezoni, volitev novega sekcijskega vodstva določitev programa za prihodnjo sezono, slučajnosti. Udeležba je za vse člane in juniorje dolžnost. Istočasno se vršijo tam tudi redne gimnastične vaje. — Obvestite o občnem zboru drug drugega in pridite polnoštevilno!

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 14. do 20. strogo obvezen trening za ligino in prvo moštvo.

ŽSK Hermes (motosekcija). Danes ob 18.30 odborova seja v pisarni načelnika.

SK Svoboda. Danes ob 19.30 v Delavski zbornici izredna odborova seja. Na sejo se pozivajo Ribič in dr. Lekše in Dečman naj prineseta s seboj vse knjige in članski seznam o plačani članarini.

SK Sloga (nogometna sekcija). Danes ob 19. strogo obvezen sestanek v klubski sobi v Nabavljalni zadrugi za naslednje igralce: Lipovšek, Trobec, Starman Lado, Čeh, Starman Ivan, Samar, Starman Dolfe, Praunseis, Pungrčar, Pip, Podrekar.

SK Slovan : SK Sloga 4:0 (4:0). O tej prvenstveni tekmi, o kateri smo na kratko že poročali v ponedeljskem »Jutru«, prinašamo še te podrobnosti: Zanimivo derby tekmo je posetilo kljub slabemu vremenu in drugim nogometnim tekmam nad 200 gledalcev. SK Slovan je v svoji spremenjeni postavi v nadmočni igri zasluženo premagal fizično zelo močno SK Slogo. SK Slovan je podal lepo in koristno igro. Vse moštvo je deloma dobro funkcioniralo ter že v prvem polčasu odločilo rezultat, kateri se v drugem polčasu ni spremenil. Mnogo je k temu rezultatu pripomogel požrtvovalni centerhalf Uhan. — SK Sloga ni pokazala tistega, kar je bilo od nje pričakovati. Moštvo je fizično močno in so domala vsi igralci ostri štarterji, toda proti tehnično boljši enajstorici SK Slovana, ni doseglo uspeha, kakor ga je pričakovalo, in le uspešne intervencije odličnega vratarja Lipovška so rešile moštvo še večjega poraza. — Posebej je še omeniti, da se nekateri igralci SK Sloge odlikujejo s precej ostrim startom na mo̧ža, kar daje celokupnemu moštvu kvarno lice. Sodnik g. Betetto objektiven.

Sokolstvo

Zgled sokolske požrtvovalnosti

Mogoče so tudi našim čitateljem poznane Domažlice, precej veliko mesto tamkaj na češkem jugozapadu, središče hodske dežele, ki je toliko časa v srednjem in novem veku branila svobodo svojega kmečkega pokolenja. Tamkaj v Domažlicah so se odločili na zadnji izredni društveni skupščini, da si bodo postavili Sokolski dom. Sicer ima društvo svoje lepe prostore, ima svoj hotel, bioskop in gledališko dvorano, toda telovadnica jim je pretesna, temu je bilo potrebno odpomoči. Domažliško društvo je eno izmed najstarejših in najjačjih v sokolski župi Šumavski in se dobro zaveda, da mora imeti za vzdrževanje svoje delavnosti dovolj veliko, vsem zahtevam ustrezajočo telovadnico.

Odločili so se, da postavijo zaenkrat vse potrebne prostore za gojitev telovadbe. Pri tem pa se je dogodil še ta čudež, da pristopa društvo k gradnji s popolnoma zagotovljenim lastnim denarjem in se noče zanašati na nikogar. Zvesto pa mu stoji na strani tudi članstvo, ki je na glavni skupščini odglasovalo članski kuluk, bratje iz okoliških sokolskih čet so se pa zavezali, da bodo speljali ves potrebni gradbeni material brezplačno na stavbišče. Telovadnica bo še letos vgrobem dograjena, drugo leto pa bo ob priliki župnega zleta šumavske župe slavnostno otvorjena. Moramo še omeniti, koliko kuluka pripade na poedinega člana in članico. Zavezali so se člani, da mora vsak izmed njih delati pri stavbi po 55 ur ali pa ta čas odkupiti, članice pa so sklenile, da bodo delale po 20 ur več, kakor jim je skupščina prisodila dela. O tej požrtvovalnosti in delavoljnosti naj sodijo in premišljajo tudi naša sokolska društva!

Česa ne razume pri Sokolih tujina?

Saj imajo danes vsi evropski narodi svoje telovadne organizacije. Toda vendar je med njimi marsikatera razlika. Ako samo pomislimo, kako se brigajo nekatere države za svoje telovadne organizacije in jim dajejo ne samo moralno, temveč bogato gmotno podporo, takoj opazimo, da ni pri vseh poskrbljeno enako za njihov razvoj. Koliko časa je poteklo, da si je moglo Sokolstvo v prejšnjih desetletjih ustvariti v Avstriji ono pozicijo, ki jo je naposled zavzemalo! Brez kakršne koli podpore, navezano samo na sebe, si je priborilo samo ob požrtvovalnosti in vztrajnosti postojanko za postojanko med narodom in — vzdržalo je.

Tudi po osamosvojitvi njihovih narodov ni naša organizacija deležna državnih podpor v toliki meri, kakor marsikatera inozemska telovadna zveza. Češkoslovaško Sokolstvo si je samo s trdim delom ustvarilo svoj Tyršev zavod, kjer se pripravljajo leto za letom na stotine mladih vaditeljskih pripravnikov za svoj vzvišeni poklic med narodom. In ako pogledamo širom sokolskega sveta kamorkoli, na Poljsko, Češkoslovaško, Jugoslavijo, povsod vidimo, da vsi bratje in sestre delajo v svojih četah in društvih povsem iz dobre volje, požrtvovalno in brezplačno, samo narodu v prospeh in za razvoj Tyrševe misli. Ali se kaj takega vidi pri drugih organizacijah telesnovzgojne smeri? In baš prostovoljno delo, prostovoljna disciplina je oni veliki temelj, ki drži na sebi vso mogočno sokolsko stavbo in ne dopušča, da bi se stresla ali celo porušila. Požrtvovalno delo je porok uspehov. Tega pa tujina do danes še ne more in najbrž še dolgo časa ne bo mogla razumeti. Saj so poskušali že marsikje napodobiti sokolsko organizacijo in njeno delo, toda poskusi so ostali poskusi, uspehov ni bilo.

Poročilo o Tyrševih igrah v Pragi

Obstoji upravičena nada, da bodo postale Tyrševe igre v resnici nekaj sličnega, kakor Olimpijske igre v stari Heladi. Sicer nameravajo prireditelji ostati pri vsakoletnem njihovem prirejanju, dočim so bile Olimpijade vsaka štiri leta, toda danes živi svet hitreje. Po udeležbi, ki je bila letos in po številu sodelujočih telesnovzgojnih združenj s čsl. Sokolstvom na čelu in po posetu občinstva lahko rečemo, da so se Tyrševe igre v Pragi udomačile in bodo postale vedno bolj popularne, tako da bo slednjič na ta dan vse, kar premore bratska Češkoslovaška dobrega in lepega v telesni vzgoji, zbrano na Letni, na igrišču Tyrševih iger. Postale bodo dejansko narodne igre par exellence. To ni samo važno s češkoslovaškega stališča, ne, tudi z vseslovanskega gledanja. Saj se na evropskem zapadu in tudi na jugu zelo rado kaže na Slovane, da ne morejo pokazati ničesar. Sokolstvo je dokazalo v telovadbi svojo izdatnost, združeni telesnovzgojni savezi pa jo bodo na Tyrševih igrah. Smatramo, da imajo Tyrševe igre lepo češkoslovaško in tudi slovansko bodočnost.

Že vojaška tekma kaže napredek pri metu krogle in diska ter skoku v višino in daljino. Deseženo je bilo pri krogli 11.97 m, z diskom 35.35 m, pri skoku v višino 170 cm, v daljino 653 cm. V mečevanju je deloma zmagalo Sokolstvo, deloma čsl. mečevalski savez. Pri skoku v višino ob palici je bilo doseženih 370 cm.

Tekme so bile v soboto 29. in nedeljo 30. septembra. Oficijelna otvoritev je bila v nedeljo in je po nastopu vseh tekmovalcev govoril v imenu prirediteljev načelnik ČOS dr. Klinger. Skupno je tekmovalo 73 vojakov in 180 najboljših tekmovalcev iz vrst Sokolstva in vseh udeleženih češkoslovaških sportnih združenj. Omeniti moramo tudi zelo precizno in hitro delujočo računsko službo. Že na koncu tekem je mogel br. dr. Klinger razglasiti vse rezultate; s tem in kratkim nagovorom je isti zaključil to pomembno prireditev.

Državni telesno-vzgojni tečaj v ČSR

Ministrstvo za narodno zdravje prireja na Češkoslovaškem že vrsto let pod vodstvom priznanih telovadnih strokovnjakov posebne državne telesnovzgojne tečaje, ki se jih udeležujejo pripadniki raznih telovadnih organizacij, čeških in nemških, poleg njih pa tudi drugi slušatelji. Dosedaj je bilo navedenih tečajev že lepo število in znaša poset dosedaj 110.912 slušateljev. Na prvi pogled se zdi, da je to število pretirano, toda podatki, ki jih imamo za lansko leto potrjujejo naše gorenje navedbe.

Lansko leto je država skupno priredila 7 posebnih kurzov, potem štiri za ritmično telovadbo, 5 desetodnevnih, 3 petdnevne, 21 tridnevne in 4 dvodnevne tečaje za telesno vzgojo. Vseh teh 46 tečajev je bilo v češkem jeziku, nemški slušatelji pa so imeli istočasno 40 svojih posebnih tečajev o isti stroki. Povprečno znaša število udeležencev na tečaj pri čehoslovaških tečajih 82 oseb, pri nemških 41. Skupni obisk lanskega leta je dosegel 3606 Čehoslovakov in 1751 Nemcev, skupno 5357 oseb. Poleg tega pa je bilo še mnogo instrukcijskih in propagandnih predavanj s 5236 slušatelji. Iz tega sledi, da je samo lani obiskovalo razne državne telesnovzgojne tečaje 10.613 udeležencev.

Drobne vesti iz slovanskega Sokolstva

V Pragi so priredili sokolski veslarji III. veslarske tekme na 9,5 km dolgi progi pod vodstvom br. Šica. Udeležilo se jih je 38 oseb na 23 čolnih. — Tudi v Podkarpatski Rusiji rasejo telovadnice. Nedavno je otvorilo društvo Berehovo ob priliki župnih tekem svoj Sokolski dom. Takrat je korakala tudi prva večja povorka po tem kraju, kar je vzbudilo veliko pozornost. Javna telovadba popoldne je bila mnogoštevilno obiskana, kar priča, da pričenja sokolska misel tudi v tej deželi dobivati krepkih tal. — Dan narodne brambnosti je pred tednom priredilo v Uržinjevesi pri Pragi sokolsko društvo in so se ga udeležile tudi druge telesnovzgojne korporacije. Prav lepo je bilo, kako se je v tej prireditvi zbral ves narod od tamkaj in poslušal najprej primerne nagovore pred Sokolskim domom. nakar je popoldne obiskal tudi javno telovadbo in tekme med Sokoli in ostalimi telovadnimi organizacijami. — 80-letnico s. Renate Tyrševe je proslavilo praško Sokolstvo skupno s ČOS 6. oktobra v Fügnerjevi dvorani Praškega Sokola. Sodelovala so vsa praška društva. — Poznani češki pisatelj in sokolski delavec Ignat Herman je pred kratkem praznoval 80-let o. Svoječasno je bil dolgo vrsto let aktiven telovadec Praškega Sokola in je tudi telovadil delj časa pod Tyršem.

Kako podpira Prusija telesno vzgojo

»Lidové Noviny« poročajo v svoji rubriki »Telesna vzgoja«, da je samo Prusija, t. j. dobra polovica sedanje Nemčije, izdala do leta 1932 za telesno vzgojo veliko vsoto skoraj 67 milijonov iz državnih sredstev za stavbe raznih telovadišč, igrišč, telovadnic itd. Poleg tega pa je tedanja pokrajinska vlada posodila raznim organizacijam še okrog 33 milijonov Kč za iste namene. Letno povprečno je prišlo na enega državljana Pruske skoraj 3 Kč za telesnovzgojne namene še do leta 1928, kasnejša leta z nastopajočo gospodarsko krizo so seve to vsoto znižala skoraj na polovico. Nekako pikro dostavlja pisec, da je v tem pogledu na Češkoslovaškem mnogo slabše, ker pride za iste namene na enega državljana samo 14 tisočink češke krone.

Skrb za telesno vzgojo v Rusiji

Sovjeti so izprevideli, da je potrebno v Rusiji uvesti prav sistematično telesno vzgojo. Zato so ustanovili v Moskvi centralno telovadno organizacijo Fizkultura in ji dali na razpolago vsa potrebna sredstva, da je nato lahko pričela z delovanjem. Ta centrala šteje danes sama okroglo 300.000 pripadnikov, ustanovila pa je po vsej državi celo vrsto društev, ki imajo skoraj 8 milijonov aktivnih pripadnikov. S tem predstavlja prav za prav Rusija največjo telovadno organizacijo sveta. Toda ta pokret ni ostal omejen samo na evropski del države, temveč so ga razširili tudi v ostale pridružene sovjetske republike v Aziji, ki prirejajo ravno tako svoje redne »spartakiade«, kakor tovariši v evropski Rusiji. Tako je bil letos velik telovadni kongres v juliju v Moskvi, kjer je sodelovalo 130.000 telovadečih in so se ga udeležili tudi številni telovadni strokovnjaki iz ostale Evrope in Amerike. Moskovska centrala ima na razpolago centralno palačo, kjer vodi vse delo osredni odbor.

Da pa ta ogromna organizacija ni samo ustvarjena, temveč tudi dela je dokaz baš letošnji kongres v Moskvi in tudi pri tekmah doseženi rezultati. Vsekakor bo morala Evropa takrat, ko bodo pričeli ožji stiki med Rusijo ir njo tudi na telovadnem poprišču, na vseh straneh braniti svoj primat nasproti velikim množicam ruskih telovadečih, ki ima v svoji sredi tudi lepo število prav močnih in vztrajnih prvakov. Saj je izmed 8 milijonov pripadnikov doseglo že 1,700.000 državni sportni znak, ki ga dobijo seve samo na osnovi dejanskih uspehov pri telovadnih tekmah.

Iz življenja na deželi

Iz Kamnika

ka— **Most na Duplici je gotov in cesta** v Radomlje je zopet po enem letu odprta za promet. Ta teden je gradbeno podjetje Miroslav Zupan iz Ljubljane zaključilo delo na dupliškem mostu in ga izročilo prometu. Delo je šlo naglo izpod rok v veliko zadovoljstvo voznikov, ki so že komaj čakali, da bo odprta banovinska cesta Kamnik-Radomlje. Zdaj so nad eno leto morali voziti po dolgem ovinku čez Homec. Novi most je 45 m dolg in ima samo dve vrsti opornikov v razdalji 14 metrov, tako da bo med njima lahko voda odpravljala drevje in dračje, ki je bilo lani vzrok, da je Bistrica podrla stari most. Novi dupliški most je zgrajen iz prvovrstnega hrastovega lesa in bo lahko kljuboval divji Bistrici. Ob obeh bregovih so zgradili močne betonske in kamnite škarpe, pod mostom pa trden jez. Z dupliškim mostom smo imeli prej vedno velike težave ob vsaki poplavi. Skoro vsako leto ga je voda poškodovala, rednih popravil pa ga je rešila lani, ko ga je podrla. Kolavdacija novega mostu bo v kratkem.

ka— **Nepošten uslužbenec.** V neki vasi v kamniškem okraju so orožniki postali pozorni na mlajšega uslužbenca pri nekem podjetju. Imel je vedno dovolj denarja in ga precej lahkomiselno razmetaval. Ko so ga nekoč ustavili in pregledali, so našli pri njem 7000 Din, o katerih je trdil, da mu jih je posodil prijatelj. Ko so mu orožniki dokazali, da denarja ni dobil pri označenem prijatelju, je skesano priznal, da je denar vzel svojemu gospodarju. Neopaženo mu je že dalj časa izmikal stotake in včasi tudi tisočake. Gospodar je sicer opazil, da mu izginja denar, ni pa vedel, kdo mu ga izmika. Orožniki so našli pri nepoštenem uslužbencu poleg 7 tisočakov še za 3000 Din vrednosti, ki si jih je kupil s prilaščenim denarjem.

ka— **Pogrešani planinec, ki smo ga zdaj** iskali že par dni, prepričani, da se je ponesrečil, se je oglasil z Velike planine, kjer se je nastanil v neki pastirski koči in samotaril v brezskrbnosti.

ka— **Posledice deževja.** Včerajšnje deževje nas je že navdalo s skrbjo, da se zopet bliža čas poplav. Ponoči je voda dosegla precejšnjo višino, proti jutru pa je že upadla. Kljub temu pa je na Grabnu pri lesnem skladišču Bistrica prestopila desni breg in ga poplavila. Ker lani tod niti pri večji vodi ni prestopila brega, je očividno, da je temu kriv jez, ki je zdaj za okrog 20 cm višji kakor lani. Da se temu odpomore, bo treba jez zopet znižati, ker je drugače nevarnost, da voda ob večji poplavi vdere proti hišam in napravi znatno škodo.

Iz Novega mesta

n— **Zaključek samaritanskih tečajev.** Sreska organizacija Rdečega križa je priredila prvi samaritanski tečaj v večjem obsegu in ker se je priglasilo veliko število udeležencev, so poslovali trije samostojni tečaji. Vseh treh tečajev se je udeležilo 68 moških in 45 ženskih slušateljev. Prvi tečaj so obiskovali večinoma kmečki člani raznih društev iz novomeškega sreza, drugi in tretji tečaj pa večinoma meščani. Za tečaje so dale prostore gimnazija ter meščanske in osnovne šole, za praktične vaje pa so bili na razpolago prostori v ženski bolnišnici. Tečaje je vodil primarij dr. Červinka, kot drugi redni predavatelj pa je sodeloval sekundarij banovinske bolnišnice g. dr. Čerček. Predavali so tudi gg. ravnatelj Higienskega zavoda v Ljubljani dr. Petrič, notar Marinček in s. o. s. Romih. Prvi tečaj je bil zaključen 23. septembra in je položilo izpit 33 tečajnikov. Drugi in tretji tečaj pa sta bila zaključena 4. t. m. in je položilo izpit 56 obiskovalcev s prav dobrim uspehom.

Iz Ptuja

j— **Hujša prometna nesreča** se je v soboto popoldne pripetila na banovinski cesti Ptuj—Dobrava blizu Zavrča. V smeri proti borlskemu mostu je vozil z vinskimi sodi težko obložen tovorni avto avtoprometne družbe iz Gornjega grada, od nasprotne strani pa je privozil neki inozemski avtomobilist. Oba sta sicer vozila pravilno in dajala signale, na nepreglednem ostrem ovinku pa je le prišlo do karambola ter se je tovorni avto z vso silo zadel v osebnega. Oba avtomobila sta bila močno poškodovana človeških žrtev pa k sreči ni bilo. Na istem ovinku je bila letos že šesta nesreča in jih bo še več, če ovinka ne bodo odstranili, kar itak ni združeno z velikimi stroški.

j— **Požar.** V Mestnem vrhu je te dni ogenj uničil gospodarsko poslopje posestnika Franca Petka iz Grajenščaka. Škoda znaša nad 30.000 Din, ogenj pa so, kakor sklepajo, zanetili razni popotniki, ki so prenočevali v listnjaku. Občutna škoda je le deloma krita z zavarovalnino.

j— Kino predvaja v sredo in četrtek ob 20. film »Titani neba«. Dodatek Paramountov tednik.

*

GORICA PRI PRAGERSKEM. Člani gasilske čete in strelske družine so priredili 13. oktobra v gasilskem domu žalno zborovanje, na katerem je predsednik g. Mayer poveličeval zasluge blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. ter zaobljubil članstvo v duhu njegove oporoke. Žalno zborovanje je bilo najboljši izraz velike tuge in domovinske zvestobe Goričanov.

NAZARJE. Na dan pogreba pokojnega kralja se je zbralo nazarsko gasilstvo ter prisostvovalo žalni službi božji v cerkvi. Po maši je zbranim gasilcem predsednik čete živo opisal velike zasluge blagopokojnega kralja za državo in gasilstvo. V nedeljo 31. oktobra je imela gasilska četa svojo žalno sejo pri tovarišu Turnšku, s katere je bila odposlana Nj. Vis. knezu Pavlu pisemna sožalnica.

RADEČE. V nedeljo se je prebivalstvo vsega radeškega okraja v globoki tudi poslavljalo od svojega sodnega predstojnika pokojnega g. dr. Rudolfa Schmidta. Trumoma je prihajalo kmečko prebivalstvo ter se solznih oči poslavljalo od priljubljenega sodnika. Prišlo pa je razen sorodnikov iz Jurkloštra, Ljubljane in drugod mnogo pokojnikovih prijateljev, kakor sreski načelnik iz Krškega g. Tine Čuš, nar. poslanec g. Drmelj, predstojnik sreskega sodišča v Krškem g. dr. Jan v imenu okrožnega sodišča Novo mesto) itd. Domači pevski zbor je zapel pred hišo žalostinko »Uslišiš nas, Gospod«, nakar se je začel pomikati žalni sprevod proti župni cerkvi, od tam pa preko mostu. Domača godba in železničarska z Zidanega mosta sta igrali žalostinke. Na drugi strani mostu so položili krsto v avto ljubljanskega pogrebnega zavoda ter jo zasuli z mnogobrojnimi venci in šopki. Pevski zbor je zapel »Vigred«, nakar se je notar g. dr. Jereb poslovil z ganljivim govorom od nepozabnega pokojnika, čigar zemske ostanke so odpeljali v Kamnik.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Zdravstvena razstava »Mati in dete« je sedaj od nedelje 11. t. m. do 16. t. m. že na četrtem kraju. Doslej je bila v Šmarju (od 21. do 26. oktobra), v Rog. Slatini (od 28. oktobra do 2. nov.), v Rogatcu (od 4. do 9. tega meseca), in je sedaj v Podčetrtku (od 11. do 16. t. m.). Obisk razstave in predavanj gg. zdravnikov je v splošnem zadovoljiv. Razstava bo otvorjena tudi še v Sv. Petru pod Sv. Gor. (od 18. do 23. tega meseca), v Kozjem (od 25. do 30. t. m.), in na Planini (od 2. do 7. decembra). Sestra, ki razstavo spremlja in jo razkazuje, je povsod z vnemo na delu, da med narodom, zlasti kmetskim, budi zanimanje in podaja potrebni pouk tudi z obiskom od hiše do hiše.

ŠMARTNO OB DRETI. Preden je utonila 18. oktobra večerna zarja ob Menini planini smo se v tihi dolini poklonili pred sliko pokojnega vladarja ter počastili njegov spomin. Zaobljubili smo se v duhu njegove oporoke. Poleg šolske mladine in gasilcev se je udeležilo žalnega zborovanja mnogo občinstva.

Radio

Torek, 13. novembra.

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Od drevesnega debla do papirja (J. Žabkar). — 12.15: Plošče. — 12.50. Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Gospodinjska ura: Poročilo o internacionalnem kongresu za gospodinjski poklic v Berlinu (ga. Zemljanova). — 18.20: Otroška ura (ga. Gabrijelčičeva). — 18.40: Nemščina (dr. Kolarič). — 19.10: Nacionalna ura: Avgust Šenoa. — 19.50: Jedilni list, program za sredo. — 20: Sokol: Smer sokolske vzgoje (Franjo Lubej). — 20.20: Žalne koračnice na klavirju igra dr. Švara. — 21: Dvořakove biblijske pesmi poje Drago Žagar. — 21.30: Čas, poročila, radio-orkester.

Sreda, 14. novembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18.20: Nasveti za naše ljudske odre (Jože Vomberger). — 18.40: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). — 19.10: Nacionalna ura: Peter II. Petrović Njegoš. — 19.35: Plošče. — 19.50: Jedilni list, program za četrtek. — 20: Orgelski koncert Stanka Premrla, vmes poje Tone Petrovčič. — 21: Vojaška godba 40. pešpolka Triglavskega. — 22: Čas, poročila, plošče.

BEOGRAD 16: Orkester. — 19.10: Plošče. — 20: Prenos iz Ljubljane. — PRAGA 20.05: Pevski koncert. — 21: Orkester. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.25: Godba na pihala. — 20.05: Električni klavir. — 20.20: Igra. — 21: Iz Prage. — VARŠAVA 19.30: Komorna glasba. — 20: Mickiewiczev večer. — 21: Chopinov koncert. — 21.40: Čelo. — 22.15: Lahka glasba. — DUNAJ 12: Plošče. — 17.05? Sodobna glasba. — 19.30: Godba na pihala. — 21: Igra. — 22.10: Orkester. — 23.45: Plošče. — BERLIN 20.10: Pesmi. — 21: Brucknerjev koncert. — 22.20: Lahka glasba. — KÖNIGSBERG 20.10: Orgle. — 20.35: Pesmi. — 21: Lahka glasba. — STUTTGART 20.35: Pevski koncert. — 21: Orkester. — 22.35: Koncert solistov. — 24: Mešan program. — BUDIMPEŠTA 17.30: Plošče. — 19.30: Opera »Madame Butterfly«. — 22.15: Ciganska kapela.

RODITELJI!

Otroku, ki pohaja šolo, dajte, ako je slaboten, da použije vsak dan zjutraj in zvečer malo žličico okusnega »Energina« za jačenje krvi, živcev in teka. Deca, ki redno jemlje »Energin«, ima dober tek in je odporna zoper vsa obolenja. »Energin« za jačenje krvi, živcev in teka dajte dekletu med 10 in 17 leti, ako je slabotno. To je prehodna dekliška doba, ko se mora vsako dekle okrepiti. »Energin« dajte vsakemu članu rodbine, ki nima teka. »Energin« dajte vsakemu članu rodbine, ki je malokrven.

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah v steklenicah po pol litra; 1 steklenica Din 35.

Reg. S. br. 19147-33

Marcelle Tinayre: 53

Upornica

Roman

»Natanko ob sedmih pojdem,« si je dejal.

A šum svilene obleke in parfum, ki ga je dobro poznal, sta mu kmalu povedala, da stoji Renee Moriceaujeva zraven njega. Počasi se je okrenil:

»Bog nebeški!« je vzkliknila mlada žena. »Res ste mi dobre volje! Ali niste nič upehani od tolikega govorjenja? Takšne ljubeznivosti zlepa ne pomnim... Gospa Langloiseva je kar gledala... in mala Vernečka, ta malopridnica, mi je rekla... Ne, nikar se ne odpravljajte, dragi, sedite... Vsaj poslušate me lahko... Oštela vas bom, kolikor me bo le volja...«

»Prizor, Renee?«

Zlovoljno se je vdal v usodo in sedel...

»Mala Vernečka mi je rekla...«

»Če bi vedeli, kako hladnega me pušča to, kar pravi mala Vernečka...«

»Rekla je: Kaj pa je s tem ubogim gospodom Delyslom?... Nikjer ga ni več videti razen pri vas... in niti pri vas ne... Ali vobče prihaja ob sredah na vaše večere?... Ne prepogosto?... Oh, dragica, pazite... Vaš ‚flirt' bo splaval po vodi. Kadar kdo izmed mojih prijateljev izgine s površja in se šele čez nekaj časa spet pokaže, ves zamišljen, raztresen in neljubezniv, si pravim: Napad ima... zaljubljen je...«

Noël ni odgovoril. Gospa Moriceaujeva se je spustila v zložen naslanjač ob kaminu in se zagledala v svoje nohte, svetle kakor zrcalo... Hotela se je pokazati popolnoma ravnodušno.

»Če imate napad, kar povejte... Saj nisem ne ljubosumna ne vsiljiva... Vašega nenadnega izginjenja pa seveda ne morem mirno gledati... Vaša odsotnost, ki jo vsi opažajo, me prav tako kompromitira, kakor svoje dni vaši pogosti obiski. Ljudje pravijo: ‚Sprla sta se?... Zakaj neki?... Torej je bilo le nekaj med njima?'... Take govorice so mi zoprne kakor kuga... Zato sem tudi pritiskala, da pridete na moj ‚jour'...«

»In jaz sem prišel na vaš ‚jour' Pretrpel sem razburljivo besedovanje gospe Vernetove in gospe Langloiseve!... Zvedel sem, da nosijo letos klobuke z nizkim oglavnikom, da vozi avtomobil gospoda Verneta po 120 kilometrov na uro in da vsa Francija ne premore ve čvarčne kuharice in spodobne služkinje... Vem nadalje, da je komedija gospoda Privaza pravi biser... Da, življenje je kratko, mnogo dela imam, in vendar sedim tu že celo uro. Vi se pa prepirate z menoj, namesto da bi me pomilovali in poplačali... To res ni lepo...«

»Saj ste bili naprej poplačani...«

»Kako to?«

»Torej ste že pozabili?...«

»Oh, Renée!...«

»V štirinajstih dneh sem dvakrat na samem večerjala z vami... dvakrat v štirinajstih dneh... in malo je manjkalo, da nisva srečala mojega bivšega tasta...«

»Potolažite se, sveta previdnost! Vaš bivši tast naju ni videl.«

»Hvala Bogu, da ne!... Mojo previdnost mi očitate!«

»Narobe....«

»Tako, tako!«

»Zakaj ‚tako, tako'?«

»Prej vas je spravljala ta previdnost ob pamet.«

»Prej, da... Od sile vročekrven sem bil... Kompromitiral bi bil vašo vlogo ‚brezmadežne vdove'...«

»Le norčujte se iz mene!«

»Nikakor ne! Hoteli ste ostati prosti in se ozirati na mnenje ljudi... Naučili ste me, da je moči vse storiti, s pogojem, da nihče ničesar ne opazi... In kot dober učenec in ubogljiv ljubimec nisem pokazal ne da vas pričakujem, ne da vas želim, ne da sem žalosten, ne da sem vesel... nI od vsega tega skrivanja...«

»Že sami več ne veste, kaj ste...«

»Pač, to vem: z delom preobložen človek, ki vas mora v svojo največjo žalost zapustiti.«

»nI človek, ki ni prav nič zaljubljen!«

»Kaj razumete pod besedo ‚zaljubljen'?«

Zasmejala se je, iztegnila roke in ga s strani pogledala izpod plavih trepalnic..

»Pod to besedo razumem sentimentalnega zaljubljenca... gospoda z nežnim srcem, ki mu rade pridejo solze v oči...«

»Kdor bi igral pri vas to vlogo, Renée, bi igral vlogo bedaka..«

S prepričanim glasom je odvrnila:

»Vi bi jo zelo slabo igrali. Zato, ker ste čuten skeptik.«

»Kaj ste pa vi?«

»Ne vem.«

»Koketna sramežljivka — ali sramežljiva koketka.

»Hvala! Kar Arzinejo me imenujte.«

»Premladi ste.«

»To je prva še nekam ljubezniva beseda, ki jo slišim danes iz vaših ust. Oh, ne ljubite me več!«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Samostojno kuharico sprejmemo za večji penzijonat na severnem Jadranu. Nastop službe takoj. Reflektiramo samo na dobro izvežbane osebe, ki so bile že zaposlene v hotelih, odnosno večjih penzijonatih. Prednost imajo one, ki imajo osebno pravico za vodstvo penzijonata, odnosno vse po obrtnem zakonu predpisane pogoje. Ponudbe s točnim opisom dosedanje zaposlitve, kakor tudi z navedbo minimalnih zahtevkov za delo v času sezone in delo po sezoni, naj se pošlje jo na ogl. oddelek Jutra pod šifro »Jadran«. 32759-1

Poslovodinja samostojna — za vpeljano trgovino sadja - bombonjere v Ljubljani, s 15—20.000 Din kavcije, dobi mesto. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Nastop takoj«. 32899-1

Akviziter inteligenten in pošten, z majhno kavcijo, dobi mesto. Možnost zaslužka velika. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Knjižna založba«. 32885-1

Praktikantko pridno in vestno, z lepim rokopisom, sprejmemo. — Ponudbe pod »Takoj« na oglasni oddelek »Jutra«. 32895-1

Prodajalko sprejmem v trgovino čevljev. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 32906-1

Natakarico čedno in pošteno, z majhno kavcijo, zmožno perfektno slovenskega in nemškega jezika, ne preko 26 let staro, sprejmem takoj v fino restavracijo v Mariboru. Ponudbe s sliko, katero takoj vrnem, na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Fina«. 32907-1

Vajenci-ke.

Brivskega vajenca takoj sprejme brivnica St. Kostanjec v Gradišču 7 32888-44

Brivski vajenec ki se je že 14 mesecev učil, išče mesto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32808-44

Pouk

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. Dijaki 12 Din

Študent filozofije vešč inštruktor, išče inštrukcij prvo-, drugo- in tretješolcev. Daje trdno podlago. Naslove pustiti v oglasnem oddelku »Jutra« pod značko »Instruktor«. 32903-4

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Manufakturist z desetletno prakso, dober prodajalec, star 27 let, z 1a referencami, išče namestitev. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiv in pošten«. 32887-9

Samostojna kuharica ki govori nemško in slovensko ter opravlja vsa hišna dela, išče mesto za takoj pri družini brez otrok. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dobra kuharica«. 32890-2

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pokušajte Kovačev Biserluk proizvodjava »Feingold« tvornica, istočne morske ribe, Novi Sad. 32810-6

Toplo zimsko perilo rokavice, nogavice itd. dobite telo poceni pri tvrdki P. M. Schmitt, Ljubljana Pred Škofijo 2, Lingarjeva ulica 4. Ponor na izložbe in razstavo! 269-6

Postelja z vložkom in nočna omarica naprodaj na Bleiweisovi cesti 1/II. 32889-6

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

1 ali 2 avtobusa malo rabljena, v dobrem stanju, z največ 16 sedeži, kupim. Lastniki, ki imajo take vozove naprodaj, naj pošljejo takoj ponudbe z detajlnim opisom voza in zadnjo ceno na naslov: Blagomir M. Gjukanović, Bijeljina. 32893-10

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bančne vložne knjižice in vrednostne papirje kupujemo, prodajamo in kreditiramo najugodneje. Izplačilo takoj v gotovini. Naročila iz province izvršujemo najvestneje. Poslovni zavod d. d., Zagreb Praška ulica 6/II. telefon int. 38-38. — Za odgovor priložite 3 Din v znamkah. 261-16

Posredujem denar na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov **Rudolf Zore, Ljubljana** Gledališka 12. telef 38-10 297-16

Ureditev dolgov trgovsko-obrtni nasveti, pojasnila in izvedba konkurzov ter sodnih in tihih poravnav, kalkulacije, strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobacija bilanc, preskrba kreditov, vnovčitev in prodaja hranilnic knjižic, vsi posli kmečke zaščite. Edina koncesijonirana komercijalna pisarna: **Lojze Zajc** Ljubljana, Gledališka ulica 7. Telefon 38-18. 32835-16

Vloge Ljubljanske kreditne banke, na 2000, 8000, 14.000, 20.000 in 35.000, proda takoj St. Praznik, Zagreb, Varšavska 6. 32590-16

Družabnika sprejmem v dobro vpeljano veleterovino. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Kč«. 32892-16

Prevzamem večje ali manjše I. hipoteke Kmetske posojilnice Ljubljanske, proti ugodni obrestni meri, s knjižicami. Ogašajo naj se samo resni interesenti na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Transakcija«. 32911-16

Knjižico Ljubljanske kreditne banke od 100.000 Din, predam na mesečne obroke proti dobri garanciji resnemu kupcu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Hipoteka«. 32912-16

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisob. stanovanje z vsemi pritiklinami na bližnji periferiji suho, zračno in sončno, iščem za december. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Miren in reden plačnik«. 32830-21a

Dvosob. stanovanje v sredini mesta iščem s 1. decembrom. Ponudbe pod značko »Dva« na oglasni oddelek »Jutra«. 32893-21/a

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Generator vrtilni tok 380/220, 15—20 K. V. A., kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Generator«. 32904-7

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parcelo cca 900 m² veliko, pod Rožnikom prodam delno za gotovino, delno pa za knjižico Mestne hranilnice ljubljanske. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 32760-20

Stanovanjska hiša lepa (vila) z gostilno in prodajalno, na periferiji mesta, na lepem prostoru naprodaj. Kupnina: Prevzem hipoteke in hranilne knjižice, nekaj gotovine. — Ponudbe na oglasni odelek »Jutra« pod šifro »Ugodni pogoji«. 32434-20

Enonadstropno hišo vogalno, predmestje, blizu tramvaja, pet sob, dva kabineta veranda, parket, plin, elektrika, vrt, proti knjižicam prodam. Ugodnosti. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Asperna«. 32703-20

Vrednote

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah **ČERNE — juvelir** Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Oblačila

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damske zim. plašče dekliške in otroške kupite najceneje pri F. I. Gorčar Ljubljana, Sv. Petra cesta 39 31515-13

Stanovanje odda

Enosob. stanovanje s prostorno kuhinjo oddam v Sp. Šiški, Vencovškova 62. 32896-21

Dvosob. stanovanje parketirano — z uporabo vrta takoj oddam. Pojasnila daje Krištofič-Bučar, Stari trg 9. 32913-21

2 pritlična prostora za obrt ali stanovanje in **dvosob. stanovanje** v sredini Ljubljane oddam Vprašati v Salendrovi ul. št. 6/III. 32914-21

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo lepo opremljeno, z elektriko in postrežbo oddam za 250 Din v Pruleh — Sredina 5. 32840-23

Opremljeno sobo oddam v Boboričevi ulici št. 24/a. 32886-23

Prazno sobo v parterju, oddam v Mariborski ulici štev. 17 — »Stadion«. 32883-23

Sobo lepo opremljeno, s posebnim vhodom, oddam 1 ali 2 gospodoma na Resljevi cesti 3/II, levo. 32882-23

Opremljeno sobo oddam v Strelliški ul. 35/I. 32894-23

Veliko prazno sobo solnčno, takoj oddam na Mestnem trgu štev. 13/III 32902-23

Prazno sobo krasno, visokopritličnо — oddam v Čopovi ulici 10, levo. 32900-23

Sobe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Visokošolka išče sobico z uporabo klavirja — najraje kot sostanovalka. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Nujno«. 32900-23/a

Mirno sobo prazno ali opremljeno, s posebnim vhodom, v centru mesta iščem za takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »15«. 32901-23/a

Uradnica išče s 15. novembrom večjo sobo s souporabo kopalnice, v bližnji okolici. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Čista soba«. 32910-23/a

Sobo mirno, z 1—2 posteljama išče zakonski par brez otrok. Ponudbe s ceno na oglas. oddelek »Jutra« pod »Kapelnik«. 32905-23/a

Dopisi

Beseda 2 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Pismo pod značko Vedno hvaležna in udana preposno dvignila. Prosim za drug sestanek. 32861-24

Gospod Pom! Še vedno živa. Spominjam se prelepih časov, ki so mi ostali nepozabljeni. — Želim skoraj šen odmev — svidenje! Vekoslava. 32881-24

Živali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pes — lirski seter se je zatekel. Lastnik ga dobi pri lovskem čuvaju Donču, Stožice štev. 73. 32908-27

Stroji

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj skoraj nov, naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 32880-29

Informacije

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Preklic Podpisani Sever Rudolf iz Ljubljane sem govoril o gospodični Smole Ivanki, trgovki v Ljubljani, da je zaprta, ker se je neugodno izrazila o Njegovem Veličanstvu kralju. Zato kleveto nisem imel nobene osnove in radi tega preklicujem in obžalujem ter se gospodični Smolčevi zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. — R. Sever. 32884-31

Razno

Telefon 2059 Premog Karbopakete drva in koks nudi **POGAČNIK** Bohoričeva ulica 5.

GOSTILNIČARJI! Nudite gostom najsijajnejše jugoslovensko **BERMET-VINO** Črnino iz Fruške gore. V sodčkih od 50 litrov naprej ga pošilja **B. MARINKOV,** Sremski Karlovci, Fruška gora.

»ALGA« ZA MASAŽO PRI REVMATIZMU, ISHIASU, KOSTNIH BOLEČINAH, ZBADANJU IN TRGANJU V MIŠICAH.

Na dlan roke izlijte malo »ALGE«, z namočeno dlanjo nadrgnite oni del telesa vzdolž mišic, kjer čutite bolečine. Ko se je dlan ugrela in posušila, namočite jo znova in zopet nadrgnite. Tako ponovite večkrat, zatem zavijte nadrgnjeni del v volneno krpo ali rutico. Masirati morate dva do trikrat na dan, a po potrebi tudi večkrat. Že po prvih vtiranjih boste opazili prijeten občutek in olajšanje bolečin. Čim začutite tudi najmanjše nerazpoloženje in zbadanje. Natrite telo z »ALGO«, ker je to lahko začetek težjega obolenja, kateremu morete priti v okom z malo »ALGE«

»ALGA« se dobiva povsod, 1 steklenica Din 14.—. Reg. S. Br. 18117/32

G. Th. Rotman:

Vožnja s kolesom in njene posledice

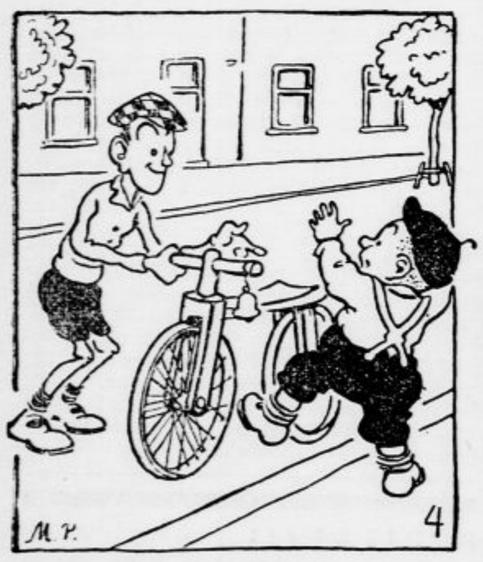

Ves teden dni sta tesala in žagala, da se je kar kadilo, in si tako do druge srede napravila umetno vozilo, ki sta ga hotela takoj preizkusiti.

Zahvala.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so spremili našega dobrega očeta

Karla Hribernika

k večnemu počitku, kakor tudi za poklonjene vence in cvetje — in vsem, ki so sočustvovali z nami.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 17. novembra ob ½7. uri v farni cerkvi v Šiški.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1934.

Žalujoči ostali.

9491

Tužnim srcem sporočamo žalostno vest, da je naša srčno ljubljena hčerka, sestra, teta in svakinja, gospodična

ALBINA ZAJC

trgovka

dne 12. t. m. po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 14. t. m., ob ½4. uri popoldne iz splošne državne bolnice na pokopališče v Štepanji vasi.

Ljubljana—Moste, dne 12. novembra 1934.

Globoko žalujoča mati **Marija Zajc** in ostali sorodniki.

Občina Ljubljana — Mestni pogrebni zavod

Vsem, ki ste zvesto stali ob strani našemu Tonitu, mu darovali toliko vencev in šopkov in ga spremili do konca, iskrena hvala.

Rodbina Kremžar.

9493

Standard Super 35

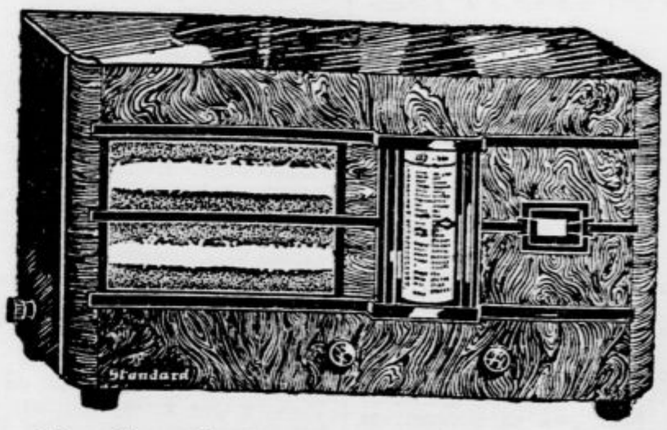

Za ta **Stradivarius** med radijskimi aparati se navdušujejo posebno glasbeniki.

Razkošen in moderen po zunanjosti, a tehnično dovršen.

Sprejemalec **kratkih,** srednjih in dolgih valov od 20—2000 m.

„RADIO", reg. z. z o. z. v Ljubljani,

Miklošičeva cesta 7.

Standard Radio

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani